

Digitized by the Internet Archive
in 2017 with funding from
Getty Research Institute

M A R M O R
S A N D V I C E N S E

C V M

COMMENTARIO ET NOTIS

IOANNIS TAYLORI

LL.D.

COLLEGII D. IOANNIS CANT.

SOCII.

CANTABRIGIAE

TYPIS ACADEMICIS EXCVDEBAT IOS. BENTHAM.

M.DCC.XL.III.

Prostant Exemplaria apud *G. Thurlbourn* Cantabrigiae.

Innys, Manby, Whiston, Bathurst, Vaillant Londini.

I N D E X

RERVM MAXIME MEMORABILIVM Vocum expofitarum et Auctorum emendatorum

I N

Commentario et Notis ad Marmor Sanduicense.

A DIMANTVS Praetor Athenis.	Auri et Argenti raritas	38.
pag. 71.	— quo tempore et quibus rationi-	
Adſpirationis nota apud Graecos.	bus increbuit eorum vſus apud Grae-	
Αέλιοι.	cos.	ib.
Aes graue.	Beatus. i. e. Diues.	34.
Athenaeus explicatur et vindicatur ab	Bouis ad Ouem ratio quincupla.	36.
Interprete.	— — — — — decupla.	37.
Αμαλλοφόροι.	Boum precium Athenis.	35, etc.
Αμνοι.	Βεστροφιδὸν γράφειν.	3.
Amphictyones.	Βοώνης.	37.
Antisigma χ, inuentum Claudii Imp.	Bracteatores. Bractearii.	75.
	Γεραννικός.	73.
Απαρχαί.	Grammatica Euclidea.	7.
Apostolius emendatur.	Γογγύλ.	56.
Arithmeticae Graecae origo et incre-	Δ nota numeri denarii.	23.
mentum.	Decem, pro, Decem mille ſemistertiorum	
Αριστεῖον.	assium.	33.
Αβυσσίλαοι.	Δηλιασταί.	73.
Αβυσσίτραγοι.	Delus, Prouincia Athenienſium.	11. 86.
Αεχιθεώρος.	DELIA, Festum quadrennale.	13. 15.
Archontes Deliaci.	— intermittuntur.	15.
As, vox frequenter ſubintelligitur.	— redintegrantur.	ib.
Astaeus Praetor Athenis.	— celebrantur Olymp.	LXXXVIII. 3. ib.
Αττικάι, Ατθίδες, an nummi ſpecies?		LXXXIX. 3. 16.
		XC. 3. 17.
Auctor anonymus in <i>Miſcell. Obſeruat.</i>		CI. 3. 15.
notatur.		De-
31.	M	

I N D E X.

<i>Demosthenis</i> Interpretes notantur.	32.	F adspirationis nota apud Graecos.	43
Denarius nummus, nomen numerale.			45.
	32.	— Vocalis litera apud Romanos im-	
<i>Dependere.</i>	26.	perante Claudio.	48,
Digamma Aeolicum.	43.	— Nota Musica.	ibid.
— non praeponetur Adspiratis		— antiqua Oboli nota.	ibid. 49.
foliis.	ibid.	— visitur in Inscriptionibus	44, 48
Δ, inuentum Claudii Imp.	45, etc.	— in nummis	44.
<i>Digesta</i> emendantur.	76. 79.	<i>Herodotus</i> explicatur.	59.
Διδάσκειν.	71.	<i>Hesychius</i> emendatur.	44. 73. 78. bis.
<i>Didymus</i> , Scriptor Graecus <i>de Analogia</i>		Hippodamas Praetor Athenis.	5.
<i>Graecorum et Romanorum</i> emendatur		Ημιτάλαντον.	32.
bis.	32.	Ημιτάλαντον τρίτον et τρία Ημιτάλαντα	ibid.
<i>Diomedes</i> Grammaticus emendatur	47.	<i>Hyperidis</i> Oratio Deliacae.	20.
<i>Dionysius Halicarnassensis</i> vindicatur ab		<i>Theocritus</i> emendatur.	65.
Emendatoribus.	67.	Θέρμη oppidum <i>Strabonis</i> aetate inco-	
— <i>Dispensatores.</i>	26.	gnitum.	63.
— Docere Fabulas.	71.	Θεωροί.	72.
— Dorica adspiratio.	43, 44, 45.	<i>Thucydides</i> emendatur.	17.
Drachma, nummus Atheniensium po-		I nota Vnitatis apud Graecos.	22, 23.
pularis.	27, 29.	Ιερῶν δαί et Ιερῶν δαί.	17.
— et Denarius, nummi ἰσοδυναμῶντες.	27.	Ιέρεια ἔγκρητα.	36.
— Eorum ratio ad Monetam An-		<i>Impendia.</i>	26.
glicanam.	ibid.	<i>Isidori</i> aetas	81.
Δραχμὴ vox, frequenter subintellecta		Ιχθυόλογοι.	56.
	29, 30.	Callias Praetor Athenis.	5.
<i>Dupondius.</i>	26.	Κατάργματα.	78.
E pro I apud veterrimos Graecos.	6.	Cephalodorus Praetor Athenis.	70.
— pronunciabatur Eī.	6, 9.	Κιονηδὸν γράφειν.	3.
Eγ pro Εκ.	65.	Claudius Imperator alphabetum Ro-	
Εγκρητα Ιέρεια.	36.	manum tribus literis locupletauit,	
Ελεοδύται.	56.	nempe Δ, Ξ et Γ.	45, etc.
Ελλιμένιον.	80.	Commercium primo in permutatione.	
Epulones.	56.		26.
Εταιρία.	58.	— deinde in aere trutinato.	ib.
Euaenetus Praetor Athenis.	69.	— ultimo in aere signato.	ib.
Ευδαίμων i. e. <i>Dives.</i>	34.	Coronarum in rebus sacris apud Vete-	
Euthycritus Praetor Athenis.	70.	res vsus.	66. 76.
Euphemismus Atheniensium.	58.	Cyclades quatenam.	60, 61.
<i>Expenſa.</i>	26.	— vnde ita dictae.	12.
<i>Festus</i> emendatur.	3.	Κυμνάθηαι.	56.
H nota numeri centenarii.	23.	<i>Libella.</i>	26.
— vetustis Graecis pro adspiratione	23.	<i>Libripendes.</i>	ibid.
— item Romanis.	45.	<i>Lipsius</i> notatur.	48.
			M.

I N D E X.

M. Decem millia apud Graecos.	23.	Π. Pentas Talentorum.	42.
Μάγadis.	56.	Palmerius notatur.	6.
Μάγας i. e. Dives.	34.	Πάρεξ.	65.
MARMORIS SANDVICENSIS Aetas.	5.	Parus Insula Cycladum ditissima.	32.
—— Argumentum.	10.	Περπάξεν.	21.
—— aliquoties restituitur.	40. 41. 42.	Pendere poenas, vnde dicitur.	26.
51. 56. 60. 63. 64. 65. 66. 67.	72.	Πενταέτηρις de Quadriennio.	15.
74. 77. 79. 80. 81. 82. 83. 84. 85.		Πενήκος-ή. Πενήκος-εύεσαι. Πενήκος-ολό- γιον. etc.	79.
Marmor Parium restituitur.	5.	Περφερέες.	73.
Marmor Deliacum apud Gruterum e- mendatur.	51.	Πέταλα χρυσά.	75.
Marmora quaedam Sponiana recte ex- posita.	69, etc.	Πέταλαιοι.	76.
Marmor Sponianum emendatur.	60.	Plutarchus emendatur.	9. 19.
Mela emendatur	62.	—— vindicatur ab Interprete.	69.
Mille, vox saepe subauditur.	33.	Priscianus notatur.	25.
Mina non erat nummus cufus.	27.	Πόπανα.	78.
Μύριαi pro Μύριαi Δραχμαί.	29, 30.	Προβολή θυμάτων.	ib.
Μύριαi Αττικάι.	30.	Προθύμαλα.	77.
Neaechmus Praetor Athenis.	70.	Προχύται.	78.
Νεωκόροι.	56.	Pytharatus Praetor Athenis.	70.
Nicomachus Praetor Athenis.	70.	Πυθιασάι.	73.
Notae numerorum apud Graecos.	22.	Πυρρήδον γράφειν.	3.
—— apud Romanos.	25.	✕ Antifigna, Inuentum Claudii Imp.	46.
Numeralia Graeca solitarie posita vo- cem Δραχμαί semper desiderant.	29, 30. 33.	Sestertius nummus, nomen numerale	31.
Ξ in fine dictionis.	65.	—— dicitur Graeca locutione.	ib.
O pro Oυ diphthongo exarari solebat.	7.	Σήσαμοι.	56.
—— pronunciabatur Oυ.	7 9.	Scylax Caryandensis emendatur.	62.
Obolus Atheniensium quali figura de- scribi solebat.	49.	Socratides Praetor Athenis.	5.
Οβολο-σ-ατείν.	26.	Στασιμόν.	26.
Οΐκημα.	59.	Stater argenteus iv drachmas valebat.	28.
Ομωνυμία Graecorum in stathino et mo- neta.	26.	—— nummus rudis.	ibid.
Ouis precium Athenis.	35, etc.	—— nummus maximae figurae.	ib.
Ούλαι.	78.	Stater aureus, pondere didrachmus.	29.
Oulofoři.	73.	—— solus aureus nummus apud A- theniensis.	ibid.
Ουλόχυντα.	ib.	Stephanus [Henr.] notatur.	32. 50.
Ούλοχύτας.	ib.	Stipendiā.	26.
Π nota numeri quinarıi.	23.	Στίχοι.	24.
ΠΙ Quinquaginta.	ib.	Στοιχηδόν γράφειν.	3.
ΠΙΙ Quingenta.	ib.	Strabo emendatur.	62.
ΠΙΙΙ Quinq̄ue millia.	ib.	Σύν-	

I N D E X.

Σύνταξις	58.	Τρισχίλια. i. e. Τρισχίλια Δραχμαί.	
T. Nota Talenti.	33.		29, 30.
Taepocon.	3.	Τροχίλιας etc.	81, 81.
Talentum.	26, 27.	Valla [Herodoti Interpres] arguitur.	59.
—— nummus non erat cufus.	27.	Vellus Longus emendatur saepiuscule.	
Τεμένη et τεμενικοί προσόδοι.	64.		47.
Terentiani locus valde lacer.	43.	Victor is emendatur.	6.
Tetradrachmum, nummus argenteus		Vrsinus notatur.	71
	28.	X. nota numeri millenarii.	23.
Τόλ Vfsura, de alio fructu nummario		Charifander Praetor Athenis.	5.
fiue reditu non dicitur.	62.	Χίλια i. e. Χίλια Δραχμαί.	29, 30.
Tripodes.	67.	Χοίρακοι.	56.
—— Baccho et Apollini sacri.	68.	Ψαις-ά.	78.

Errata, pag. 54. l. 25. signa fiqua
62. l. Not. 6. γκαΦῆς γεαΦῆς.

LECTORI ERVDITO

SALVTEM.

TRADO Tibi in manus, Lector beneuole et erudite, MARMOR SANDVICENSE, Monumentorum fere omnium, quae hodie leguntur, et literarum genere, et nouitate exarandi, et certissimis vetustatis indiciis longe commendatissimum. Illud Athenis repertum VIR ILLVSTRISSIMVS, cuius sub nomine et auspiciis iam sinceriores consequitur diuturnitatem, A. MDCCXXXIX. peregre rediens secum in Angliam aduexit; in aere deinceps quam accuratissime descriptum, meisque, quas lecturus es, obseruationibus illustratum iri voluit. Nolui certe meam opellam deesse, tali potissimum Viro hortante, cuius inter postremas laudes olim recensetur, potuisse eum cum fructu, non solum proprio, verum etiam publico, peregrinari.

In

LECTORI.

In hoc Commentario debeo multum humanitati et ingenio viri doctissimi THOMAE DAMPIER, Collegii Regalis in Academia nostra Socii: multum etiam IACOBI MERRICK, Oxoniensis, eximii Iuuenis, et singularissima in cultioribus literis maturitate. Quorum vterque in suis commentationibus cum multa mecum communiter animaduertit, si quid tamen in ea re inesse laudis putent, tum plurima etiam a me praetermissa submonuit, quod ego vel in prima et humanitatis et laudis parte pono, vt non dissimularem.

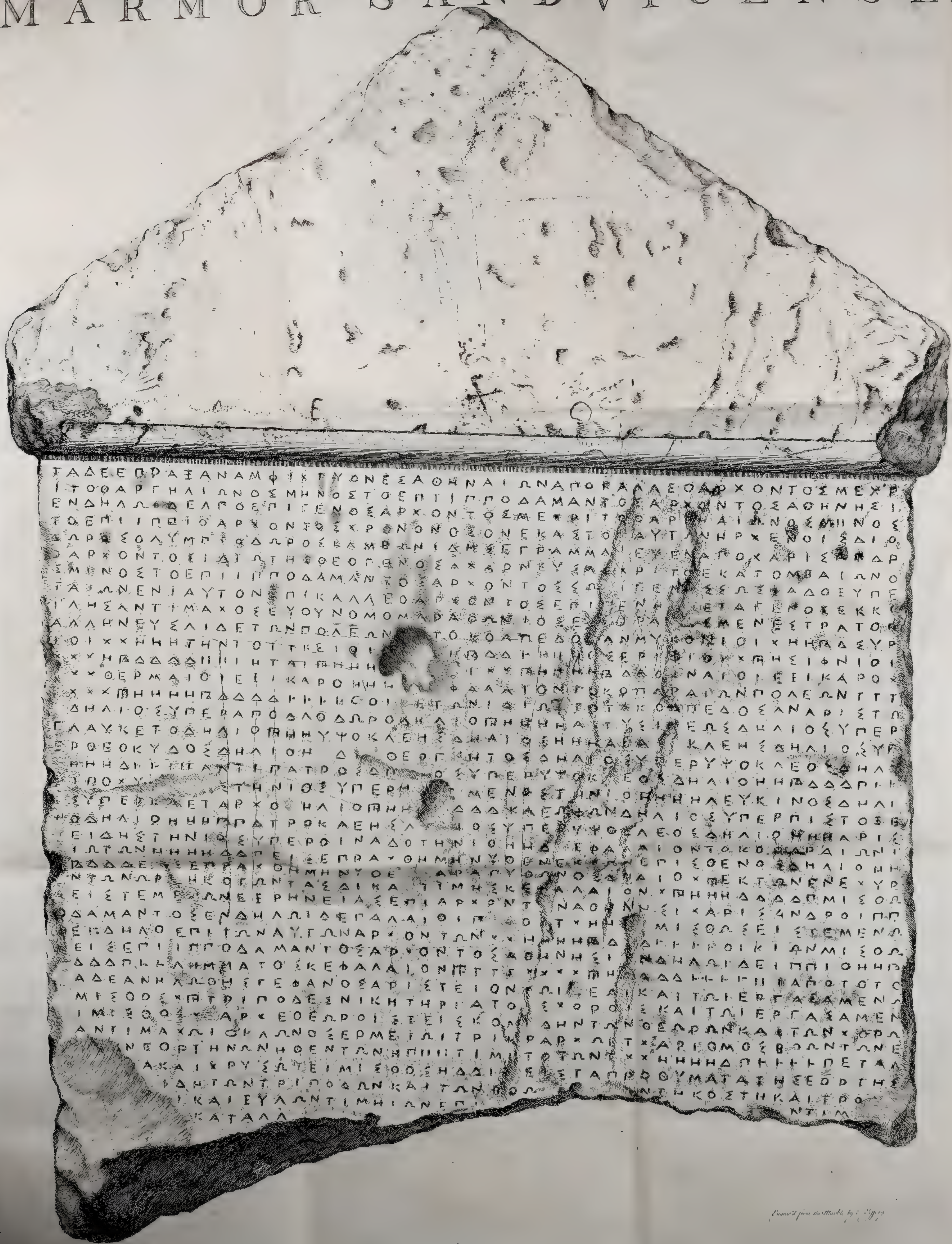
Vale.

Dabam Cantabrigiae
Mense Maio
M.DCC.XL.III.

MARMOR SANDVICENSE

Fragment from the Marble of St. Paphlagonia

MARMOR SANDVICENSE

Literis minusculis,

CVM

LATINA INTERPRETATIONE.

F A C I E S

E. Θ.

- 1 Τάδε ἔπρᾳξαν Ἀμφικλύονες Ἀθηναίων
- 2 Ἄπὸ Καλλέο Ἀρχοῦ¹ μέχρι τοῦ Θαρρηλιῶν² μηνὸς
- 3 τοῦ ἐπὶ Ἰπποδάμαν³ Ἀρχοῦ⁴ Ἀθήνησι ἐν Δήλῳ ὃ
- 4 Ἄπὸ Ἐπιγέ⁵ Ἀρχοῦ⁶ μέχρι τοῦ Θαρρηλιῶν⁷ μηνὸς
- 5 τοῦ ἐπὶ Ἰππῖο⁸ Ἀρχοῦ⁹ χρόνον ὅσον ἕκασ¹⁰ αὐτῶν
ἤρχεν
- 6 Οἷς Διόδωρος Ολυμπιοδῶρος Σκαμβωνίδης ἐγραμ-
μάτθουν
- 7 Ἄπὸ Χαιρῶνδρος Ἀρχοῦ¹
- 8 Ἰδιώτης Θεογέν² Ἀχαρνίδης
- 9 μέχρι τοῦ Ἐκατμβαιῶν³ μηνὸς τοῦ ἐπὶ Ἰπποδάμαν⁴
- 10 Ἀρχοῦ⁵
- 11 Σωσιγένης Σωσιάδο Εὐπεταίων
ἐπαιλὸν ἐπὶ Καλλέο Ἀρχοῦ¹
- 12 Ἐπιγέ²... ἐλαγέ³ ἐν Κοίλῃς
- 13 Ἀντίμαχ⁴ Εὐθυνόμο Μαρεθών⁵
- 14 Ε... ἐλ... Μενεσεράτο Παλληνίδης.

Αἶδε τῶν Πόλεων .. τόπο ἀπέδο.αν

Μυκόνιοι	X H H ΔΙ Δ
ΙΙ Σύριοι	X X H H H
Τήνιοι	Τ
Κεῖοι	... H ΔΙ Δ Δ Ρ Ρ Π Π C
Σερίφιοι	X ΗΙ Η

Σι-

A N T E R I O R.

Haec fecerunt Amphictyones Atheniensium
 a Callia Praetore [*ineunte*] vsque ad Thargelionem
 mensem qui erat Hippodamante Praetore Athenis
 in Delo autem ab Epigene Praetore [*ineunte*] vsque
 ad Thargelionem mensem qui erat Hippias Praetore
 quantum temporis vnusquisque eorum magistratum
 gessit

Quorum Diodorus Olympiodori [*F. domo*] Scambonides erat Scriba

a Charifandro Praetore

Idiota Theogenis Acharnensis

vsque ad Hecatombaeonem mensem qui erat Hippodamante Praetore

Sofigenes Sofiadis Xypetaeo
 annum [*integrum*] Callia Praetore
 Epigen... etagenis e Coele
 Antimachus Euthynomi Marathoniis
 E...ra...s Menestrati Pallenenfis.

Ex Ciuitatibus hae [*partem*] Vfurae soluerunt

Myconii	CICCLX
Syrii	CCICCC
Tenii	T
Cei	CLXXIIII
Seriphii	CICDC

Marmor Sanduicense

12	Σίφνιοι	X X X H Δ Δ Δ Δ Π Π
	ἦται	Π H H H
	.....	X X Π H H H H Δ Δ

13	Οιναῖοι ἐξ Ικάρου	X . X X
	Θερμαῖοι ἐξ Ικάρου	H H H .

.. Φάλαιον τόκο παρὰ πῶν Πόλεων

14	T T T . X X X Π H H H H Δ Δ Δ Δ Ϝ Ϝ Ϝ Ϝ Ϝ
----	---

Οἱ. ε Ἰῶν Ἰδίω. τὸ Ἰ.κο ἀπέδωσαν

15	Αείτω. Δήλιος ὑπὲρ	{	
	Απολλοδώρου Δηλίου	}	Π H H H H
	Α.Ἰουσι. εὖς Δήλιος ὑπὲρ	}	
16	Γλαυκέτο Δηλίου	}	Π H H
	Υψοκλέης Δήλιος	}	H H H
17	Αἶα. κλέης Δήλιος ὑπὲρ	}	.. Δ ..
	Θεοκύδους Δηλίου	}	
	Θεόγνητος Δήλιος ὑπὲρ	}	H H H Δ Ϝ Ϝ Ι Ι Ι
18	Υψοκλέος Δηλίου	}	
	Αντίπατρος Δήλιος ὑπὲρ	}	H H Δ Δ Δ Δ Π Ϝ Ϝ Ϝ
19	Υψοκλέος Δηλίου	}	
	Πολύ...ς Τήνιος ὑπὲρ	}	H H H H
	Μ...μένος Τήνιος	}	
20	Λευκίνοιο Δήλιος ὑπὲρ	}	Π H H . . Δ Δ Δ
	Κλεάρεχο .ηλίου	}	
	Κλεοφῶν Δήλιος ὑπὲρ	}	H H H Δ
21	Πισοξέοιο Δηλίου	}	
	Παρθενίας Δ...ιος ὑπὲρ	}	H H H
	Υψοκλέος Δηλίου	}	

Literis minusculis.

Siphonii	CCCCCCCCCLXXXXIII
Ietae	D C C C
.....i	CCCCCCCCCLXX
Oenaei ex Icaro	CCCCCCCC
Thermaei ex Icaro	C C C .

Summa Vfurae ex Ciuitatibus [*profectae*]

T T T. CCCCC D C C C C L X X X X F F F F C

Ex priuatis [*autem*] Hi [*partem*] Vfurae soluerunt

Aristo Delius pro A-	}	D C C C C
pollodoro Delio		
A.tyfi.aos Delius pro	}	D C C
Glauceta Delio		
Hypsocles Delius		C C C
Aga...cles Delius pro	}	.. X ..
Theocyde Delio		
Theognetus Delius pro	}	C C C X F F III
Hypsocle Del..		
Antipater De..us pro	}	C C L X X X V F F . I
Hypsocle Delio		
Poly....s Tenius pro	}	C C C C
M...mene Tenio		
Leucinus Delius pro	}	D C C .. X X X
Cletarcho .elio		
Cleopho Delius pro Pi-	}	C C C D
stoxe.o Delio		
Patrocles D..ius pro	}	C C C
Hypsocle Delio		

Aristi-

Marmor Sanduicensē

22 Αεῖσ. εἶδης Τήνιος ὤπ' } Η Η Δ
Οινάδο Τηνίο

23 .εφάλαιον τόκο ὥδ' αὖ τῶν Ι.ιώτων
. Η Η Η Δ Δ Π

Εἰσεπράχθη μνηστὴρ ἐν } Η Η . ΙΔ Δ Δ Δ
24 τῶν Επιπρότερος Δηλίο
Ε.σεπράχθη μνηστ.. } Χ ΙΔ
ὥδ' αὖ Πύθωνος Δηλίο

25 Εκ τῶν ἐνεχύρ.ν τῶν } Χ ΙΔ Η Η Η Δ Δ Δ Δ Π
ὥφ.ηκότων τὰς δίκαι.
τίμης κε.άλαιον

26 Μισθώ.εις τεμένων ἐξ
Ρηνείας ἔπ' Ἀρχόντ.ν

27 Αθήνησι { Χαρισάνδρου } Τ Τ Χ Η Η ..
{ Ἱπποδάμαντος
ἐν Δήλῳ { Παλαίο
δ' ἐ { Ἱπ...ο }

28 Μισθώσεις τεμένων ἐ. } Χ Χ Η Η Η Η Η Δ Δ Δ Ρ Ρ Ρ
Δήλο ἔπ' τῶν αὐτῶν
Ἀρχόντων

29 Οικιωῶν Μισθώ.εις ἐπὶ
Ἱπποδάμαντος Ἀρχον-
τος Αθήνησι, ἐν Δήλῳ δ' ἐ } Η Η ΙΔ . Δ Δ Δ Π Ρ Ρ
30 Ἱπωίο

ΛΗΜΜΑΤΟΣ ΚΕΦΑΛΑΙΟΝ

Ι Γ Τ Τ Τ Χ Χ Χ Χ ΙΔ Η Δ Δ Δ Δ Ρ Ρ Ρ Ρ Ι

Από

Literis minusculis.

Aristides Tenius pro } C C X
Oenade Tenio }

.umma Vfurae a Priuatis [*profectae*]
. C C C X X V

Exigebantur indicio facto } C C . L X X X
to e bonis Episthenis }
Delii }

Exigebantur indicio facto } C I O D
e Pythone Delio }

E pignoribus eorum qui } C I O D C C C X L V
in iudicio causis cecidere }
vniuerfa summa }

Locationes locorum sacro- }
rum e Rhenea [*profectae*] }
Praetoribus }
Athenis { Charifandro } T T C I O C C
          { Hippodamante }
in Delo { Palaeo }
autem { Hippias }

Locationes locorum sacro- } C C I O O C D L X X X I I I I
rum e Delo [*profectae*] }
Praetoribus iisdem }

Aedium locationes Hip- }
podamante Praetore A- } C C L . X X X V I I
thenis, in Delo autem }
Hippias }

Receptarum [*pecuniarum*] summa
I I T T T C C C C I O O O O D C X L I I I I I I

Ex

Marmor Sanduicense

- 31   Απὸ τότο .άδε ἀνηλώθη
- 32   Στέφανος αἰσεῖον τῷ }
       .εὗ κὶ τῷ ἐργασαμῶν } X III
       μισθὸς
- 33   Τεῖποδες νικητήρια το.ς }
       Χοροῖς κὶ τῷ ἐργασα- } X .
       μῶν. μισθὸς
- Αρχεθεωροῖς } T
       Εἰς κομιδὴν τῶν Θεωρῶν }
- 34   καὶ τῶν Χορῶν. Ἀντι- } T X
       μάχῳ Φίλωνος Ερμείῳ
       τραπεζέχῳ
- 35   Αεθμὸς Βοῶν τῶν ... } H Π Π Π
       ...ν ἐορτὴν ὠνηθέντων }
- Τίμη τότων } T X X H H H H Δ Π Ϛ Ϛ Ϛ
       Πέλαλ.....α κὶ χρυσώ.δ }
- 36   μισθὸς } H Δ Δ ...
       Εἰς τὰ προθύμαλα τῆς }
- 37   ἐορτῆς } ...
       ...ιδὴ τῶν τραπεζῶν καὶ } ...
       τῶν βοῶν. }
- 38   ...νηκοσὴ καὶ τρα.....
       .....κὶ ξύλων τίμη τῶν
       επ.....
- 39   ἡμ.....κα ταλλ..
       .....

Literis minusculis.

Ex hac [*summa*] haec expendebantur

Corona donarium .eo	}	CIO D
et operanti merces		
Tripodes victoriae prae-	}	CIO .
mia Choris et operanti		
merces		
Architheoris		T
In vecturam Theoro-	}	T CIO
rum et Chororum		
Antimacho Philonis		
[<i>F. domo</i>] Hermienfi		
trierarcho		
Numerus Boum ad	}	C V II II
Festum coemptorum		
Precium eorum		TCCIOCCDXV F F F F
Fol . . . . . et merces in	}	C X X . .
deaurationem		
Ad antefacriticium		...
. . . tura Tripodum et	}	...
Bou .		
.. nquagesima et tro...		
.... et lignorum pre-		
cium quae ad		
.....Antim....		
.....		

**

Hae

F A C I E S

1	Αἶδε τῶ Πόλεων τό τό.ο ὃν ἔδδ αὐτὰς ἐπὶ τῆς ἡμετέ-	
2	ρας δρχῆς δποδῶνα .νέλ.πο. καὶ ὁκ ἀπέδοσαν τῶν	
3	τεπάρων ἐτῶν	
	Κεῖοι	X X X X H Δ Δ Π Ρ Ρ .
	Μυκόνιοι	H H H H Δ Δ
4	Σύριοι	X X X X Π H H H H
	Σίφνιοι	X X Δ Δ Δ Δ Π Ρ Ρ Ρ Ρ Π
	Τήνιοι	X X H H H H
5	Θερμαῖοι δξ Ικάρο	H H H H
	Πάριοι	T T T T X Π H H H Δ Δ Δ
6	Οιναῖοι ἐξ Ικάρο	T Δ Δ Δ Δ
7	Αἶδε τῶν Πόλεων τὸν τόκον ὁκ ἀπέδοσαν τὸν ἐπὶ τῆς ἡμετέρας δρχῆς τεπάρων ἐτῶν ἐπὶ Ἀρχόντων	
8	Αθήνησι { Καλλέο Χαιρσάνδρῳ Ιπποδάμαντος Σωκραλίδο	
9	ἐν Δήλῳ { Επιγένος δξ Παλαίο Ιπώιο Πυρραῖθο	
	Νάξιοι	T X X X Π H
10	Ἀνδριοι	T T
	Καρύσιοι	T X X H H H H

vndecim literae erasae

• •

Οἶδε

A V E R S A.

Hae Ciuitates ex *Vsura* quam oportebat eas in nostro magistratu soluere, *omiserunt* et non soluerunt per integrum quadriennium

Cei	CCCCIIOOOO C X X V F F.
Myconii	C D X X
Syrii	CCCCIIOOOO D C C C C
Siphni	CCIOO LXXXV F F F F II
Tenii	CCIOO C D
Thermaei ex Icaro	C D
Parii	T T T T CIO D C C C X X X
Oenaei ex Icaro	T L X X X.

Hae Ciuitates redditum non [*omnino*] soluerunt quem [*debuerunt*] in nostro magistratu per integrum quadriennium Praetoribus

Athenis { Callia
Charifandro
Hippodamante
Socratide

in Delo { Epigene
autem { Palaeo
Hippia
Pyrrhaetho

Naxii	T CCCIOOOO D C
Andrii	T T
Carystii	T CCIOO C D

.....

Marmor Sanduicense

- 11 Οἶδε τῶν Ἰδιωτῶν τὸν τόκον οὐκ ἀπέδο. αν τὸν ἐπὶ τῆς
 12 ἡμέρας δευχῆς τετάρων ἐτῶν ἐπὶ Ἀρχόντων

13 Ἀθήνησι { Καλλέο
 Χαεισάνδρο
 Ἰπποδάμαντος
 Σωκραΐδο

14 ἐν Δήλῳ { Επιγένος
 Παλαίο
 δὲ Ἰππώιο
 Πυρραΐθο

- Ἀγάθαρχο. . εἰσωνΘ Δή..Θ Η Η Η Η
 15 Ἀγα. λένος ΥψοκλέΘ ΤήνιΘ Η Η ..
 16 ΕὐφραίνειΘ Εὐφάντο ΔήλιΘ Η Δ
 Ἀλκμεωνίδης Θεασυ...ο Ἀθηναῖος ΙΙ Δ
 17 Γλαύκιππος Κλειτάρχο Δήλιος Η Η Η Η Δ
 ...ων Καρύσιος Η Η
 18 Σκυλίας Ανδριος Η Η
 Υψοκλέης Θεο...το Δήλιος Η Η Η Η
 19 Πειανδὺς Σύριος Γαλη. σίο . Δ Δ Δ Δ Π.
 20 .....κλείδης Θεασυννάλο Δήλιος ΙΙ
 Ἰκαρέων Θεάσωνος .....ιος Η Η ΙΙ Δ Δ Δ
 21 Λάχης Λάχηλος Στειριδὺς ΙΙ Η Η ..
 22 Α.σι.... Νυμφοδώρο Δήλιος Η Δ Δ Δ Δ
 Θεάσων Ἀρρώνος Σφήτιο. ...
 23 .ειστήδης Δεινομένος Τήνιος ὑπὲρ } Η Η Δ
 Οἰναλοκλέο .....νίο }

Literis minusculis.

Hi [*autem*] ex priuatis Vfuram non [*omnino*] foluerunt
quem [*debuerunt*] in nostro magistratu per inte-
grum quadriennium Praetoribus

Athenis { Callia
Charifandro
Hippodamante
Socratide

in Delo { Epigene
autem { Palaeo
{ Hippia
{ Pyrrhaetho

Agatharchu. .ristonis De. . us	C C C C
Aga.les Hypfoclis Tenius	C C ..
Euphraenetus Euphanti Delius	C X
Alcmeonides Thrafy...i Athenienfis	D X
Glaucippus Clitarchi Delius	C D X
...o Carystius	C C
Scyllias Andrius	C C
Hypfocles Theo...ti Delius	C C C C
Prianeus Syrius Gale.fii	.X X X X V.
.....clides Thrafynnali Delius	L
Icario Thrafonis .....ius	C C L X X X
Laches Lachetis Stirienfis	D C C ..
A .fi..... Nymphodori Delius	C X X X X
Thrafo Arrhonis Sphettiu .	...
.riftides Dinomenis Tenius pro }	C C X
Oenalocle .....nio	

Hi

Marmor Sanduicensē

- 24 Οἶδε ὦφλον Δηλίων ἀσεβείας ... .. ρισάνδρ. Αρ-
 25 χονήΘ Αθήνησι, ἐν Δήλῳ δὲ Παλαίῳ τ..... το ...
 26 πε.ραγμένον .αι ἀειφυγία ορι... ἐκ τῷ ἰε... ..
 27 .πόλωνος τῷ Δηλίῳ η.ον.ος Αμφικλυόνας ἢ ἐτυ....
- 28 .πιγένης Πολυκράτος M
 ΠύρραυθΘ Ανιγόνου M
 Πάρεθ...ης ΕπιωθένΘ M
 29 octodecim literae erasae
 Αεισοφῶν Λι...ππχ .
- 30 Ανιφῶν Τ.ννω.ος M
 .δοιῆλης Αν].....ο M
 Τηλ.....ης Πολυάρκος M
- ...
- 31 Οικ... ἐν Δη... .εραὶ τῷ ΑπόλλωνΘ 7. ..λίῳ
 32 Οἰκία ἐν Κολω... H H H
 ε.... τοηι. ε...ων αλεξος
- 33 ..Κεραμεια. μνευφα...ο. σγ.....
 34 Τὸ βαλανεῖον το.α... των οφεμπεδιων
 Οι... ηηναρ ....ποη ..ε...ων
- 35 .....σ
 Οικία ἢ ἦν Επιωθε... η.....πο...ς
- 36 Χαλκεῖον ο η..... Ιπποω ..ε...ω.ι
 .....ων
 Οικήματα Οικία .....
 .ικ... ην Επιωθενο.... reliqua

Literis minusculis:

Hi autem conuicti sunt Deliorum impietati. ...-
 .ifandro Praetore Athenis, in Delo autem Palaeo..
 .... exactum ... perpetuo exfilio.... e tem... .pol-
 linis Delii .... Amphictyonas, et ...

.pigenes Polycrati. M

Pyrrhaethus Antigoni M

Patro...es Episthenis M

.....

Aristopho Li ... ppi M

Antipho T . nno . is M

.doiteles Ant .... i M

Tel .... es Polyarcis M

...

Domus Deli sacrae Apollini *Delio*

Domus in Colo.. H H H

.....

.....

.....

Balneum .....

Domus .....

.....

Domus ... Episthe .....

Officina aeraria .... Hippo ....

.....

Aedificia . Domus

.....

Domus ... Episthenis ..... etc.

（一）本會之宗旨
（二）本會之組織
（三）本會之經費
（四）本會之辦事處
（五）本會之附屬機構
（六）本會之其他事項

FACIES AVERSA.

ΑΙΔΕΤΩΝΠΟΛΕΩΝΤΟΤΟ.ΟΟΝΕΔΕΙΑΥΤΑΣΕΠΙΤΗΣΗΜΕΤΕΡΑΣ
 ΑΡΧΗΣΑΠΟΔΟΝΑΙ.ΝΕΛ.ΠΟ.ΚΑΙΟΚΑΠΕΔΟΣΑΝΤΩΝΤΕΤΤΑΡΩ
 ΝΕΤΩΝΚΕΙΟΙΧΧΧΧΗΔΔΠΡΡ.ΜΤΚΟΝΙΟΙΗΗΗΗΔΔΣΥΡΙΟΙΧΧΧ
 ΧΗΗΗΗΗΣΙΦΝΙΟΙΧΧΗΔΔΔΠΡΡΡΡΠΤΗΝΙΟΙΧΧΗΗΗΗΘΕΡΜΑΙΟ
 5 ΙΕΞΙΚΑΡΟΗΗΗΗΠΑΡΙΟΙΤΤΤΤΧΗΗΗΗΔΔΔΟΙΝΑΙΟΙΕΞΙΚΑΡΟ
 ΤΗΔΔΔΑΙΔΕΤΩΝΠΟΛΕΩΝΤΟΝΤΟΚΟΝΟΚΑΠΕΔΟΣΑΝΤΟΝΕΠΙΤΗ
 ΣΗΜΕΤΕΡΑΣΑΡΧΗΣΤΕΤΤΑ.ΩΝΕΤΩΝΕΠΙΑΡΧΟΝΤΩΝΑΘΗΝΗΣΙ
 ΚΑΛΛΕΟΧΑΡΙΣΑΝΔΡΟΙΠΠΟΔΑΜΑΝΤΟΣΣΩΚΡΑΤΙΔΟΕΝΔΗΛΩΙ
 ΔΕΕΠΙΓΕΝΟΣΠΑΛΑΙΟΙΠΠΙΟΠΥΡΡΑΙΘΟΝΑΞΙΟΙΤΧΧΧΗΗΑΝΔ
 10 ΡΙΟΙΤΤΚΑΡΤΣΤΙΟΙΤΧΧΗΗΗΗ vndecim literae erasae ΟΙΔΕΤΩΝΙΔΙΩ
 ΤΩΝΤΟΝΤΟΚΟΝΟΚΑΠΕΔΟ.ΑΝΤΟΝΕΠΙΤΗΣΗΜΕΤΕΡΑΣΑΡΧΗΣΤ
 ΕΤΤΑΡΩΝΕΤΩΝΕΠΙΑΡΧΟΝΤΩΝΑΘΗΝΗΣΙΚΑΛΛΕΟΧΑΡΙΣΑΝΔΡ
 ΟΙΠΠΟΔΑΜΑΝΤΟΣΣΩΚΡΑΤΙΔΟΕΝΔΗΛΩΙΔΕΕΠΙΓΕΝΟΣΠΑΛΑΙ
 ΟΙΠΠΙΟΠΥΡΡΑΙΘΟΑΓΑΘΑΡΧΟ.ΡΙΣΤΩΝΟΣΔΗ.ΟΣΗΗΗΗΑΓ
 15 Α.ΛΕΗΣΥΨΟΚΛΕΟΣΤΗΝΙΟΣΗΗ.ΕΥΦΡΑΙΝΕΤΟΣΕΥΦΑΝΤΟΔΗ
 ΛΙΟΣΗΔΑΛΚΜΕΩΝΙΔΗΣΘΡΑΣΤ.ΟΑΘΗΝΑΙΟΣΗΗΔΓΛΑΥΚΙΠΠ
 ΟΣΚΛΕΙΤΑΡΧΟΔΗΛΙΟΣΗΗΗΗΔ.ΩΝΚΑΡΤΣΤΙΟΣΗΗΣΚΥΛΛΙ
 ΑΣΑΝΔΡΙΟΣΗΗΤΥΨΟΚΛΕΗΣΘΕΟ.ΤΟΔΗΛΙΟΣΗΗΗΗΠΡΙΑΝΕΥ
 ΣΣΥΡΙΟΣΓΑΛΗ.ΣΙΟ.ΔΔΔΔΠ.ΚΛΕΙΔΗΣΘΡΑΣΤΝΝΑΛΟ
 20 ΔΗΛΙΟΣΗΗΙΚΑΡΕΩΝΘΡΑΣΩΝΟΣ.ΙΟΣΗΗΗΗΔΔΔΑΛΧΗΣΛΑΧ
 ΗΤΟΣΣΤΕΙΡΙΕΥΣΗΗΗ.Α.ΣΙ.ΝΥΜΦΟΔΩΡΟΔΗΛΙΟΣΗΗΔΔ
 ΔΔΘΡΑΣΩΝΑΡΡΩΝΟΣΣΦΗΤΤΙΟ.ΡΙΣΤΗΙΔΗΣΔΕΙΝΟΜΕΝ
 ΟΣΤΗΝΙΟΣΥΠΕΡΟΙΝΑΛΟΚΛΕΟ.ΝΙΟΗΗΔ
 ΟΙΔΕΩΦΛΟΝΔΗΛΙΩΝΑΣΕΒΕΙΑΣ.ΡΙΣΑΝΔΡ.ΑΡΧΟΝΤΟΣ
 25 ΑΘΗΝΗΣΙΕΝΔΗΛΩΙΔΕΠΑΛΑΙΟΤ.ΤΟ.ΠΕ.ΡΑΓΜΕΝΟΝ
 .ΑΙΑΕΙΦΥΓΙΑΟΡΙ.ΕΚΤΟΙΕ.ΠΟΛΛΩΝΟΣΤΟΔΗΛΙΟΗ
 .ΟΝ.ΟΣΑΜΦΙΚΤΥΟΝΑΣΚΑΙΕΤΥ.ΠΙΓΕΝΗΣΠΟΛΥΚΡΑΤΟ
 ΣΜΠΥΡΡΑΙΘΟΣΑΝΤΙΓΟΝΟΜΠΑΤΡΟ.ΗΣΕΠΙΣΘΕΝΟΣΜ octode-
 cim literae erasae ΑΡΙΣΤΟΦΩΝΑΙ.ΠΠΟ.ΑΝΤΙΦΩΝΤ.ΝΝΩ
 30 .ΟΣΜ.ΔΟΙΤΕΛΗΣΑΝΤ.ΟΜΤΗΛ.ΗΣΠΟΛΥΑΡΚΟΣΜ
 .ΟΙΚ.ΕΝΔΗ.ΕΡΑΙΤΟΑΠΟΛΛΩΝΟΣΤ
 .ΛΙΟΟΙΚΙΑΕΝΚΟΛΩ.ΗΗΗΕ.ΤΟΗΙ.Ε.ΩΝΑΛΕΞΟΣ
 .ΚΕΡΑΜΕΙΑΑΜΝΕΥΦΑ.Ο.ΣΓ.ΤΟΒΑΛΑΝΕΙΟΝΤΟΑ.
 .ΤΩΝΟΦΕΜΠΕΔΙΩΝΟΙ.ΗΗΝΑΡ.ΠΟΗ.Ε.ΩΝ.
 35 .ΣΟΙΚΙΑΗΗΝΕΠΙΣΘΕ.Η.ΠΟ.ΣΧΑΛΚΕΙΟΝΟΗ
 .ΙΠΠΩ.Ε.Ω.Ι.ΩΝΟ.ΚΗΜΑΤΑΟΙΚΙΑ
 .ΙΚ.ΗΝΕΠΙΣΘΕΝΟ
 .Ε.ΙΠΠΟΛΙΣΓΕΦ
 .ΙΤΩΟΙΚΗΜ.
 40 .ΑΗΝ.Υ.
 .ΙΕ.
 .
 .
 .

IOANNIS TAYLORI
COMMENTARIUS
AD
MARMOR SANDVICENSE:

Illustrissimo et Praenobili VIRO
D. D. IOANNI
Comiti de SANDVICO,
Vicecomiti de HINCHINBROKE,
ET
Baroni MONTAGVE de Fano S^{ti} Neoti
NUNCUPATVS.

Illustrissime Comes,

QUOD singulare et praestantissimum marmor, Tuis auspiciis ex Athenis Atticis aduectum, commentario nostro illustratum iri voluisti: quod summopere efflagitasti, ut, quae rudiori tractu et subsœcuius operis adnotaueram, ea diligentiori lima pertractarem, et publici iuris quantocius facerem, id mihi perquam honorificum accidisse, meorumque quos ab ineunte aetate posui, et pono quotidie, in antiquis literis laborum optimum et pulcerrimum fructum esse sensi. Nam ut essem cui potissimum committeres egregium hoc colendae Antiquitatis monumentum; ut conquesta fere omnia et explorata in isto commentariolo Tibi viderentur; cum maximo Tuæ beneuolentiae argumento me ornari, tum non leue iudicium de mea siue solertia, siue in optimis

mis studiis vfu et exercitatione ferri iudicaui. Hortabantur praeterea multa alia, animumque accendebant non solum ad alacritatem suscipiendo hoc munere, verum etiam sedulitatem in exsequendo. Nam siue fuerit Natalium Tuorum et Generis splendor, qua tamen auctoritate me minus commoueri libenter praedico, ni Honoribus quos Maiorum virtus vnicuique comparauit, propria etiam accederet cultura quae tueretur; siue egregia morum Tuorum comitas, quae effecit vt ceteros tantum officiis et humanitate antecelleres, quantum loco antecellas et dignitate; siue Tua in iis literis, quibus ad humanitatem informamur, adeo incredibilis cultura, vt plus Tibi in Reip. negotiis versatissimo debeant, quam nobis qui in ocio consenesimus Academico; siue denique fuerit argumenti ipsius grauitas, et delectatio quam ex ipso labore perceperim; habes, Vir illustrissime, monumentum, qualecunque demum fuerit, industriae nostrae multis maximisque stimulis excitatae. Veruntamen in hoc commentandi genere, tametsi nonnulla adnotauerim ex vetustis scriptoribus, quibuscum mihi aliqua intercedit familiaritas et coniunctio, saepe numero tamen erudito et iucundissimo Tuo conuictu, auctoritate grauissima, atque ipsa adeo oculorum fide me fuisse adiutum sincere profiteor. Nam cum hoc Tibi sit cum multis commune qui literate peregrinantur, vt quae veterum olim erant morum, cultuum et disciplinae, ea iam domum aduecta deinde inciperent esse Tui quoque nominis Monumenta; tum illud etiam praeclare addidisti, vt pulcerrimae hae vetustatis reliquiae, eidem, vnde omnis profecta est et salutis suae et conseruationis ratio, deberent quoque singularissima lucis et splendoris ornamenta. Iure igitur ad Te redit antiquissimum hoc et venerandum marmor, Tuis auspiciis et praesidio ex barbarorum regionibus ereptum et conseruatum, Tuo etiam hortatu atque adeo ingenio illustratum. Multa semisepultae, multa ignoratae penitus Antiquitatis indicia vno hoc RATIONARIO P. ATHENIENSIS in lucem retraxisti. Nesciebamus enim antehac, veterum scriptorum ceterorumque monumentorum fide destituti, quo pacto praestantissima omnium Resp. in computo ineundo, atque in rationibus concinnandis se expediuerit; quali fuerit in describendis curiositate, in descriptis fide; quanta in exteris religionibus sanctimonia, quanta in focios auctoritate; Populorum denique Ciuitatumque memoriam quasi ex inferis reduxisti, quarum nomen et celebritas ante scriptores qui sub Augusto inclaruerunt, et quos hodie vetustos vocare solemus, penitus obliterari atque intercidisse videtur.

Cum

Cum singularissima multa curiosae vetustatis indicia Marmor istud complectatur, tum imprimis memorabile est illud siue *Antiquitatis* siue *Diligentiae* monumentum, quod in literis exarandis vnaquaeque linea $\tau\omicron\iota\chi\eta\delta\omicron\nu$, vt dicitur, describatur, eoque fere tenore qualis in pomariis vsu venit et in arboribus conferendis^a; nempe vt oculorum acies a summo marmore ad imum, per interualla linearum vniformiter et distincte deferatur, *in ordinem*, vt ait Plinius^b, *se porrigente versu*. Vnusquisque intelligit veterrimos Graecos in literis describendis, modo a dextra laeuorsum scribere^c, quo ordine delectabantur olim Phoenices, et Aegyptii^d; modo a sinistra dextrorsum, vt nos hodie scribimus; modo etiam vtroque more simul, quod cum boum iter inter arandum imitetur, placuit $\beta\epsilon\tau\epsilon\rho\phi\eta\delta\omicron\nu$ ^e vocari, quo pacto memoriae proditum est descriptas fuisse olim leges Solonis^f: aliquando autem neque dextrorsum, neque sinistrorsum in latum legere et scribere, verum, vt hodie Sinici solent, a summo ad imum perpendiculariter. Cuius rei vel solus *Eustathius*^g luculentissimus testis esse potest. $\Sigma\tau\acute{\iota}\chi\epsilon\varsigma\ \omicron\iota\ \pi\alpha\lambda\alpha\iota\omicron\iota,$ ἔχ' ὡς νῦν ἡμεῖς ΚΑΤΑ ΜΕΤΩΠΟΝ, ἀλλὰ ΚΑΤΑ ΒΑΘΟΣ ἔγραφον — ὅτι δὲ ποτὲ καὶ ἡ οὖν βίβλοις γραφὴ ἔπ' ὧς ἐτάθητο — ἐτέρωθεν ὅτι γινώσκει. Ad priscam hanc consuetudinem video adludere *Festum*. ΤΑΕΡΟCON soliti sunt appellare Graeci genus scribendi deorsum versus, vt nunc dextrorsum scribimus. Quae piacularis vox ΤΑΕΡΟCON, cum varie in Codd. scribitur, variis etiam et infinitis^h coniecturis impetitur, lubet etiam adiicere meam. Nimirum, cum disertissime dicatur vox esse Hellenica, libenter emendarem ΤΟ ΕΠ ΟΡΘΟΝ. Quandoquidem *Diodorus Siculus* de incolis Taprobanae insulae verba faciensⁱ, qui eo utebantur scribendi more, ita loquitur: $\gamma\rho\acute{\alpha}\phi\omicron\upsilon\sigma\iota\ \tau\epsilon\varsigma\ \tau\acute{\iota}\chi\epsilon\varsigma\ \omicron\delta\kappa\ \epsilon\iota\varsigma\ \tau\omicron\ \pi\lambda\acute{\alpha}\gamma\iota\omicron\nu\ \epsilon\kappa\lambda\acute{\epsilon}\iota\omicron\nu\omicron\iota\epsilon\varsigma,$ ὥσπερ ἡμεῖς, ἀλλ' ἀνωθεν κάτω κατὰ γράφοντες ΕΙΣ ΟΡΘΟΝ. Scilicet, vbi ordo literarum non in directum instituitur, et in linea, vt aiunt, Horizonti parallela, sed ab summo deorsum, modo et tenore perpendiculari.

^a Apollonius Rhodius de Orpheo I. 28.

Φηγοὶ δ' ἀγριάδες, κείνης ἔτι σήματ' αἰ μολπῆς,
 Ἀκλῆς Θρηκίης Ζώνης ἐπὶ τηλεθόωσαι
 ΕΞΕΙΗΣ ΣΤΙΧΟΩΣΙΝ ΕΠΙΗΤΡΙΜΟΙ —

^b XVII. II. ^c Pausan. I. 5. p. 338. ^d Herodot. Euterp. 36. Pompon. Mel. I. 9. ^e Hesych. Pausan. I. 5. p. 320. Vid. Dickinson. Delph. Phoeniciz. p. 106. Chishull. Antiq. Asiat. ^f Euphorio apud Harpocr. in Ο κάτωθεν νόμος. ^g ad II. ψ. v. 358. vbi vocat hoc scribendi genus Πυργηδὸν κατὰ βάθος, ita vt ordinarentur literae ἢ ῥ' ἔμπροσθεν, ἢ δ' ὀπίσθεν, καὶ ἐξῆς ἕως τ' κατὰ τὸ βάθος τελευταίαι. Theodosius Grammaticus in σχ. ad Dionysium Thracem appellat hunc morem literarum exarandarum ΚΙΟΝΗΔΟΝ, et exemplo illustrat. ^h Vid. Scalig. et Dacier. ad Festum. Edm. Dickinson. Delph. Phoeniciz. p. 105. Miscell. Obseru. vol. IX. p. 381. Cl. Wesseling. ad Petit. LL. Atticas. p. 179. ⁱ I. II. p. m. 98.

Inscriptio nostra, tametsi legendi cursus dextrorsum in latum vsitato scribendi genere ordinetur, cum tamen *επιγραφῆς* absoluator, literarum ordinibus seriatim a summo ad imum constructis, ideoque nonnullis videri possit priscum illum scribendi morem et memoriam quodammodo conseruare; *Fidei* tamen illud potius et *Religionis* monumentum esse dixerim, quam *primaevae* alicuius et *caesae* vetustatis, aut, vt nonnulli existimare possunt, inanis curiositatis et *λεπτολογίας* exemplum. Deprehendisse, inquam, videor in ea scribendi singularitate cultissimi Populi in archiuis describendis religionem, Tabularumque publicarum fidem. Hoc enim pulcherrimo consilio, cum necesse fuerit utique vt vnaquaeque linea totidem deinceps constaret elementis, procurarunt, ne dolo malo in Albo corrumpeudo aditus pateret, et, vt non solum pecunias in numerato haberent, verum etiam literas apicesque quibus earum ratio conficiebatur.

Vtcunque exercebat antiquam gentem *ea Cura* in describendis hisce Tabulis, non utique *manebat Nepotes* in adseruandis. Multum nimirum Indiligentiae, multum annorum *ἀδυσπραγία*, nonnihil etiam fortasse rudi et inclementi Colono, qui has sedis inuaserit vbi inuentum sit, attribuendum est, quod hoc monumentum non tam sincere hodie legimus, quam fideliter Maiores olim descripserint. Praetereo nonnulla industriae vestigia, de quibus commodior erit dicendi locus. Dolendum est autem maxime, quod particula tantum lapidis ad nos descenderit, et dimidiata fortasse Inscriptio, cum plura in integro marmore, decurrente opera, potuissent esse descripta, quorum nihil hodie nobis restat praeter desiderium. Quantum in flebili isto naufragio intercidit, nulla aut argumentorum fide, aut probabilitatis specie, nulla coniecturae felicitate, non ipso filo et tenore orationis assequi possumus: cum, licet a tergo non secus ac in fronte inscribatur lapis, secundum Tabulae latus a noua periodo initium ducat. Satis utique restat et ad inflammandum in amissis desiderium, et ad excitandam in seruatis industriam. Cum fragmentum hoc, licet aliqua parte sui mutilum, et in iis etiam quae supersunt lacerum, Bibliothecas omnium fere Inscriptionum et literarum genere, et argumenti nouitate, et auctoritatis pondere, et antiquitatis reuerentia superare mihi videatur.

Quod ad extremam laudis partem attinet, vetustatem dico, felicissimum esse iudico, quod praeter cetera et luculentissima aetatis indicia, quibus vndique refertur, temporis etiam notam in quo describeretur, accuratissime contineat, et, dum veterum recentiorumque scriptorum fidem tueatur in describendis Atheniensium Fastis,

et

et in Chronographia Attica digerenda, antiquitatem prodat et commendet propriam. Anno ergo Olympiadis CI^{mae} tertio, aut saltem post vnum elapsam, nempe CI^{mae} quarto exaratum esse nouimus. Com-
plectitur enim RATIONES QVAS TRIVMVIRI ATHENIENSES
AMPHICTYONICA POTESTATE PRAEDITI RERV^m RELIGIO-
NVMQVE IN DELO CELEBRATARVM SVB PRAETORIBVS CAL-
LIA CHARISANDRO HIPPODAMANTE ET SOCRATIDE CON-
CLVSERVNT ET IN TABVLAS PVBLICAS RETVLERVNT EI REI
QVAESITORES DATI. Istud vero Quadriennium, quo hi summum
Athenis magistratum tenuerunt, ita in istius gentis annalibus perpe-
tuo designatur, sc.

Callias	Olymp. c. 4.
Charifander	CI. 1.
Hippodamas	2.
Socratides	3.

In marmoreo Chronico quod seruatur apud Oxoniensis, sc. I. 82.
reperitur Callias hisce verbis : ΑΦ ΟΥ ΑΝΑΞΑΝΔΡΙΔΗΣ Ο ΚΩΜ. . . . .
ΑΘΗΝΗΣΙ ΚΑΛΛΕΟΥ. Quodcunque istud fuerit quod de Anaxandrida
Comico ibi proditum erat memoriae (heu nimium breui!) illud cer-
tissimum est, ita aetatis notam in lacero isto loco restitui et consignari
debere, nempe ΕΤΗ ΗΔΙΗ ΑΡΧΟΝΤΟΣ Αθήνησι Καλλέου, *A Callia Prae-
tore usque ad hunc diem anni CXIII.* Cui rei argumento esse possit,
quod in illa quae proxime sequitur Epochā, et integra legitur, anni
computantur CIX ab Astaeo Praetore, qui Socratidi hic memorato
in eo magistratu successit, a Callia quartus. Vnde eruitur, marmor,
de quo hodie commentamur, *Pario* esse centenario et quod excurrit
antiquius. Quam autem rationem habeat aetatis ad ceteras quae ve-
tustissimae sunt Inscriptiones, et de quarum natalibus aliquid certi
statui potest, ex margine meo eruditus Lector discere potest.

Praetor ille Atheniensis, quem in hoc commentario Calliam vulgo
dicimus, antiquitus tamen, sc. in marmoribus *Sanduicensi* hoc, et illo

	Marmor Sanduicense.	Chronicon Parium seu Marmor Arundellianum.	C. Duilii Columna rostrata.	Tabula L. Scipionis Bar- bati F.
Olymp.	CI. 3.	CXXIX. 1.	CXXIX. 4.	CXXX. 1.
Iul. Per.	4340.	4452.	4453.	4454.
V. C. Varr.	380.	490.	493.	494.
Ante Epoch. Christi vulg.	374.	264.	261.	260.

Arund-

Arundelliano Καλλιέας diserte scribitur. Cuiusmodi Orthographia, siue vocalium pingendarum ratio doctissimum *Palmerium*, bonum militem Cadomensem, qui marmor istud Oxoniense satis feliciter illustrauit, videtur latuisse, cum errore in Quadratarium vel Typographum lato, hortatur potius Καλλιέας reponere. Exarabant nostri homines sedulo E pro I, vt ΚΑΛΛΕΑΣ, col. 1. l. 1. col. 2. l. 8. et 12. Ita col. 1. l. 33. ΑΡΧΕΘΕΩΡΟΙΣ, quod serior aetas ΑΡΧΙΘΕΩΡΟΙΣ, et fortasse etiam col. 2. l. 20. ΙΚΑΡΕΩΝ quod nos malumus ΙΚΑΡΙΩΝ. Apud veterrimos enim Graecos cognatae quodammodo inter se erant vocales E et I, et cum E per EI seu I productum enunciaretur^k, ideo ociose alteram figuram alterius vice frequentissime pingebant, sono magis et potestate quam in ore habuit, quam figura ducti^l. Ita in vetustissimis monumentis, *Sigaeensi* nimirum et *Deliaco-Tournefortiano*, EMI constanter pro eo quod posteriores scribebant EIMI. In antiqua igitur egestate literarum, vna figura plurimis potestatibus erat obnoxia, et Graeci ante adinuentam et receptam literam ἦτα, eodem calami ductu et e breuem exprimebant, itidemque longam, et, quod tertium est, verum luxuriae magis quam necessitatis fuisse videtur, eam potestatem quam E (siue EI) in pronunciando obtinebat. Vt scribit *Victorinus*^m: E et O ternas habebant apud eos [Graecos] potestates, vt E esset breue, et productum, I autem longum quodammodo sonat, cum et E et I iunctum est. Fortasse scripsit, cum ex E et I iunctum est. Haec etiam soni cognatio obtinuit in Latinis literis, cum, vt ait *Quintilianus*ⁿ, Quid? non E quoque I loco fuit? vt *Menerua*, et *Leber*, et *Magester*, et *Diouue* et *Veioue*, pro *Diioui* et *Veioi*? Et *Donatus*^o: Propter cognitionem E et I literarum, non dubitauerunt antiqui *Heri* et *Here* dicere, et *Mane* et *Mani*, et *Vespere* et *Vesperari*. Obseruandum est autem, id quod Graeci aliquando necessitate coacti, in tenui illo et exili sedecim literarum alphabeto facere consueuerant, idem etiam eos vel per incuriam vel memoria lapsos retinuisse in literatura locupletata et octo elementis auctiori. Exempli gratia: In marmoribus et numismatibus occurrunt ΑΘΕ, id est, ΑΘΗΝΑΙ; in lapide apud *Sponium*^p

^k Nomen quinti elementi in Alphabeto Graeco erat EI, figura E. Hoc confirmare potest locus ille *Plutarchi* in commentariolo quem scripsit περὶ τῶν ΕΙ Εἰς Δελφοῖς. sc. pag. 201. meae editionis, vtor autem Graeca Basileensi 1574. Εἰς αὐτὰ δὲ Συνελθόντας [sc. V viros sapientiae laude celebris, CHILONEM nempe, THALETA, SOLONEM, BIANTEM et PITTACVM] αὐτὰς καθ' ἑαυτὰς καὶ διαλεχθέντας ἀλλήλοις, ἀναθεῖναι τὰ γράμματα ὃ τῆτε τάξει πέμπτον ἐστὶ, καὶ Εἰς αἰθερὸν τὰ πέντε δηλοῖ, μαρτυρημένους μὲν ὑπὲρ αὐτῶν πρὸς τὸ θεῖον, ὅτι πέντε εἰσὶ, τὸ δὲ ἑξῶτον καὶ τὸ ἑκτόν [sc. CLEOBYLVN et PERIANDRVN] ἀποποιούμενους καὶ ἀποβαλλόντας, ὡς εἰ προσήκουσιν αὐτοῖς. ^l *Chishull. Antiq. Asiat.* pagg. 10. et 19. *Hauercamp. Dissert. de Litt. Graec.* p. 262. ^m L. 1. p. 16. Edit. Sanctandreae, 1594. ⁿ I. 4. ^o ad *Ter. Phorm.* Act. 1. Sc. 1. ^p *Miscell. Erud. Antiq.* p. 315.

ΘΕΟΦΑΝΕΣ, ΚΑΛΛΙΦΟΝ, ΑΘΗΝΟΔΩΡΟΣ, ΛΕΟΧΑΡΗΣ, id est, ΘΕΟΦΑΝΗΣ, ΚΑΛΛΙΦΩΝ, ΑΘΗΝΟΔΩΡΟΣ, ΛΕΟΧΑΡΗΣ, vbi vtriusque Grammaticae vestigia deprehenduntur, et illius veteris ante Euclidem Praetorem, qua E et O pro H et Ω scribebantur, et huius nouae, quae densis, vt aiunt, literis Θ, Φ, Χ receptis¹, eo Praetore obtinebat. Marmor nostrum, quod xx circiter annis ab eo Magistratu exarabatur, et quidem auctoritate publica, Grammaticam etiam publicam, vsu et legibus munitam constantissime proficitur. Nam et consonantibus, quas duplicis vocant, itidemque iis quas adspiratas, vocalibus denique tam longis, quam breuib, vniformi modo describitur, perinde vti nos hodie scribere solemus. In tertio solummodo vsu τῷ Ε, vt modo vidimus, et in altero simillimo exemplo, vt statim videbimus, variatum est a nostra scriptura. Quod et impune fieri potuit, cum Grammatica siue Literatura Euclidea nihil quicquam de ea re statuerit.

Nam, quoniam in Orthographia huius monumenti occupemur, et expedire poterit vt ea res vno ictu conficeretur, paucissima de litera O adiciemus, illi alteri et fato et fortuna perquam simili. Pariter enim et illa aliquando O breuem designabat, aliquando O longam, aliquando denique diphthongum ou, quod nomen scilicet in Alphabeto habuit². *Apud Graecos*, inquit Quintilianus³, *O litera, interim longa ac breuis, vt apud nos, interim pro syllaba, quam nomine suo exprimit, posita est.* Marius Victorinus de Orthographia⁴, *O similiter quoque cum esset vnum, breuem et idem faceret longam syllabam, praeterea exprimeret vocem, quae apud eos per o et u scribitur, ou.* Et alibi⁵, *Significaueram, priusquam Graecis inter vocalis repertae sunt η et ω, vicem earum tam apud illos quam apud nos expleffe ε et ο : ο etiam scribi solitam pro syllaba ou.* In marmore itaque nostro ω siue o longam nunquam repraesentat, propter auctoritatem Grammaticae quae ab Euclide inualuit, verum in diphthongo ou, potestatem nominis et appellationis suae vbique conseruat. Ita col. 1. l. 1. ΚΑΛΛΕΟ, l. 2. ΤΟ, l. 3. ΕΠΙΕΝΟΣ, l. 30. ΤΟΤΟ, et col. 2. l. 2. ΑΠΟΔΟΝΑΙ, ibid. ΟΚ, pro ΚΑΛΛΕΟΥ, ΤΟΥ, ΕΠΙΕΝΟΥΣ, ΤΟΥΤΟΥ, ΑΠΟΔΟΥΝΑΙ, ΟΥΚ, et in locis praeterea quamplurimis.

Quandiu ea litera auctoritate diphthongi pollebat, fortasse haud erit facile definire. Ab vltimis Graeciae temporibus vsque ad aeram

¹ Θ, Φ, Χ, priusquam a Simonide inuenirentur, exprimebant iuxta τ et iuxta π, et x adspirationis notam H ponendo. Mar. Victorinus de Orthographia, p. 17. ² Hoc confirmat Epigramma apud Athen. l. 10. p. m. 224. in Thrasymachum Chalcedonium Sophistam:

Τῶνομα θῆτα, εῶ, ἄλφα, σάν, ε, μῦ, ἄλφα χι, ε, σάν

Πάλεις Καλληδών, ἡ δὲ τέχνη Σοφίη.

³ l. 7.

⁴ p. 16.

⁵ p. 30.

Macedonicam video constantissime obtinere. In monumentis quae Inscriptionem nostram aetate antecedunt, nihil mirum si perpetuo dominetur. Verbi gratia, in *Sigaeensi*, vt

ΤΟ ΗΕΡΜΟΚΡΑΤΟΣ ΤΟ ΠΡΟΚΟΝΗΣΙΟ,

In *Deliaco*,

Ο ΑΦΥΤΟ ΛΙΘΟ,

Et in *Farnesiana* columna, Simia illa Vetustatis, saeculorumque de quibus agimus,

ΟΔΕΝΙ ΘΕΜΙΤΟΝ ΜΕΤΑΚΙΝΕΣΑΙ.

His accenferi velim poculum inscriptum nomine Bacchi, iuxta hos senarios *Achaei* Tragici antiqui, quos conseruauit *Athenaeus*^y:

Ο δὲ σκύφος με τῷ θεῷ καλεῖ πάλαι,

Τὸ γράμμα φαῖνον δέλ', ἰῶτα, καὶ τρίτον

Δ Ι

Ο, νῦ τ' αὖ πάρεςι, καὶ ἀπεςιν ὕ

Ο Ν Υ

Εκ τῷ πέκεινα σὰν, τότε ὁ κηρύσσειον.

Σ Ο

Quibus subiungit grauissimus scriptor, Εν τέτοις λείπει τὸ ὕ τοιχεῖον, ἐπεὶ πάρες οἱ δεχάοι τῷ ο ἀπεχρῶντο, ἢ μόνον ἐφ' ἧς νῦν τάττειαι δυνάμεις, ἀλλὰ καὶ ὅτε τὸ δίφθογγοι διασημαίνει, et quae sequuntur. In *Teiorum diris*, incertae admodum aetatis, sed vetusto sane, monumento,

ΤΟ ΛΟΙΠΟ

ΤΟ ΕΥΝΟ

ΤΟ ΚΕΝΟ.

In marmore *Cretensi*, quod hodie beneficio Comitum Arundelliae legitur Oxoniis,

ΚΑΤΑ ΤΟΣ ΝΟΜΟΣ ΤΟΣ ΕΚΑΤΕΡΗ ΚΕΙΜΕΝΟΣ.

Qua arrepta occasione emendandus est a me *Mich. Apostolius*^z, in lepida historia quam prodidit de *Philoxeno* Poeta Cytherio: Qui, ubi latomias, in quas a Dionysio Tyranno coniectus esset, euaserat, rursusque a rege Syracusas vocaretur, λαβὰν χάριν, ΚΑΙ ΚΑΤΑ ΜΕΣΟΝ ΓΡΑΨΑΣ ΜΙΚΡΟΝ ΟΥ ΠΕΙ ΤΕΤΟ ΜΕΙΖΟΝ ΠΕΙΛΕΧΕΡΑΤΗΝ — καὶ πλῆσας τέταν πάντων τὴ χάριν, ἐπεμψαν, ἐμφαίνων ὅτι πολλὰ καὶ μεγάλως δεγνέται^a.

Nihil

^y l. xi. p. m. 230. ^z *Prouerb. Centur.* xix. 26. ^a Adludit aliquantulum *Τετρες, Chibad. X. Hist.* 358, scribens

Τέτον δ' ὁ Διονύσιος πέμψας εἰς λατομίας,

Ευθὺς μελεπέμπετο πάλιν γραφαῖς ἐκεῖνον.

Φιλόξενος τοῖστον δὲ τὴν γραφὴν πρὸς ἐκεῖνον

Περίγραφῃς ἐν σχήματι ταυτοπολυλογίας,

Δεκάκις καὶ πλείονως δὲ γράψας τοιειοτρόπως,

Οὐχὶ φρονίς, ἢ μέλει μοι, καὶ τὰ λοιπὰ ὡσαύτως.

Hic est facetissimus ille Scurra, quem ad manum habuit et conuiuiis adhibere solebat idem Dionysius: erat autem cupediarum appetentissimus. Accidit, vt in coena, cum adponeretur Tyranno nullus praegrans et bene saginatus, tenuior autem Poetae, pisciculum ori suo quasi

Nihil falsius. Ea certe aetate, quae aliquot annis marmor nostrum antecedit, pronunciabant or , scribebant vero religiosissime o : neque enim per multa saecula ea diphthongus innotuit. Deinde autem, quibus artificibus aut quo scribendi genere unam or diphthongum simili figura circumscribere aut includere potuit *Philoxenus* ($\omega\epsilon\iota\ \tau\epsilon\tau\omicron\ \omega\epsilon\iota\chi\alpha\epsilon\acute{\alpha}\tau\epsilon\upsilon$) equidem non video. Nimirum media charta paruulam o descripsit, deinde productiore aliquantulum radio alteram, usquedum circulis, quos dicunt concentricos, totam aream chartae suae compleuerat. Et quia o valebat eo tempore or , toties pertinaciter negabat se rediturum, quot circulos descriperat. Ea $\mu\alpha\lambda\iota\kappa\eta$ nihil est verius, ne ea quae apud Sagram. Simili macula eluendus est *Plutarchus*^b. *Lacones Philippo Regi per epistolam interroganti an vellent eum urbe recipere, Laconice responderunt, εἰς χάριν ὅρ μέγα χάριτες*. Veruntamen neque eo saeculo se insinuauerat diphthongus, et confirmat non or sed o rescripsisse Lacedaemonios, qui eandem narrat historiam, *Ausonius*^c,

Vna fuit tantum, qua respondere Lacones,

Litera, et irato Regi placuere negantes.

Ad haec igitur tempora nunquam pingi solebat diphthongus, post paucissimos annos nunquam fere negligi. *Psephisma* enim *Sigaeorum*^d in honorem Antiochi Soteris latum, *Chronicon Parium* illi aetate fere suppar, et *Magnetum Smyrnaeorumque Foedus*^e per diphthongum or non literam o perpetuo describuntur. Ea nimirum tempestate emicuit *Schola Alexandrina*, cui curae fuit Graecae loquelae nitor et elegantia : tum primum fortasse tonus vocis et inflexio apicum et signorum usu regi coepit : tum discretum est inter E et EI , quorum prouincias ubi disternerant, illud $\text{E} \chi\lambda\delta\upsilon$, i. e. nudum siue tibicine^f suo segregatum appellabant ; inter o et $\text{\Omega}$, quorum illud *paruum*, hoc *magnum* erat ; inter $\text{\Upsilon}$ denique et $\text{\Upsilon}$ ^g, quorum hoc rursus extra diphthongum $\chi\lambda\delta\upsilon$ vocari obtinuit ; ad summum denique nouum

quasi cum eo conlocuturus, deinde auribus, quasi responsum accipere vellet, identidem ad-moueret. Sciscitanti Regi quidnam rei ageret, *Galateam*, inquit, *scribere meditor* (poemation eo nomine postea edidit in laudem Galatae quam deperibat) *et cupio ab eo rescire, quae apud Nereum geruntur : verum nihil quidquam earum rerum intelligere proficitur pisciculus minutus, se enim ea aetate esse captum, ut marinum istum Deum nunquam salutauerit : socium vero, qui coram Rege staret, natu grandiore, ea omnia quae ego percontarer, facillime responsum.* Athen. l. i. p. m. 4. ^b De Garrulitate, p. 340. ^c Epist. XXV. 36. ^d Chishull. Antiq. Asiat. p. 49. ^e Marmor inter Oxoniensia secundum. ^f Eustathius ad vulgarem $\epsilon\pi\iota\gamma\epsilon\alpha\ \phi\eta\iota$ v^{ti} libri *Iliados*, sc.

EI , $\beta\alpha\lambda\lambda\epsilon\iota\ \kappa\upsilon\theta\acute{\epsilon}\rho\epsilon\iota\omega$, "Αρχά τε Τύδεος υἱός,

haec habet, $\text{I}\epsilon\acute{\omicron}\nu\ \delta\epsilon\ \acute{\omicron}\tau\iota\ \tau\omicron\ \text{E}\ \sigma\omicron\iota\chi\epsilon\acute{\iota}\nu\ \text{EI}\ \acute{\epsilon}\lambda\epsilon\acute{\iota}\nu\ \omicron\iota\ \pi\alpha\lambda\alpha\iota\omicron\iota$, $\pi\epsilon\sigma\sigma\iota\theta\acute{\epsilon}\nu\epsilon\varsigma\ \tau\omicron\ \text{I}$, $\eta\alpha\ \tau\eta\ \delta\iota\alpha\ \delta\iota\phi\theta\acute{\omicron}\gamma\eta\epsilon$ $\epsilon\chi\lambda\acute{\alpha}\sigma\epsilon\iota\ \delta\acute{\upsilon}\nu\omega\lambda\alpha\iota\ \pi\epsilon\rho\iota\sigma\pi\acute{\alpha}\nu\ \kappa\eta\ \alpha\upsilon\tau\omicron\ \kappa\alpha\theta\acute{\alpha}\ \kappa\eta\ \tau\acute{\alpha}\ \acute{\alpha}\lambda\lambda\alpha\ \sigma\omicron\iota\chi\epsilon\acute{\iota}\alpha$. $\tau\omicron\iota\epsilon\tau\omicron\ \delta\epsilon\ \pi\omega\iota\epsilon\sigma\iota\ \kappa\eta\ \epsilon\pi\iota\ \tau\omicron\ \mu\iota\kappa\rho\epsilon\ \text{O}$ $\kappa\eta\ \epsilon\kappa\epsilon\acute{\iota}\nu\omicron\ \gamma\acute{\alpha}\rho\ \delta\iota\alpha\ \tau\eta\ \alpha\upsilon\tau\eta\ \alpha\iota\tau\acute{\iota}\alpha\ \text{OY}\ \lambda\acute{\iota}\gamma\epsilon\sigma\iota$. ^g Athen. l. XI. p. m. 230.

Graecarum literarum canonem nobis procuderunt, qui hodiernis etiamnum moribus recipitur.

Sat fortasse Grammaticae litauimus. Iam quid Marmor, ope harum literarum de quibus disputauimus, consignatum sit, lectori meo non displicebit admoneri. Quod cum per compendia atque praecisa quadam oratione supra pag. 5. edocui, commodum duxi in hoc loco paulo fusius explicare. Solenne fuetum erat celebrari in Delo Festum; in quo Athenienses cum sociorum nonnullis, qui Cycladas incolebant, Apollinem choris, ludis, sacrificiis, omnique rituum genere propitiabant. Ad tolerandos igitur sumptus, qui in iis cultibus fiebant maximi, quotiescunque rediret religionis celebritas, toties in commentarios retulere Viri ei negotio praefecti, quicquid aut ex fisco sacro, aut ex singulorum patrimoniis, aut ex aere damnatorum, vsu et auctoritate publica, suppeditaretur. Ea cura ad Atheniensis praecipue, siue quod communi ciuitatum arbitrio ad hanc gentem deferrebat, siue quod leonina societate cum prouincialibus agere vellet homines imperii praeter modum appetentes, spectasse videtur.

Id genus computi, quod modo memorauimus, repraesentat Marmor nostrum: et a prima quidem facie initium sumit a *tempore* quo hae res gestae sint, a *Magistratibus* Atheniensibus qui eo censendi munere fungebantur, et a *Scribis* qui iisdem erant a manu, et tabulas publicas consignabant; nimirum a linea 1ma ad — 10^{mam}. A linea 10ma ad — 14^{tam} *Ciuitatum* Rerumque publicarum *nomina* complectitur, quae hoc ceremoniarum foedere tenebantur, adnotato diligenter quantum vnaquaeque ad eam religionem contulit. Censentur deinde eadem ratione *Personae singulares* 14 — 23. Ad computum rediguntur 23 — 25 *nummi* qui a nonnullis *delictorum nomine* luebantur, et proxime 26 — 29 *Reditus sacri*. Quae omnia *summam* conficiunt linea sequenti diserte recitatam. Hucusque agitur de *Reditibus*. Quod superest huius tabulae lateris *Expensas* in his sacris faciendis accurate et minutatim commemorat.

Secunda Facies *de lentis nominibus* agit, et similiter a *Rebusp.* orditur, deinde priuatorum hominum rationes pertexit, nempe a l. 1ma ad — 23^{tiam}. Quorum cum duo sint genera, aut enim *in partem* erant obaerati aut *in solidum*, Illos a linea 1ma ad — 6^{tam} recenset, ΤΟ ΤΟΚΟ ΟΚ ΑΠΕΔΟΣΑΝ: Hos a 6ta ad — 23^{tiam}, ΤΟΝ ΤΟΚΟΝ ΟΚ ΑΠΕΔΟΣΑΝ. Post aliquantulum spicii literis vacuum relictum, et exorsa linea 24ta instituitur noua periodus, quae *de mulctis* in iudicio damnatorum, nondum tamen persolutis, agit: qua desinente l. 30. similiter alia, quae redituum sacrorum censum, *Apollinis* nempe *patrimonium*,

monium, instituere videtur. Videtur inquam, nam in ea parte lapis fatiscere incipit, atque interiit omne deinceps, quodcunque istum titulum olim exceperit. Habes monumenti nostri ea fide qua potui descriptum argumentum.

Populus Atheniensis vix ad aliquam in bello gloriam emicuerat, cum summo studio niteretur vt insulas, quae Cyclades vocabantur, vrbi proximas et quasi subiectas, vel vi et virtute militum in potestatem redigerent, vel oratione conciliarent vt id sua sponte facere vellent. Expedire enim visum est Reip. vt eorum hominum animos aut vi aut fide obstrictos tenerent, quos eodem belli genere vsos et classe exercitatissimos, vel ambitionis optimos satellites, vel, si a Lacedaemoniis starent, acerrimos hostis erant habituri. Causabantur inter alia, generis propinquitatem, et id Iuris simulachrum quod ex communione sacrorum nasci credebatur; quippe homines Athenis profecti plerasque insulas, quibus mare Aegaeum distinguitur, atque omnem oram Asiae, quae isto oceano adluitur, incolis olim et vrbibus conferebant^g. Adeo maternum nomen in summam imperii acerbiter et grauissimam tyrannidem tandem exire patiebantur. Neque oracula aut Deorum monita negligere voluisse videtur Populus, quibus erat proprium non minus superstitionibus duci, quam hac imperii maritimi cupiditate inflammari. Atheniensibus enim sacra olim in Delo peragentibus, cum puer aquas hausisset, atque e vasculo pisciculos aliquot vna cum latice effudisset, responderunt Vates Deliaci, nimirum Ἀνικίξεν pulchre edocti, *velle Deos eo ostentu significare, fore vt Athenienses summum in mari imperium olim obtinerent*^h. Si vltimam memoriam repetere vellem, cuius vt vetustior est origo, ita sanctiorem habere auctoritatem creditur, atque augustiorem sui reuerentiam, Eryfichtho Cecropis filius, qui aetatem *Chronici Arundelliani* M.CCC.XVIII annis antecedit, Delum insulam ditioni Atheniensium addidit, modo *Athenaeum* vere emendet ὁ πάλιν *Casaubonus*, l. IX. c. II.ⁱ Infecutis temporibus confirmatum est a multis istud imperium, a Pisistrato nimirum, circa Olymp. LXIII.^k a Miltiade^l, Olymp. LXVIII. a Themistocle denique, Aristide^m, aliisque, quorum alii Lemnum, alii Parum, alii Delum, et vicinas

^g Τὰς Κυκλάδας πρότερον μὲν οἱ Μίνω παῖδες, ὕστερον δὲ οἱ Κόδρε, καὶ Νηλεὺς κατέκρησαν. Plutarch. de Exilio. Iones, duce Ione, profecti Athenis — mulas in Aegaeo atque Icario occupare insulas, Samum, Chium, Andrum, Tenum, Parum, Delum, aliasque ignobilis. Paterc. l. 4.

^h Athenaeus l. III. init. ⁱ Κατέκρη τὴν Δήλον, non κατέκρη. ^k Herodot. I. 64. Thucyd. I. 13. VIII. 104.

^l Nepos in Miltiade §. 3. Pari felicitate, ceteras insulas [praeter Lemnum] quae Cyclades nominantur, sub Atheniensem redegit potestatem. ^m Plutarch. in Aristide. Diod. Sic. l. XI.

pleraque insulas armis subegerunt. Huius autem, quem ultimo memoravi, cum iustitia factum est post pugnam ad Plataeas, tum intemperantia Pausaniae, ut summa imperii maritimi a Lacedaemoniis transferretur ad Atheniensem. Conflato bello Peloponnesiaco, in foedere et amicitia manebant Cyclades^p; et, quamvis inclinatis postea Atheniensium rebus, labascere^q videretur aliquando sociorum fides, constanter tamen video P. A. maiestatem suam auctoritatemque in Aegaeo non nisi cum propria libertate amisisse.

Huius *Θαλασπορείας* quasi sedes erat et caput *DELVS*, ab antiquis et poetis et mythologis decantatissima. Ea enim parvis insulis undique cincta, quae inde Cyclades nominari solebant^r, medium occupabat, et quandam loci quasi praerogativam obtinere videbatur. Praeterea autem diffusa erat ab Athenis exiguo maris itinere, tali nimirum, quale homines oblectandi animi gratia, et citra omnem periculi metum facere consueverunt^s. Accedebat denique fani, religionumque celebritas, feriarum ludorumque nobilitas, quorum tenuem aliquam memoriam cum conseruavit Historia antiqua, tum ritus et rationes, ceteraque id genus monumenta Inscriptio haec praestantissima quasi ex postliminio reduxit. Nihil igitur mirum, si Delus morem ceterarum coloniarum quas duxerunt Athenienses secuta, ad dominae normam et arbitrium totam se composuerit; verum eam eo usque Atticizare, ut Athenas plane Atticas in ea insula reperires, id, decurrente opere, Tibi, mi lector, non ingratum fortasse fuerit edificere. Ceterum ea, quae olim fuerat Deorum religionumque feracissima, et duobus summi ordinis numinibus incunabula praestitit, quae a priscis poetis usque ad satietatem celebrari solita (etenim

Cui non dictus Hylas puer et Latonia Delus^t?)

quae et loci sanctitate tantopere floruit, ut in bello Peloponnesiaco commune esset aerarium Graeciae^u, religionum vero celebritate, ut in eam concursus maximi fieri non solum ex Attica vicinisque gentibus,

^p Corn. Nep. in *Aristide*, §. 2. et 3. ^r *Ἀθηναίων ξυμμαχία* — νῆσοι ἐπὶ τὴν Πελοποννήσον καὶ Κρήτης πρὸς ἡλίον ἀνίσχουσα, πάσαι αἱ ἄλλαι Κυκλάδες, πλὴν Μήλου καὶ Θήρας. Thucyd. II. 9. ^q Thucyd. et Diod. Sic. passim. ^s Ipsaeque longe clarissima, et Cycladum media, ac templo Apollinis et mercatu celebrata Delus. Plin. IV. 12. A promontorio Geraesto circa Delum in orbem sitae, unde et nomen traxere, Cyclades. Id. ibid. Ἐνδοξον αὐτὴν ἐποίησαν αἱ περιεικίδες νῆσοι, καλεῖσθαι Κυκλάδες. Strab. I. 10. p. m. 485. Δῆλον, καὶ αἱ περὶ αὐτὴν Κυκλάδες. Id. ibid.

Δῆλον ἐκυκλώσαντο, καὶ ὄνομα Κυκλάδες εἰσὶ.

Dionys. περιηγ. τ. 529.

Cycladas autumant inde dictas, quia, licet spaciis longioribus a Delo proiectae, in orbem tamen circa Delum sitae sunt, et orbem κύκλον Graeci ferunt. Solin. c. XVII. ^u Vid. Suid. et Paroemiographos. Ἀδεις εἰς Δῆλον πλέων. ^t Virg. III. Georg. 6. ^u Quantum pecuniae quaeque ciuitas daret, Aristides delectus est qui constitueret. Eius arbitrio quadraginta et sexaginta talenta quotannis Delum sunt collata. Id enim commune aerarium esse voluerunt. Corn. Nep. in *Aristide*, §. 3. Ταμίειον Δῆλον ἦν αὐτοῖς etc. Thucyd. I. 96.

verum

verum ex vltimis Hyperboreis * dicerentur, Insula et portuum commoditate praestantissima, et mercatu ^y florentissima; hodie inculta et illaetabilis, vix quidquam tantae maiestatis conseruat praeter aliquot nominis ^z sui templique ruinas, quae et ipsae quoque quodammodo periere, leporum solummodo et mergorum domicilium, nulla aut agrorum factione, aut incolarum vſu, aut aduenarum fere appulſu nobilitata.

Istius autem Festi, de quo in hoc marmore agitur, vetustas et celebritas optime fortasse potest *Thucydidis* verbis explicari, ad Olymp. LXXXVIII. 3.

Thucyd. III. §. 104.

Τὴ δ' αὐτὴ χειμῶνος καὶ Δῆλον ἐκάθηραν Ἀθηναῖοι — καὶ τὴν ΠΕΝΤΕΤΗΡΙΔΑ ΤΟΤΕ ΠΡΩΤΟΝ μετὰ τὴν καθάρσιν ἐποίησαν οἱ Ἀθηναῖοι, τὰ ΔΗΛΙΑ. ἦν δὲ πότε καὶ τοπάλαι μεγάλη ξύνοδος ἐς τὴν Δῆλον τῶν ἼΟΝΩΝ τε καὶ ΠΕΡΙΚΤΙΟΝΩΝ ΝΗΣΙΩΤΩΝ. ξὺν τε γὰρ γυναῖξιν καὶ παῖσιν ΕΘΕΩΡΟΥΝ· ὥσπερ νῦν ἐς τὰ Ἐφέσια Ἴωνες· καὶ ἈΓΩΝ ἐποιεῖτο αὐτόθι καὶ γυμνικός, καὶ μουσικός, ΧΟΡΟΥΣ τε ἈΝΗΓΟΝ Αἱ ΠΟΛΕΙΣ. δηλοῖ δὲ μάλα Ομηρος ὅτι τοιαῦτα ἦν, ἐν τοῖς ἔπεσι τοῖσδε, ἃ ἐστὶν ἐκ προοιμίου Ἀπόλλωνος,

Ἀλλὰ σὺ Δῆλῳ Φοῖβε κ. τ. λ.

Οτι δὲ καὶ Μουσικῆς ἀγῶν ἦν, καὶ ἀγωνιζόμενοι ἐφοίτων, ἐν τοῖσδε αὖ δηλοῖ, ἃ ἐστὶν ἐκ τῆ αὐτῆς προοιμίας. τὸν γὰρ Δι-

Eadem hyeme Athenienses Delum lustrarunt — tunc quoque primum Athenienses post lustrationem Festa lustralia, LVDSQVE DELIACOS, QVI QVINTO QVOQVE ANNO CELEBRABANTVR instituerunt. Fuit autem et priscis temporibus in Delo frequens IONVM ET ACCOLLARVM IN INSVLIS circumiacentibus habitantium conuentus. Nam cum vxoribus et liberis AD SPECTACVLA CONVENIEBANT, (ut nunc Iones ad ludos in Dianae Ephesiae honorem institutos confluere solent) illic autem gymnicum musicumque CERTAMEN fiebat, ET CIVITATES EO CHOROS MITTEBANT. Quod autem haec ita se habuerint, Homerus in primis declarat, his versibus qui sunt ex hymno Apollinis,

Tunc tibi magnopere etc. Quod autem Musices etiam certamen

* Vid. Hymnographos. ^y Ipsaque longe clarissima, et Cycladum media, ac templo Apollinis et mercatu celebrata Delus. Plin. IV. 12. Mercatus in Delo concelebante toto orbe. Id XXXIV. 2. Insula Delus, tam procul a nobis in Aegaeo mari posita, quo omnes undique cum mercibus atque oneribus commeabant, referta diuitiis, parua, sine muro, nihil timebat. Cic. pro L. Manil. §. 18. Τὸ κοινὸν Ἑλλήνων ἱμῳόγιον. Pausan. l. 8. p. 509. Add. l. 3. p. 207. Strab. l. 10. p. m. 486. Minorem Delum Puteolos esse dixerunt, quod Delus aliquando maximum emporium fuerit totius orbis terrarum, cui successit postea Puteolanum. Festus. ^z Vocatur hodie Sdili, ut Lemnus Stalimini, etc. Eodem modo Setinas, Ἐς τὰς Ἀθήνας, Stampouli Ἐς τὴν Πόλιν, i. e. CPolim, Stalotra Ἐς τὰ λᾶτρα. Ad Baias. Ios dicitur Nio, i. e. in Iō, Icarus Nicaria.

Δηλιακὸν χορὸν τῶν γυναικῶν ὑμνή-
σας ἔτελεύτα τῷ ἐπαίνῳ ἐς τὰδε τὰ
ἔπη, ἐν οἷς καὶ ἑαυτὴ ἐπεμνήσθη,

Ἀλλ' ἄγεθ', ἰλήκοι μὲν Ἀπόλλων
κ. τ. λ.

Τοσαῦτα μὲν Ὁμηρὸς ἐτεκμηρίωσεν ὅτι
ἦν καὶ ΤΟΠΑΛΛΑΙ μεγάλη ξύνοδος καὶ ἑορ-
τὴ ἐν τῇ Δήλῳ· ΤΣΕΤΕΡΟΝ ΔΕ ΤΟΥΣ
ΜΕΝ ΧΟΡΟΥΣ Οἱ ΝΗΣΙΩΤΑΙ ΚΑΙ
Οἱ ΑΘΗΝΑΙΟΙ ΜΕΘ' ἹΕΡΩΝ ΕΠΕΜ-
ΠΟΝ. τὰ δὲ περὶ τὰς ἀγῶνας καὶ τὰ
πλεῖστα καλελύθη ὑπὸ ξυμφορῶν, ὥς
εἰκός, πρὶν δὴ οἱ Ἀθηναῖοι τότε τὸν
ἀγῶνα ἐποίησαν, καὶ ἵπποδρομίας, ὃ
πρότερον οὐκ ἦν.

men ibi fieret, et certaturi se con-
ferrent, his quoque versibus indicat
qui sunt ex eodem Apollinis hymno.
Nam postquam Deliacum mulierum
chorum celebrauit, suam laudatio-
nem his versibus finiuit, in quibus
et sui ipsius mentionem fecit :

Verum agendum etc.

His igitur argumentis Homerus
manifeste probauit, vel PRISCIS
TEMPORIBVS ingentem conuen-
tum et celebritatem in Delo fieri con-
sueuisse; POSTEA VERO ATHE-
NIENSES ET INSULARVM IN-
COLAE CHOROS CVM SACRIS EO
MITTEBANT. Sed certamina, et
cetera pleraque, ut credibile est, ad-
versis casibus exoluerunt, donec A-
thenienses certamen tunc instaura-
runt, et equorum cursum addide-
runt, quod ante non fuerat.

Quibus verbis subiungi velim Strabonis etiam auctoritatem,

L. x. p. m. 485.

Ἐνδοξον αὐτὴν [Delum] ἐποίησαν
αἱ περιουκίδες νῆσοι, καλέμεναι Κυ-
κλάδες, κατὰ τιμὴν πέμπεσαι δημο-
σίᾳ θεωρῆς τε καὶ θυσίας, καὶ χοροῦς
παρθένων, πανηγύρεις τε ἐν αὐτῇ
συναγεσθαι μεγάλας.

Celebrem eam fecerunt circumpo-
sitae Insulae Cyclades, honoris cau-
sa publice mittentes qui sacra fre-
quentarent, tum victimas, choros
virginum, et solennis ibi magnos
agitantes conuentus.

Constat igitur Ionas, antiquissimam Graeciae gentem, vna cum
Cycladum incolis, solennis maxime et religiosas Ferias in Delo olim
concelebrare solitos. (Id quod deinde posteri eorum, coloniis in
Asiam ductis, in vrbe Ephesina, patrio ritu, factitarunt, quas solen-
nitates exinde ΕΡΗΣΙΑ, et Πανιώνια vocarent; quia nempe Popu-
lus per plurimas vrbis diffeminatus, de communi origine, horum
Festorum ope, identidem admoniti, mutuam quae inter eos obtine-
bat cognationem felicius excolerent^a.) Deliaca autem ipsa, sacra illa
anti-

^a Simile etiam obtinuit apud Diores, alteram Graecanicae gentis μερίδα, in memoriam
priscæ consanguinitatis. Συνουσίαι, inquit Dionys. Halic. Hist. l. 4. p. m. 229. γυναιξὶν ὁμῶς καὶ
τέκνοις

antiquissima, vbi accidit vt per aliquot annos interpellarentur, et definerent religiosi conuentus in Delo fieri, siue quod Persarum classis per diutinum tempus maria illa infestaret, siue quaecunque fuerit alia calamitas, Athenienses, qui iam in loco antiquorum Ionum essent, Olymp. LXXXVIII. anno 3^{tio} solennitatem instaurabant, adscitis similiter in communionem sacrorum Insulanis quibusdam, patriamque religionem, *quarto quouis anno redituram*, de nouo concelebrabant.

Ea fuit Solennitas *Deliorum*, Festi ab Atheniensibus bellum cum Lacedaemoniis, Dorica natione, gerentibus, sapienter instituti, siue ad imaginem prioris, quod olim agi solitum, adumbrati potius et redintegrati. Quod cum a me dicatur vno quoque quadriennio recurrisse, mirabitur fortasse lector ita verti posse *Thucydidis* verba, ΤΗΝ ΠΕΝΤΕΤΗΡΙΔΑ ΤΟΤΕ ΠΡΩΤΟΝ ΕΠΟΙΗΣΑΝ ΟΙ ΑΘΗΝΑΙΟΙ, ΤΑ ΔΗΛΙΑ, atque etiam illa *Pollucis*^b: Δείχα ὅντες ἔτοι [ἱεροποιοί] ἔθνον θυσίας ΤΑΣ ΠΕΝΤΕΤΗΡΙΔΑΣ, ΤΗΝ ΕΙΣ ΔΗΛΟΝ, τὴν δὲ Βραυρωνί, τὴν δὲ Ηρακλειδῶν, ἢ Ἐλευσινήδῃ. Multa autem animum meum impulerunt vt ita verterem. Nam et eodem anno Olympiadis (tertio nempe) quo instituebatur, recurrisse constat, et eam ipsam periodum celebrationis conseruat haec Inscriptio, sc. anno tertio Olymp. CI^{mae} exarata, rationes complexa Quadriennii proxime elapsi. Quae si deessent argumenta, attamen memorabile est eo loquendi genere delectari semper scriptores veteres. Πενταετηρίδας maxime notandis temporibus Graeci obseruant, id est, quaternum annorum circuitus. *Censorin.* de die natali, c. XVIII. Et alibi, *Idque tempus τετρετηρίδα appellabant, quod tertio quoque anno intercalabatur*, quamuis biennii circuitus et reuera διετηρίς esset. Vnde *Mysteria quae Libero Patri alternis fiunt annis, Trieterica a Poetis dicuntur.* Postea τετραετηρίδα fecerunt, sed eam, quod quinto quoque anno redibat πενταετηρίδα nominabant. Inde fiebat, vt, cum Olympias reuera esset quatuor annorum complexio siue comprehensio, ab aliis vocaretur Τετραετηρίς: ab aliis autem, quia exacto quadriennio, in quintum annum incuntem caderet ea celebratio, admissio in calculum eo quinto anno, non minori proprietate, Πενταετηρίς. Non quod quinquennium reuera complecteretur, sed quod *voluenda dies*, incluse, vt aiunt, computando, particulam anni proximi, licet minimam decerperet; vt de ea re *Seneca*^c,

Quantus Eleum ruit ad Tonantem

Quinta cum sacrum reuocauit aestas.

τέκνοις καὶ τὰς ἀποδειχθείας χρόνους, συνέθουν τε καὶ συνεπανηγύριζον, καὶ ἀγῶνας ἐπέτελουν ἱππικούς καὶ γυμνικούς, καὶ τὴν ποιεῖ μυσικὴν ἀκρομάτων, καὶ τὰς θεῶν κοινοῖς ἀναθήμασιν ἰδωρῶντο. Adde *Herodot.* Clío 143. 144. 148. ^b L. VIII. c. 9. §. 107. ^c *Herc. Fur. Act. III.*

Eam computandi rationem amant ICTi Romani. Iussit Divus Hadrianus, *quantum ad munera municipalia, eum annum, quem quis ingressus esset, pro impleto numerari.* l. 74. D. ad SCtum Trebell. Non ergo in Olympiadum recensione mirabitur aliquis Veteres tam parum sibi videri constare^d.

Neceffe igitur fuerit vt DELIA Olymp. LXXXVIII^{uae} anno tertio instituta, Olymp. LXXXIX^{nae} tertio, si verum computum ineamus, repeterentur. Et de festo quidem altum vbique apud auctores silentium, nec tamen omnis praeciditur fides. Dicuntur Athenienses^e hoc anno, quod supererat Lustrationis Olymp. LXXXVIII. 3. in Delo habitae confecisse, et in ea solennitate incolas antiquos ex sedibus pepulisse, religionem quandam simulantes, (ἡγιστάμηνος τε παλαιάν τινα αἰτίαν εἰ καθαρεύς ὄντας ἱερωῶσθαι. verba sunt *Thucydidis*) reuera autem, quod eos Spartanorum rebus nimirum studere suspicarentur^f. Quos tamen oraculo moniti ante annum elapsum reducerunt^g. Meminerit lector instituta fuisse ante annum quartum *Delia* nostra, solenni prius habita lustratione. Iam ea Religione in orbem redeunte, vt rite fieret, prius lustratur insula quam sacra peraguntur: τὴν περὶ τὴν εἰδὰ META THN ΚΑΘΑΡΣΙΝ ἐποίησαν οἱ Ἀθηναῖοι, τὰ Δῆλια, ait auctor noster vbi agit de festo instituendo. Coniungit pariter Festum et Lustrationem grauissimus auctor *Plutarchus*^h, Δηλίοις ἑνασχόμενοι τῷ μέγαν καθαρμοῖν. In illa priori καθάρσιν fustulerunt defunctorum monumenta, ne pollueretur Religio modo recursura: in hac etiam ipsos *Colonos veteres migrare* iusserunt, maculae alicuius, vt infimulabantur, contagione pollutos, et inidoneos ad proximas ferias celebrandas. Cum

^d TETPAETHPIE

Οὐδὲ δεῖ περιμεῖναι TETPAETIAN, ἢ ἔλθῃ
ἄλλα Ολύμπια.

Arrian. *ad Epictet.* III. 25.

Ολυμπιάς. ἔτω καλεῖται παρ' Ἑλλήσιν ὁ κατὰ
ΤΕΣΣΑΡΑ ἔτη συντελέμενος ἀγών.

Cyrill. *Hierosol.*
Catech. XII. §. 8.

PENTAETHPIE

Καὶ PENTAETHPIA ἅμα
Θῆκε Ζαθέοις ἐπὶ κρημνοῖς Αλφεῖ.

Pind. *Olymp.* Γ. 38.

καὶ PENTA-

ETHPIA ὅπως ἄρα ἔτασαν ἐορτῶν.

Pind. *Olymp.* Γ. 69.

Ἡρακλεῖ ἔν πορόσεσι τῷ Ἰδαίῳ δόξα τότ' ἐ ἀγῶνα
διαθεῖναι πρῶτον, καὶ Ολύμπια ὄνομα δέσξ. ΔΙΑ
ΠΕΜΠΤΟΥ ἔν ΕΤΟΥΣ αὐτὸν κατέστησά το ἄλγεος,
ὅτι αὐτὸς τε εἰ οἱ ἀδελφοὶ ΠΕΝΤΕ ἦσαν ἀριθ-
μόν. Pausan. I. 5. p. 299.

In Scythia nobis quinquennis Olympias
acta est

Iam tempus lustris transit in alterius.

Ouid. IV. ex Ponto. 6. 5.

^e *Thucyd.* V. 1. Iterum eandem rem memorat *Thucyd.* ad extr. *Historiae*, sc. VIII. 108. ὅτε
ὑπ' Ἀθηναίων Δῆλον καθάρσεως ἕνεκα ἀνέστησαν [Delii.] ^f Eam rationem adsignat *Diod. Sic.*
I. XII. ad hunc annum. ^g *Thucyd.* V. 32. *Pausan. Messen.* p. 268. Edit. Hanou. 1613

^h In *Conuiuio VII Sap.* p. 95.

haec

haec sit aperte mens Thucydidis, miror cum viro doctissimo, qui hanc telam mecum pertexit, ita vulgo reddi posse verba laudati Historici,

Ἀθηναῖοι Δηλίας ἀνέστησαν ἐκ Δή-
λας, ἡγησάμενοι κατὰ παλαιάν τινα
αἰτίαν ἔκαστος καθαρεῖς ὄντας ἱερῶσθαι.

*Athenienses e Delo Delios summo-
verunt, quod existimarent ipsos,
quamvis ob quoddam vetus piaculi
crimen polluti essent, Deo tamen
esse consecratos.*

Nam siue ἱερῶσθαι, modo loquendi proprio, dicatur pro ἱερεῶσθαι, i. e. munere sacerdotali fungi, quemadmodum velle videtur Etym. M. qui quodammodo dicit ἱερεῶσθαι ἱερουργεῖν· ὁ δὲ Θουκυδίδης ἱερῶσθαι, atque etiam Hesychius, ἱερῶσθαι. θύειν καθαρεῖς ὄντας, fortasse ad hunc ipsissimum locum adludens: siue ἱερεῶσθαι potius scribendum iuxta auctoritatem Cod. MS.ⁱ necesse est omnino ita Thucydidem intelligi debere, ne videatur memoriae reliquisse, Delios ideo a sedibus suis fuisse pulsos, propterea quod Apollini Deo indigenae consecrati essent, quamvis veteri piaculari crimine tenerentur. Sententiam non vno piaculo dignam, neque vno ostento et foeditate interpretationis pollutam! Ego certe praetulerim ἱερεῶσθαι. Ita Thucydides^k, Ἐπὶ Χρυσίδῳ ὃν Ἀργεὶ τότε παλῖνοντα δλοῖν δέοντα ἔτη ἱερῶμενης. Ita Pausanias^l, τὰ δὲ ἐπὶ παλαιότερα, παρεκέλευτο ἐκ τῶν παιδῶν ἱεραῖοι τὰς Διὸς νικῶν κάλλι. Et Strabo^m, Ὅπερ τὰ Πανιώνια κοινὴ πανήγυρις τῶν Ἰώνων συνελείη τὰς Ἑλικωνίῳ Ποσειδῶνι, καὶ θυσία. ἱερῶνται δὲ Πριηνεῖς. Quali autem sacerdotii genere in his sacris fungebantur Delii, alibi a me erit dicendum.

Si igitur hanc rem rite definiuimus, agebantur tertium DELIA Olymp. xc. 3. Qua celebritate Nicias Atheniensis Ἀρχιθεῶρα munere fungebatur. [Vid. huius Inscript. col. 1. l. 33.] Aio autem hac Pentaeteride Niciam duxisse θεωρίας; nam ante proximam, in Siciliam cum imperio mittitur, vbi caesusⁿ est profligatis Atheniensium copiis, quibus praefuit: elucescet autem ex commento istius hominis, quod proxime sum relaturus, eum, quod certissimum est, neque primis feriis Architheorum potuisse fieri, neque quod verisimillimum, secundis. Erat autem huiusmodi, vti refert Plutarchus.

Plutarch. in Nicia.

Μνημονεύεται δ' αὐτὲ καὶ τὰ περὶ
Δῆλον, ὡς λαμπρὰ καὶ θεοπρεπῆ φι-
λοπομπήματα. τῶν γὰρ χορῶν, ἔς αἱ
πό-

*Iam commemorantur eius in Delo
magnifica et religiosa munera. nam
quum chori, quos ciuitates ad ca-
nendum*

ⁱ Vid. H. Steph. ad Dionys. Halic. Antiq. Rom. p. 17. Edit. Hudson.
^m L. 14. p. m. 639.

ⁿ Thucyd. ad Olymp. xci. 1.

^k II. 2.

^l P. 445.

πόλεις ἔπεμπον ἄσπομένους τῷ Θεῷ, προσπλευούων μὲν ὡς ἔτυχεν, εὐθύς δ' ὄχλος πρὸς τὴν ναῦν ἀπαυλῶντος, ἄδειν κελευομένων κατ' ἐδένα κόσμον, ἀλλ' ὑπὸ σπευδῆς ἀσυντάκτως ἀποβαινόντων ἅμα, καὶ σεφανεμένων, καὶ μελαμφεινυμένων, ΕΚΕΙΝΟΣ, ΟΤΕ ΤΗΝ ΘΕΩΡΙΑΝ ΗΓΕΝ, αὐτὸς μὲν εἰς Ρηνίαν ἀπέβη τὸν χορὸν ἔχων, καὶ τὰ ἱερεῖα, καὶ τὴν ἄλλην παρασκευὴν, ζεύσμα δὲ πεποιημένον Ἀθηνησι πρὸς τὰ μέτρα, καὶ κεκοσμημένον ἐκπρεπῶς χρυσώσεσι, καὶ βαφαῖς, καὶ σεφάνοις, καὶ αὐλαίαις κομίζων, διὰ νυκτὸς ἐγεφύρωσε τὸν μελαχρὺ Ρηνίας καὶ Δήλου ὄρον, ἐκ ὧν μέγαν· εἶθ' ἅμα ἡμέρᾳ τὴν τε πομπὴν τῷ Θεῷ, καὶ τὸν χορὸν ἄγων κεκοσμημένον πολυτελῶς, καὶ ἄδοντα, διὰ τῆς γεφύρας ἀπεβίβαζε.

nendum mittebant in Apollinis honorem, appellerent promiscue, et quia naui turba repente occurrente canere iubebantur nullo ordine, sed nimia festinatione, incompofite simul descenderent de naui, coronas sumerent, et vestis, ILLE, QUVM ARCHITHEORVS ESSET, traiecit secum in Rheneam chorum, victimasque, et reliquum apparatus trahens, ad haec pontem Athenis paratum competentem, atque eximie excultum auro, pictura, fertis, tapetibus deportans, nocte fretum eo inter Rheneam et Delum medium, quod non est latum, iunxit: mox ubi diluxit, pompam Deo et chorum magnifice comptum cantantemque traduxit per pontem.

Si cui incredibilius paulo videatur istud Niciae consilium propter latitudinem freti, cum Rhenea insula IV circiter stadiorum intervallo a Delo dirimebatur^o; id quod optimum *Tournefortium* impulit, vt crederet potius non Rheneam cum Delo ponte fuisse iunctam, verum vnam ex insulis, quae *Rematieri* dicuntur, medio fere itinere; meminerit id effici potuisse ratibus lintribusque iunctis, super quos tabulata secum domo aduecta sterneret Nicias, atque ita pompam transduceret. Dudum in ea fui sententia, neque ea res mihi videtur exsuperare Polycratis factum, qui Rheneam insulam bello expugnatam Apollini consecrauit, ἀλύσεθ' ὁσας πρὸς τὸν Δῆλον^p.

Ea maiestate atque dominatione vsi sunt per diutinum tempus in Delo Athenienses, Templi curam, Fiscī administrationem, Sacrorumque instituendorum praerogatiuam in se trahentes; neque miseris insulaniis quidquam reliqui fecerunt, quod non plenissimo iure ad civitatem Remque pub. Atheniensium spectaret, non ipsam loci religionem^q. Sub exitu belli Peloponnesiaci, euerfis funditus Atheniensium rebus, cum Pausanias Lacedaemoniorum dux, urbem et metu et obsidione cinctam teneret, atque omnia in ista Rep. facere posse

^o Strabo l. X. p. m. 486.

^p Thucyd. III 104.

ἔστι τῆς πόλεως. Aristid. Panathen.

^q Ἀλλὰ ἐν Δήλῳ ἀνείτται τοῖς θεοῖς ἡδὲ

videretur, Delii dominationis pertaesi Regem adorant, rati idoneam se ad eam rem nactos opportunitatem, et litem aduersus Atheniensis de proprietate insulae instituunt.

Plutarch. Apophth. Lacon. p. 59.

Edit. Nouae.

Παυσανίας ὁ Κλεομβρότης, Δηλίων δικαιοδοξομένων περὶ τῆς νήσου πρὸς Ἀθηναίους, καὶ λεγόντων ὅτι κατὰ τὸν νόμον τὸν παρ' αὐτοῖς ἔτε αἱ γυναῖκες ἐν τῇ νήσῳ τίκουσιν, ἔτε οἱ τελευτήσαντες θάπτουσι, πῶς ἔν, ἔφη, αὐτῇ παρὶς ὑμῶν εἶναι, ἐν ᾗ ἔτε γέγονέ τις ὑμῶν ἔτ' εἶναι;

Pausanias Cleombroti F. Deliis de insulae suae iure aduersus Atheniensis disputantibus, ac dicentibus, lege apud ipsos receptum esse, ut neque pariant in insula mulieres, neque mortui sepeliantur: Et quomodo, inquit, Delus patria vestra fit, in qua neque natus est quisquam vestrum, neque erit post mortem?

Ad Pausaniam Plistanactis F. non ad illum alterum Cleombroti, aetate superiorem, merito has res reduxit eruditissimus *Doruillius* in eleganti commentario de Delo et rebus Deliacis, qui legitur *Miscell. Obseru.* Vol. VII. Tom. I. quem operae precium erit consulere.

Eo facetissimo responso, omni spe exclusi rursus se tradunt in clientelam Atheniensibus, et pristinam libertatem et auita iura per id tempus feliciter asserentibus. Olympiadem denuo circa CVI^{iam} aut CVIII^{iam}, viginti sc. annos ab hoc marmore exarato, causam hanc de praefectura Templi ad Amphictyonas, qui Delphis congregabantur, deferebant, coram communi Graecorum concilio diiudicandam. Ea tempestate Athenis eloquentiae laude florebat *Aeschines*, quem P. A. Syndicum suum elegit, et Delphos causam Reip. peroraturum mittere voluit. Non tamen mittitur, cum Senatus Areopagiticus, neglecto Populi suffragio, id muneris in Hyperidem contulit.

Dem. de Corona, §. 43. Edit.

Foulk. et Friend.

Μαβρυῶσι Δημοσθένηι ὑπὲρ ἀπάντων οἷδε· Καλλίας Σενιεὺς, Ζήνων Φλυεὺς, Κλέων Φαληρεὺς, Δημόνιος

Demostheni pro omnibus hi testimonium tribuunt: sc. Callias Sunienfis, Zeno Pblyensis, Cleo Phalereus,

¹ Plutarch. in vita Aeschinis: Συσάνθῳ πρὸς Δηλίους [Ἀθηναίους] ἀμφισχητήματι, ΠΟΤΕΡΟΥΣ ΔΕΙ ΠΡΟΙΣΤΑΣΘΑΙ ΤΟΥ ΙΕΡΟΥ, αἰρεθείῃσι Δισκίῳ Συνειπεῖν, ἢ ἐξ Ἀρείου πάρος βελὴ ὑπερίδην ἐχειροτόνησε. Apollonius in vita eiusdem: Ελομένην γὰρ πόλιν αὐτὸν ὃ δῆμος Συνδικὸν ὑπὲρ ὃ ἐν Δήλῳ ἔρεθ πρὸς τὴν γενομένην πρὸς Δηλίους Ἀθηναίων διαδικασίαν, ἐκ ἀπειρεπειν ἢ ἐν Ἀρείῳ πάρος βελή etc.

κος Μαραθώνιος· Οσι τῇ Δήμῃ πρὸς
χειροτονήσαντος Αἰσχίνην ζύνδικον ὑ-
πὲρ τῆς ἱερᾶς τῆς ἐν Δήλῳ εἰς τὰς Ἀμ-
φικτυόνας, Συνεδρεύσαντες ἡμεῖς ἐκρί-
ναμεν Ὑπερίδην ἄξιον εἶναι μᾶλλον
ὑπὲρ τῆς πόλεως λέγειν, καὶ ἀπεσάλη
Ὑπερίδης.

lereus, Demonicus Maratbonius :
Quod, cum Aeschinem templi quod
est in Delo syndicum apud Am-
phictyonas olim creasset Populus,
nos concilio conuocato Hyperidem
magis idoneum censuimus qui pro
ciuitate diceret, et missus est Hy-
perides.

Hyperidis Oratio Deliacā, toties a veteribus laudata, vna cum ce-
teris istius viri scriptis diu intercidit. Constat tamen ex paucillulis ad-
modum, quae sparsim leguntur, reliquiis, eum multa ex veteri my-
thologia deprompsisse, ad iura Atheniensium ab vltima antiquitate
afferenda. Quali autem successu causam hanc perorauit non admo-
dum liquet, silentibus vtique de ea re istius aevi scriptoribus. Vero
autem est fimillimum, vel ad *Pausaniae* aetatem eam templi custo-
diam non fuisse ab Atheniensibus ereptam; ille enim scriptor, dum
fata vrbium et vicissitudines lamentatur, ita loquitur :

Pausan. Arcad. p. 509.

Edit. 1613.

Τὰ δὲ ὑπερηκότα πλέτω τὸ ἀρ-
χαῖον, Θῆβαι τε αἱ Αἰγύπτιοι, καὶ ὁ
Μινύης Ὀρχομενός, καὶ ἡ Δῆλος, τὸ
κοινὸν Ἑλλήνων ἐμπόριον, αἱ μὲν ἀνδρὸς
ιδιώτε μέσῃ δυνάμει χρημάτων καί-
θεσιν εἰς εὐδαιμονίαν· ἡ Δῆλος δὲ,
ΑΦΕΛΟΝΤΙ ΤΟΥΣ ΑΦΙΚΝΟΥΜΕ-
ΝΟΥΣ ΠΑΡ ΑΘΗΝΑΙΩΝ Εἰς ΤΟΥ
ΙΕΡΟΥ ΤΗΝ ΦΡΟΥΡΑΝ, Δηλίων γε
εἵνεκα, ἔρημός ἐστιν ἀνθρώπων.

*Iam vero quae cunctas olim vrbis
opum magnitudine antecellebant,
Aegyptiae Thebae, et Minyarum
Orchomenus, ne mediocris quidem
nunc priuati hominis fortunas ad-
aequant : Delus autem, commune
olim Graecorum emporium, tanto pe-
re iam deserta est, ut PRAESIDIO
TEMPLI AMOTO QVOD ATHE-
NIENSES MITTVNT, hominibus,
si Delios tantum numeres, prorsus
orbata sit.*

Post explanatam DELIORVM religionem, et adnotatas temporum
vices quibus agi solita, paratior aliquanto accedet lector ad versan-
dum hoc monumentum, si prius mecum expenderit numerorum no-
tas, quae passim in vtroque latere occurrunt, easque figuras, quibus
omnis fere ratio computi Attici includi videtur. In qua re trutinan-
da, si diligentius paulo rem omnem ab origine repetam, secum repu-

* Βαλόμενος γὰρ ἱκεῖνος [i. e. Hyperides in Orat. Deliacā] ἐξ ἀρχαίης δεῖξαι τοῖς ΑΘΗΝΑΙ-
ΟΙΣ ΕΝ ΔΗΛΩ ΙΕΡΑ ΠΡΟΣΗΚΟΝΤΑ, πολλὰ κίχρηται τῷ μύθῳ, λέγων ἔτι καὶ τ. λ. Schol.
Hermog. p. 389.

tet, me ad eam orationem descendere, quae a nemine ad hunc diem ea vbertate, qua par est, tractata fuerit; et, si non ea proferre videar, quae verissima fore iudicabuntur, non aegre tamen accipiet quae veris sunt proxima, memor me in argumento versari, quod vnico hoc monumento, angustis fane limitibus, continetur. Ecquis enim ait se vidisse aut in codice scribi, aut exarari in lapidibus, aut cudi in numismatibus, aut in quouis omnino hodie restare monumento, haec et familia non solum notarum numerorumque compendia, verum etiam argenti ratiunculas? sc.

col. I. l. 13. T T T . X X X III H H H H III Δ Δ Δ Δ Ι Ι Ι Ι C
 l. 28. X X H H H H III Δ Δ Δ Ι Ι Ι Ι
 l. 30. Γ T T T X X X X III H Δ Δ Δ Δ Ι Ι Ι Ι II I

Vna fuit antiquis, a natura profecta, et familiarissima et simplicissima numerandi ratio. Graeci, de quibus praecipue loquimur, ante inuentos numeros, aut, vt accuratius dicam, numerorum notas, calculum omnem, rudem licet et horridulum, digitis instituere solebant. Cuius deinde ratio et proprietas in communem Arithmetica fluxit atque in ea *χημεία*,

quae post fabricauerat Vfus^t.

Inde fiebat vt numerus quinariarius eam in artificiosis signis praerogatiuam computandi obtineret, quam natura olim attribuerat digitis; vt esset nimirum numerorum quasi meta quaedam et flexus, cardo denique in quo omnis supputandi ratio verteretur^u.

^t Hor. I. Serm. 3. 102. ^u Ea ratione vox *Πεμπάζειν* propter loci sui dignitatem simpliciter pro *numerare* aut *calculus facere* dicitur:

Φώκας μὲ τοι πρῶτον ἀριθμήσει καὶ ἔπεισιν
 Αὐτὰρ ἔπει πάσας ΠΕΜΠΑΣΣΕΤΑΙ ἡδὲ ἰδῆαι.

Hom. Odyss. Δ. 411.

Schol. breu. ad loc. Καὶ πέντε ἀριθμήσει. Hesych. Πεμπάσσειν. Καὶ πέντε ἀριθμήσει. τὸ γὰρ πέντε Αἰολεῖς πέμπε λέγουσι. καλαχρηστικῶς δὲ ΚΑΙ ΨΙΑΩΣ ἀριθμήσει. Plutarch. de Ei apud Delphos. Ως δὲ μεγάλης πρὸς τὰ ὅλα κυρίῃ χημείῳ ἀριθμὸν προέβλεμυθ', ἀφ' οὗ τὸ ΑΡΙΘΜΕΙΝ οἱ Ῥοφοὶ ΠΕΜΠΑΣΕΙΝ ἀνόμαζον. Idem de Orac. defectu. ΠΕΜΠΑΣΑΣΘΑΙ τὸ ΑΡΙΘΜΗΣΑΙ τοῖς παλαίοις ἔθος ἦν καλεῖν. οἶμαι δὲ καὶ τὰ πάσης τῆς πέντε παρώνυμα γεγονέναι κατὰ λόγον, ὅτε δὴ τὸ πέντε ἀριθμὸν ἐκ τῶν πρῶτων ἀριθμῶν συνέσσωσεν. Adde Eustath. ad Iliad. A. 463. Odyss. Γ. 460. Huetiana n. XLVII. Alciat. Parerg. Iuris X. 20. Biblioth. Literariam Cl. Wassei. Eodem modo numerus *denarius*, meta proxima, et plenissimus numerandi terminus, quem neque nostra aetas superauit, magni habebatur, vt Plutarch. Placit. Philosoph. I. 3. εἶναι δὲ τὴν φύσιν τῶν ἀριθμῶν δεκάδα· μέχρι γὰρ τῶν δέκα πάντες Ἕλληνες, πάντες Βάρβαροι ἀριθμοῦσιν, ἐφ' ᾧ ἐλθόντες πάλιν ἀναποδῶσιν ἐπὶ τὴν μονάδα. Vitruu. III. 1. Ex manibus Denarius, digitorum numerus. Ouid. Fast. III. 122.

Hic numerus magno tunc in honore fuit:
 Seu quia tot digiti per quos numerare solemus,
 Seu quia —————

Ita-

Itaque non solum apud Graecos, verum apud Romanos quoque vnaquaeque $\pi\epsilon\lambda\lambda\acute{\alpha}\varsigma$ alio atque deinceps alio signo describitur, hoc modo,

I ——— Π	I ——— V	I ——— 5
Π ——— Δ	V ——— X	5 ——— 10
Δ ——— ΙΔ	X ——— L	10 ——— 50
ΙΔ ——— Η	L ——— C	50 ——— 100
Η ——— ΙΗ	C ——— D	100 ——— 500
ΙΗ ——— Χ	D ——— M	500 ——— 1000
Χ ——— ΙΧ	M ——— ΙΟΟ	1000 ——— 5000
ΙΧ ——— Μ	ΙΟΟ ——— CCΙΟΟ	5000 ——— 10000
Graecorum.	Romanorum.	

Apud Graecos lineae rectae et perpendiculares, siue digitorum ad instar effigatae, siue a voce Ις, i. e. *Vnus*, mutuo sumptae, vnitatem designabant*. Verum cum eandem vsque figuram iterare, infinitum esset, et Arithmeticam, quae distincta et praecisa debet esse, summa inconstantia et mole obrueret, placuit communi consensu in quinario cardine eam vnitatum progressionem paulo inflectere, eamque metam noua figura, quam a voce Πέντε mutuabantur, confirmare: hoc pacto,

I ———	I
II ———	2
III ———	3
IIII ———	4
IIII seu potius Π ———	5.

Deinde ad monadem reuertebantur, quam huic nouo signo, quoties opus erat, subiunxerunt vsque ad proximum terminum, scilicet,

Π I ———	6
Π II ———	7
Π III ———	8
Π IIII ———	9

Vbi, ne iterum in ἀσάφειαν inciderent, similiter a nomine Δέκα, Δ detraxerunt, vt potestatem vocis, vnde originem traxit, quasi notando designaret: nempe

Δ ———	10
Δ I ———	11 etc.
Δ II ———	15
Δ Π I ———	16 etc.

* *Priscian.* de Figuris numerorum, Ia pro μία dicentes I scribebant.

Eadem ratione $\Pi = 5 \times 10 =$ Quinquaginta. H numerum centenarium notauit, cum ἑκατόν in antiquissimo Alphabeto Ηεκατόν scriberetur^γ. Ita ΠΗ Quingenta, et sic de reliquis. Hoc pacto exponit has compendiaras notas *Priscianus de figuris numerorum*, non longe ab initio. *Vna per I scribitur antiquo more Atticorum, qui solebant principalem nominis numeri literam ponere, et significare numerum.* Ergo ἰα pro μία dicentes I scribebant, et Π, Πέντε, et Δ, Δέκα, et sic ΠΔ Πενήκοντα, πεντάκτις δέκα significantes, et Η, Ηεκατόν. *Vetustissimi enim quique Graeci pro aspiratione Η scribebant, quam habebat ΗΕΚΑΤΟΝ in principio.* Et sic ΠΗ Πενήκοντα, id est, πεντάκτις ἑκατόν. Χ, Χίλια, ΠΧ Πενήκισχιλία, i. e. πηντάκτις χίλια. Μ, Μύρια, vel sic, Χ δεκάκτις χίλια. Quidam autem et sic scribebant, ΠΧ . Non incongruum tamen videtur etiam versus Graecos aptissime de his numeris compositos subiicere;

Χίλια Χ πέλεται, καὶ Πεῖ μέσον Ητα φέροντος
 Ημισυ τῶν ἐφάμην. Ἑκατόν δ' ἄρα Ητα πέλονται.
 Δέκα δὲ τεμνομένοιο μέσον καὶ Πεῖ φορέοντος
 Πενήκοντ' ἀριθμῶ Ζημίᾳ, καὶ Δέκα Δέκα.
 Πεῖ δ' ἄρα Πέντε πέλει καθαρόν, καὶ Ἰῶτα ἓν ἐστίν.

Neque aliter fere *Herodianus*, Grammaticus antiquus, quem ab *Aldo Manutio* olim impressum, deinde *Thesauro* suo *Graeco* subiunxit *H. Stephanus*. Addit autem praeter ea, quae a *Prisciano* dicuntur, notas illas numeralis, quae vnitatem etc. denotant, vim augendi seu prorogandi computum obtinere, vbi ad dextram apponantur; aliter autem, si finistrorsum pingantur, i. e. si praecurrant numerum maiorem, tantum ex potestate istius magni numeri detrahi, quantum per haec signa notatur^z.

$\begin{array}{cc} \text{ΠΙ} & \text{VI} \\ \text{ΔΠ} & \text{XII} \end{array}$
 $\begin{array}{cc} \text{ΙΠ} & \text{IV} \\ \text{ΠΔ} & \text{VIII siue IIX.} \end{array}$

Eam certe rationem obseruabant Romani in numeris describendis. Detrahendi minuendique apud Graecos non exstat fortasse monumentum; immo, si hoc et *Parium* dempseris, huius omnino literaturae memoriam tantum debuissimus auctoribus quos proxime laudaui: scriptionis ipsius nullum exstitisset exemplum. In

^γ H Litera tanquam sonus magis fit quam litera et accedens literae; et vtuntur auctoritate Graecorum, apud quos ut superuacua sublata est. Fuisse tamen et apud illos manifestum est ex veteribus scriptis, et ex eo, quod hodie cum apud illos numeri prima semper litera nominis quo significantur notentur, vt Δέκα, Πενήκοντα, Ηεκατόν. Vnde adparet hanc literam loco adfirationis non fuisse, alioquin per ε notaretur. Velius Longus de Orthographia. ^z Αἱ δὲ παραθέσεις τούτων, ἡνίκα μὲν αὖτε τὸν ἀριθμὸν δέξῃ, ἐπὶ τὸ δεξιὸν μέγεθος γίνονται· ἡνίκα δὲ μείωσιν, ἐπὶ τὸ ἑτερόν. ἡ γὰρ παράθεσις ἐκείθεν ζημαίνει ὅτι καὶ τούτων τ' ἐλάττω ἀριθμὸν ὡς ἐκεῖσε δὲ πλείονος ἀφαιρείν. *Herodian.*

iis dixi duobus lapidibus feruari solis : nam, tametsi videatur quodammodo restare in marmore, quod inter Oxoniensia signatur CLV, et similiter rationarium quoddam expensarum in sacris factarum complectitur, (ΛΟΓΟΝ, vt ibi dicitur, ΙΕΡΟΝ;) veruntamen, cum marmor, quod diutius interiit, negligenter admodum sit descriptum, iure inter res deperditas numerare possumus.

In publicis itaque archiuis, eo *Herodiano* auctore^a, perpetuo olim obtinuit apud Graecos haec ratio supputandi. His enim notis ait se vidisse descriptas pecuniarias *mulctas* in legibus Solonis, easque in *cippis* etiam, *plebiscitis*, *legibus*, ceterisque id genus monumentis contineri. Praeterea autem in librorum coronide nonnunquam exstitisse^b confirmat, proculdubio vt memoriam et quasi registrum conferuent versuum siue *στιχῶν* qui in eo codice exarabantur. Solenne enim fuit antiquis non solum ea quae versibus, verum quae soluta erant oratione conscripta, per cola et commata (*στιχῶς* scilicet) describere^c; eo nimirum fine vt in infima cera numerari et computari possent. *Vno hoc volumine*, inquit *Nepos* in Epaminonda, *vitam excellentium virorum complurium concludere constituimus, quorum separatim multis millibus versuum complures scriptores ante nos explicarunt*. Et Imp. *Iustinianus* memoriae prodidit se in Digestis concinnandis, *in centum quinquaginta pene millium versuum totum opus consummasse*^d. Similiter ait *Dionysius Halicarnassensis*^e *Demosthenem* reliquisse *πέντε ἢ ἑξ μυριάδας ΣΤΙΧΩΝ*.

Vt vero ad numerorum notas reuertar, facillime ex iis quae dixi constabit, Romanos, vt in omni literarum genere, ita in his quoque arithmetice compendiis et notandi vsu, Graecorum fuisse aemulos : in ea parte solummodo duces deferere ausos, quod, cum Graeci ad numerum designandum primam literam numerali nomini detraxerint, Romani, eadem licet progressionem vsi, alia prorsus signa in vnoquoque flexu adhiberent, quae hodie etiam obtinent ; verum ea neque a nomine numeri deriuata, neque adeo ab ipso Alphabeto Romano, sed a veterrima, quaecunque demum fuerit, figura, et aeui vetustate, et scribarum vel incuria vel imperitia detorta et immutata. Neque enim

^a Ἀλλὰ καὶ παρὰ Σόλωνι τῶν τῶν νόμων Ἀθηναίων γραφάντι, τὰ ἐπ' ἀρβυρίῳ ΠΡΟΕΤΙΜΗΜΑΤΑ τέτοις ὁρῶ τοῖς γράμμασι ζισημασμένα· καὶ ΣΤΗΛΑΣ δὲ τὰς παλαιὰς, καὶ ΨΗΦΙΣΜΑΤΑ, καὶ ΝΟΜΟΥΣ πολλὰς ἄτως ἐστὶν εὐρέως τὰ τῶν ἀριθμῶν ζήμεια ἔχοντας.

^b Καὶ γὰρ ταῦτα ἐν ταῖς γραφαῖς τῶν βιβλίων ἐπὶ τοῖς πέρασι ὁρῶμεν γραφόμενα. ^c Nemo cum Prophetas versibus viderit descriptos, metro eos existimet apud Hebraeos ligari, et aliquid simile habere de psalmis et operibus Salomonis. Sed quod in Demosthene et Tullio solet fieri, vt per cola scribantur et commata, quae vtique prosa et non versibus conscripserunt, Nos quoque interpretati-

nem nouam nouo scribendi genere distinximus. Hieron. Praef. ad Esaiam. ^d l. 2. §. 1. C. de *ſet. Iure enucl.* ^e De Demosth. δεινότητι, circa finem.

mihi facile persuaserit *Priscianus*^f, Quinque per V describi, quia quinta fuerit vocalis^g; Decem per X, quia decima est consonans *apud Graecos*, vel quia post V apud Latinos X sequitur; Quinquaginta per L, quia *apud antiquos Graecos*^h L pro N, quae nota est quinquaginta, ponebant, unde Latini *Lympha* dicunt pro *Nympha*; Centum deinde per principalem nominis litteram C; Quingena per sequentem litteram consonantem, nam post C, D sequitur, et similiter fere de reliquis. Haec, inquam, tametsi ingeminet vetustus ille Grammaticus, et cum eo plerique ex eadem *gente* (quo nimirum vocabulo et *artem* pariter et *sermonem* includi velim) nunquam tamen adducar ut credam Romanorum notas tam infelici et inficeto commento explicari aut definiri posse. Et in hoc argumento recentiorum, quos supra laudaviⁱ, auctoritatem potius sequor, quam istius Grammatici inuentustam et ridiculam crisin, ab omni et ingenio et probabilitate prorsus seiunctam.

In Monumento itaque nostro, numerus col. I. l. 24.

HHH ΔΔΔ erit CCCLXXX.

et col. ead. l. 25.

X HHH ΔΔΔ Δ Π MDCCCXXXXV.

Atque ita porro in eadem ratione. Sed cum hae notae non solum numerorum potestatem describant, verum etiam argenti, ut dicitur, summam; cum desiderari videatur figurarum, quemadmodum nos dicere et scribere solemus, *Denominator*; cum a me quaeri video, quinam et cuiusmodi sint isti nummi trecenti et octoginta, et rursus, mille octingenti quadraginta quinque; et unde et quibus rationibus hoc eruerim, id omne erit a me, et a lectore qui hac litterarum novitate et iucunditate capitur, penitus paulo dispiciendum.

Constabant et conficiebantur rationes Atticae *Talento*, *Mina*, *Drachma*, *Oboloque*. Nam tametsi Obolus et suas quoque partis

^f *De figuris numerorum*: cuius verbis ipsissimis in hoc loco utor. ^g Vir doctissimus, a quo *Priscianus* quoad cetera merito vapulat ob incoctum hoc iudicium de litterarum in computando potestatibus, labi mihi videtur, ubi queritur V consonantem, non U vocalem, ut debuit, si vera essent quae proficitur *Priscianus*, ad numerum quinarium denotandum adhiberi. Quid? Potuitne ille ignorare, Romanos non solitos V consonam figura, sed potestate sola, a vocali dirimere, eamque formam, quam ille complectitur, veteribus fuisse prorsus incognitam? Vide *Bibliothecam Literariam*, N. 8. p. 20. ^h Iterum idem *Priscianus* l. I. c. 4. ad finem: Solebant vetustissimi Graecorum L pro N scribere, unde quinquaginta quoque numeri signum, quod illi per N scribunt, nos per L more illorum antiquissimo scribimus. Frigidissime Qualis enim est ille cento Graeci cum Latino alphabeto, ad Latinos numeros exprimendos? Tum autem praeterea veterimi Latini hunc calculum notasque excogitarunt diutius antequam N Graecorum in eam potestatem veniret, ut numerum quinquagenarium repraesentaret. Istud erat inuentum ferioris aevi et recentioris longe scholae. ⁱ *ic.* pag. 21.

habuerit, in quas iterum resolueretur, familiarissima tamen erat et vſitatiffima ea quam adhibui nummorum distinctio. Vnde antiquus Scriptor^k,

*Cecropium superest post haec docuisse Talentum,
Sexaginta Minas, seu vis, sex millia Drachmon,
Quod summum doctis perhibetur pondus Athenis,
Nam nihil his Oboloue minus, maiusue Talento.*

Memineris enim, quaecunque a veteribus de *ponderibus*, de *stathmo*, seu *libra* Attica dicuntur, eadem quoque mente de re *numismatica* intelligi debere. Nam vtrobique *vocabulorum momentorumque* vna eademque fuit ratio: neque aliter calculos ad lancem et stateram subduxit libripens, aliter in taberna argentarius dum foenus exercuit. Minus itaque mirum, si enasceretur aliquando in oratione obscuritas, vt merito conqueritur *Pollux*¹ ad locum istum *Aristophanis*^m.

Ορᾶτε μὲν με δεόμενον ΣΩΤΗΡΙΑΣ

ΤΕΤΡΑΣΤΑΤΗΡΟΥ καὶ αὐτόν.

ἀμφιβόλον, εἴτε ΡΟΠΗΝ εἴτε ΑΡΙΘΜΟΝ λέγει.

et similiter istud *Cratetis*ⁿ,

πρῶτα μὲν

ΤΑΛΑΝΤΙΑΙΟΣ ὅς τις ἐς αὐτῶν, λέγει.

vbi etiam subiungit, ἀδελον εἴτε ΤΙΜΗΝ εἴτε ΡΟΠΗΝ λέγει^o.

^k Q. Rhemnius Fannius Palaemo de ponderibus et mensuris. ¹ L. IX. c. VI. §. 58.
^m Eccles. 412. ⁿ Poll. L. IX. c. VI. §. 53. ^o Olim, ante nummos sc. inuentos, omne commercium in rebus permutandis stetit, vti ex Homero et priscis maxime auctoribus eruerunt Icti. Cum autem ea res difficilis foret, nec facile concurrebat, vt, cum tu haberes quod ego desiderarem, inuicem haberem quod tu accipere velles, electa materia est, cuius publica ac perpetua aestimatio difficultatibus permutationum aequalitate quantitatis subueniret, quemadmodum loquitur Paulus ad Edictum l. i. pr. D. de contrahenda emtione. Aliquandiu igitur in aere graui et rudi constitit nummus, qui ad vsum in mercimoniis appendi, et mensurari solebat: cuiusmodi generis trutina in aede Saturni ad Varronis vsque aetatem adseruabatur. Recentioris erat multo aetatis monetam cudere, signare, et ex forma publica vim et effectum tribuere, vt scribit Aristoteles I. Polit. 9. Τὸ μὲν πρῶτον ἀπλῶς ὀρίσθην ΜΕΤΕΘΕΙ ΚΑΙ ΣΤΑΘΜΩΙ, τὸ δὲ τελευταῖον καὶ χαρὰ κίνησις ἐπιβαλλόντων, ἵνα ἀπολύσῃ τῆς μείξεως αὐτός. Adhaesit tamen ex antiquiori aeris trutinandi ratione perpetua fere communio inter lancem et nummum. Populus Romanus ne argento quidem signato ante Pyrrbum regem deuictum vsus est. Librales, vnde etiam nunc libella dicitur, et dupondius, appendebantur asses. Quare aeris grauis poena dicta. Et adhuc expensa in rationibus dicuntur, item impendia et dependere. Quin et militum stipendia, hoc est, stipis pondera, dispensatores, libripendes dicuntur. Plin. XIII. 3. Inde ὀβολοσάλειν, Στασιμόν et cetera istiusmodi vocabula in re nummaria Atheniensium. Inde a Romanis eleganter dici solebat, Poenas etiam pendere. Qui enim poenas dederit, ille quasi debitum exsoluere intelligitur. Et recte. Nam apud Ictos, cum obligatio omnis est vel ex contractu, vel ex culpa, poena, quae ex obligatione nasci intelligitur, naturam quasi aestimationis et debiti induere videtur.

Talentum autem, siue in lance et statera appensum, siue ad mensuram danistarum numeratum, eam habuit ad ceteras ponderis nummi-que species rationem, quam hic subiunxi; nimirum,

1 Talentum = LX Minae.

1 Mina = c Drachmae.

1 Drachma = vi Oboli.

Cum itaque valeret Drachma Attica, perinde vti Denarius Romanorum^p, monetae Anglicanae vii denarios cum semisse, siue octenos iuxta, ex elegantiori calculo, sequetur Talentum Atticum = LX Minas = 10000 Drachmas, constare libris Anglicanis centum octoginta septem cum semisse, si minorem computum recipias, fin maiorem, aequiparare fere ducentas. Talentum ergo cum Mina Attica, nummus, νόμισμα, non erat, neque tanta argenti lamina facile aut cudi, aut in loculis portari, aut permutari in contractibus potuit; non a rigido fene in arca includi, non ad damnosam aleam ab infrugiiuvene deponi; a rationibus solummodo et tabulis vsus mutuabantur, formam et figuram ab incude deriuare non poterant.

Statuo igitur argenteis vt plurimum nummis vsos fuisse Atheniensis, eorumque speciem familiarissimam et vsitatissimam, immo solam fere popularem, fuisse Drachmam, primam quam vere dixeris.

Concisum argentum in titulos faciesque minutas^q,

neque excudi Minam, nedum Talentum. Cui rei multa magnopere fauent, etiam ea quae prima facie aduersari maxime videantur. Nam

^p Drachma Attica Denarii argentei pondus habet: eademque sex obolos pondere efficit. Plin. XXI. 34. Talentum Atticum est sex millium denarium. Festus. Aristotelem traditum libros pauculos Speusippi philosophi post mortem eius emisse talentis Atticis tribus. Ea summa fit nummi nostri Sestertium duo et septuaginta. Gell. III. 17. Recte. Sestertius erat quarta pars Denarii. Ergo 72000 Sestertii = 18000 Denarii = 3 Talenta. Iterum; Equus Alexandri regis et capite et nomine Bucephalus fuit. Emptum Chares scripsit talentis tredecim, et regi Philippo donatum. Aeris nostri summa est Sestertium cccxii. Idem Gell. V. 2. Qui etiam I. 8. μυριάς δραχμαίς, quas Lais noctis mercedem poscebat, interpretatur denarium decem millia. Περίηλον ὅτι ΔΡΑΧΜΗΝ λέγομεν νῦν ἐν τοῖς τοιαύτοις ἀπασιν ὅπερ Ῥωμαῖοι ΔΗΝΑΡΙΟΝ ὀνομάζουσιν. Galen. I. 8. de compos. medic. Elicitur idem ex Liuii XXXIV. 50. Multitudinis eorum argentum est, quod Polybius scribit centum talentis eam rem Achaeis stetisse: quam quingenos denarios precium in capita, quod redderetur dominis, statuissent. Mille enim ducentos ea ratione Achaea habuit. Ad quae verba Priscianus de ponderibus. Qua ratione ostenditur sex millia denariorum habere talentum. Nam quum quingeni denarii pro mille ducentis captiuiis dati colligantur sexcenta millia denariorum, centum ea ostendit fuisse talenta. Centesima autem pars sexcentorum millium, sex millia inueniuntur. Εκείνῳ μὲν ἐν [Camillus] ὥφλε τὴν δίκην ἐξήμην, τίμημα μυρίων καὶ πεντακισχιλίων ἀσσαρίων ἔχουσιν ὃ γίνεσθαι πρὸς ἀργυρίῳ λόγον χίλια δραχμαί καὶ πεντακόσσια. ἀσσαρίον γὰρ ἦν τὸ ἀργύριον, καὶ τὸ δεκάχαλκον ὥτως ἐκαλεῖτο δηνάριον. Plutarch. in Camillo. Ea constantia Romani scriptores, quos laudaui, sunt autem ex infinitis paucissimi et selectiores, drachmam Graecorum suo denario interpretantur: rotunde magis et ciuilliter, quam accurate et philosophice. Nummi erant non stricte ἰσοδυναμῆες, valore tamen proximi, et vterque domus in commercio erat primarius, et quasi cardo rei monetariae. ^q Iuu. XIV. Sat. 291.

constat in vsu etiam fuisse et didrachmum et tetradrachmum, siue statèrem argenteum. Tetradrachmum enim, vt liquet ex *Scholiasse Aristophanis*^r, nummus erat, quem signabant ex vna parte Mineruae imagine, ex altera noctuae, cuiusmodi etiam ad nostra tempora reseruantur. Deinde autem et aurum fuisse aliquando percussum docet *Aristophanes*^s, apud quem finguntur seruuli *aureis stateribus* par impar ludere:

Στατήρησι δ' οἱ τεράπωνες ἀρτιάζομεν
Χρυσοῖς.

Esto fane. Verum in istis quis non videt Drachmam solummodo *πολλαπλασίονως* accipi, et ad eam quasi ad obrussam exigi omnia et adtemperari? Nihil ex ista, quam diximus, praerogatiua decedit, si in obolos aliquando commercii causa distrahatur, tantum, si aliquando in nummos cognomines propter compendium multiplicetur. Ad staterem igitur vsque, qui iv drachmas valebat, nonnunquam progressum est: idque etiam numisma constat vbertim olim excudi. Cum M. Acilius de rege Antiocho et Aetolis triumphauit, *praelata sunt signa militaria ducenta triginta, et argenti infecti tria millia pondo*; signati tetradrachmum Atticum centum tredecim millia. *Liu. xxxvii. 46.* De his etiam liquet numismatibus, quod cum rudes essent a fusore, et incompofite cusi, pondere tamen delicatiores nummos praegrauarent. Zeno enim apud *Laertium*^t dicere solebat, elegantis et bellulos sermones Alexandrinae pecuniae fimilis esse, *ὀφθαλμοῖς μὲν καὶ ἀειγεαμμένους, ὁδὸν δὲ ἀφ' αὐτὰ βελίονας* contra, qui secus essent, *τοῖς Ἀττικοῖς τετραδράχμοις ἁφομοῖε, εἰκὴ μὲν κεκομμένους, καὶ σολοῖκους, κατέλκευ μέντοι πολλάκις τὰς κεκαλλιγραφημένας λέξεις.* Hic tamen stetit moneta ista compendiaria. Quae enim de Pentadrachmis, Hexadrachmis, et Pentecontadrachmis a Veteribus dicuntur, ea omnia aut ad *valorem*^u, non ad εἶδος τι κεκαλεσμένον, referuntur, aut aliarum erant gentium, quarum in rebus numismaticis rationes proportionefque penitus ignorantur. Nemo certe prodidit, morem fuisse Atheniensibus *centenas* drachmas in vnam et immanissimam imaginem conflare, aut eos tam *grandi* pecunia mercari vnquam aut obfonari solitos. Nonne vero potuit Mina fuisse ex auro? Nam id erat

^r Πάνυ τιμῶντες Ἀθηναῖοι [γλαῦκα] ἀφ' τὴν θεὸν ἐν τοῖς τετραδράχμοις ἐνεχάραξαν νομίσμασι. Et, Ἡ γλαυξ ἐπὶ χαράγματι ἢ τετραδράχμου. *Schol. ad Auis 1106.* ^s *Plut. 817.* ^t §. 18.

^u Verbi gratia, si dixerit *Xenopho* ἐκ χίε ΠΕΝΤΑΔΡΑΧΜΙΑΝ ἐκάτω ἥ ναυτῶν ἐφοδιασάμενος, aut *Plato*, εἰ μὲν ἐγὼ ἡκηόειν παρὰ Προδίκου τὴν πενηκοντὰδραχμον ἐπίδειξιν, non protinus necesse erit intelligere numisma singulare istius ponderis aut imaginis: nihilo magis, quam vt εἰκοσίμωτος ἔραντο *Lyfiae*, Terentii *Res talentum decem*, aut etiam *Demosthenis* Εξηκοσιτάλαντα de nummi specie dicantur.

proximum. Multo minus. Signabatur Athenis stater aureus, pondo quidem didrachmus, atque idcirco, cum aurum ibi ad argentum decuplam habebat rationem, viginti drachmis aestimatus*. Signabatur autem *solus*, idque abunde ex *Polluce*† constat. Εἰ μὲν ΧΡΥΣΟΥΣ ἔπεισι, ὡροσπακίει) ὁ στατήρ· εἰ δὲ στατήρ ἔπεισις, ὁ πάλιν ὁ χρυσός. Erant enim Stateres argentei.

Cum haec sit DRACHMAE condicio et proprietas, obtinuit diutius, ut in computis Atheniensium numerale nomen solitarie positum eam *peruulgatissimam* nummi speciem semper desideret, eamque subintelligi ostendat. Cuius rei cum exempla apud probatissimos scriptores occurrant fere infinita, vnum et alterum delibavi certissimae fidei, quae lectori ob oculos ponerem, vulgatiore alia ad marginem* redegī, inde, ut cuius vacare contigerit, pro arbitrio depromenda. Qui *Demosthenis* vitam literis consignarunt, aiunt vno ore eum iniuriam quam a Midia, homine petulanti, acceperat, *ter mille* nummis transegisse. Τυπηθεὶς ὑπὸ Μειδίου ΤΡΙΣΧΙΛΙΑΙΣ ἐπέειδεν. Suid. Αἱ δὲ ΤΡΙΣΧΙΛΙΑΙ καὶ ἐνὶ τῷ δόκῳ ἀνιμῶσι τὴν Δημοσθένος ἀμείνων πικρίαν. Plutarch. Μειδίαν εἰς κείνῳ κατέστησε, ΤΡΙΣΧΙΛΙΑΣ δὲ λαβὼν παρ' αὐτοῦ τὴν δίκην ἀπέλυσε. Photius. Quae omnia veluti commentario explicat *Aeschines*‡, cuius verba de hac ipsa re sunt, ἀπέδοτο ΤΡΙΑΚΟΝΤΑ ΜΝΩΝ τὴν εἰς αὐτὸν ὕβριν. Ecce,

CIO CIO CIO Drachmae = xxx Minae = ½ Talenti.

Iterum. Stetit Athenis *mille* nummis Rhetoricam discere. Id erat Magistrorum quasi solenne et legitimum stipendium. *Siquis Rhetor*, ait disertissimus Scriptor *Lycurgus*, propediem ex scriniis meis exiturus, *profiteretur* τὴν οὐκ ἀμείνων ποιήσειν, ὁ ΧΙΛΙΑΣ, ἀλλὰ τὰ ἡμῶσι τὴν εἰσὶν ὡροσπακίει^a. Scriptum est etiam, *Demosthenem Isocrati* ῥητορθεύοντι μὲν σπεύδῃς ὡροσπελθεῖν, καὶ ΧΙΛΙΑΣ μὲν αἰς μόναν διεπράττειν, ἐκ ἔχειν φᾶναι ὡροσπακίειν, ΔΙΑΚΟΣΙΑΣ δὲ δώσειν, ἐφ' ᾧ τε τὸ πέντε μὲν μέρος ἐκμαθεῖν. Cui facetissime respondit *Isocrates*, ὁ τεμαχίζοντα, Δημοσθένης, τὴν ἀσφαλισίαν^b. Hos autem *mille* nummos non alios quam *drachmas* fuisse, id etiam disertissima oratione felicissime euincitur. Εχρήσατο [Demosthenes] Ἰσαίῳ ὡρὸς τὸν λόγον ὑψηλῆν, καίπερ Ἰσοκράτης τότε χολάζοντι, ἔτε, αἰς πέντε λέγῃσι, τὴν ὡροσπακίειν μόνον Ἰσοκράτης τελέσαι μὴ δυναμῶν, ΤΑΣ ΔΕΚΑ ΜΝΑΣ, αἰσὶν τὴν ὀρφανίαν, ἔτε κ.τ.λ.^c Hem! spectes

CIO Drachmae = x Minae.

Ita

* Τὸν δὲ χρυσὸν παρὰ τοῖς Ἀττικοῖς Πολέμαρχος τι φησὶ δύνανται δραχμαὶ δύο, τὴν δὲ χρυσὸν δραχμὴν νομισματικῶς ἀργυρεῖς δραχμαὶ δέκα. Heiych. Add. Poll. l. IX. c. VI. §. 76. † L. IX. c. 6. §. 59. ‡ c. Ctesiph. §. 20. ^a Plutarch. in vita Lycurgi. ^b Idem in vita Isocrati. ^c Idem in Demosthene inter vitas parallelas. * Νόμος γὰρ ὡροσπακίει. Ἀθήνησι τότε μὴ χρυσὸν ἔστι.

Ita numerabant et loquebantur Attici. Ego tamen, ne in vlla parte veritatis deesset, libenter addo quae sequuntur, illustrissima sane et momenti non paulo grauioris. Hunc enim Atticismum egregie confirmant. Cuiusmodi sunt, quod *Aeschines* ad exilii solamen dicitur accepisse a *Demosthene* ΜΥΡΙΑΣ ΑΤΤΙΚΑΣ^d, et quod legitur in *Iosepho*^e, δύο ΜΥΡΙΑΔΩΝ ΑΤΘΙΔΩΝ. Diserte etiam et extra omnem dubitationem Inscripção vetus^f.

H. ΓΕΡΟΥΣΙΑ.

ΚΥΤΡΟΝ. ΑΠΟΛΛΩΝΙΟΥ. ΑΡΧΙΑ
ΤΡΟΝ. ΑΡΙΣΤΟΝ. ΠΟΛΕΙΤΗΝ. ΕΠΙ
ΣΗΜΟΝ. ΠΡΟΣ. ΠΟΛΛΟΙΣ. ΕΤΕΡΓΕ
ΤΗΜΑΣΙΝ. ΕΙΣ. ΑΤΤΗΝ. ΑΛΕΙΨΑΝΤΑ.
ΛΑΜΠΡΩΣ. ΚΑΙ. ΠΟΛΥΔΑΠΑΝΩΣ. ΚΑΙ.
ΑΣΥΓΚΡΙΤΩΣ. ΚΑΙ. ΑΠΟΧΑΡΙΣΑΜΕ
ΝΟΝ. ΧΕΙΛΙΑΣ. ΑΤΤΙΚΑΣ. ΤΗΙ. ΓΕΡΟΥΣΙΑΙ.

ἡ ΧΙΛΙΑΣ ἀπολίνειν τὸν χορηγὸν, ἀπαλίας εἰσαγαγὼν ξένους πρὸς χορεύουσας, ἅμα καὶ τὴν ζημίαν ἀνα
ΧΙΛΙΑΣ ὑπὲρ ἐκάστου εἰσῆνεσκειν. *Plutarch. in Phocione.* In lure Attico Accusator τὸ πέμπτον
μέρος μὴ λαβὼν τῷ ψήφῳ, ἄφλε ΧΙΛΙΑΣ. *Argum. Orat. Demosth. c. Aristogit.* Et, Εἰ γὰρ καὶ
γορήσας τῷ ψήφισματι τῷ Εὐκλήμου, ἡγήθη, πρὸ δὲ ἡλὸν ὅτι κατέβαλε τὰς ΧΙΛΙΑΣ. *Schol. Vlpiani ad Demosthenis Midianam.* Vnde περὶ ΧΙΛΙΩΝ ἐκινδυνεύομεν. *Demosth. c. Androt.* Εἰ
ΧΙΛΙΑΣ ὁ κινδυνεύει — καὶ ἀμέμφη σεαυτὸν, καὶ πένες ὧν ἐκ ἂν ἔχοις ΧΙΛΙΑΣ ἐκλίσσαι. *Id. ibid.*
Ἐμοὶ δ' ἐν ΧΙΛΙΑΣ ὑπὲρ ὑμῶν εἶδ' ὁ κινδυνεύει. *Id. c. Timocrat.* Τὸ πέμπτον μέρος τῷ ψήφῳ ἢ με-
ταλαβὼν ἄφλε ΧΙΛΙΑΣ. *Id. ibid.* ΟΤΙ ΧΙΛΙΑΣ ἐζημιώθη αἱ κατὰ τὰς ὁδὰς ἀκοσμεῖσαι γυναῖκες.
Harpocr. ex Hyperide. Ανδριάνα γὰρ ΤΡΙΣΧΙΛΙΩΝ πηγάσκει, χροῖκα δ' ἀλφίτων δύο χαλ-
κῶν. *Diog. Laert. in Diogene Cynico.* Μειδίῳ κονδυλίσαντο αὐτὸν [*Diogenem*] καὶ ἐπὶ τῷ ΤΡΙ-
ΧΙΛΙΑΙ σοι κεῖναι ἐπὶ τῇ τραπέζῃ, τῇ ἐξῆς πυκνικῶς λαβὼν ἱμάτιον, καὶ ἀκαλοῦσας αὐτὸν, ἔφη,
ΤΡΙΣΧΙΛΙΑΙ σοι κεῖναι ἐπὶ τῇ τραπέζῃ. *Id. ibid.* Πυθίῳ πόσας εἰσπράττειται μισθῶ, ἀπέστανται
δὲ ΕΚΑΤΟΝ, ΔΙΑΚΟΣΙΑΣ δύναι. *Id. in Zenone.* Καὶ τὰ ἄθλα ἢ βοεῖη τις ἢ κατὰ τὴν ποιήσιν,
ἢ δ' ἔρεϊον, ἀλλὰ ΜΥΡΙΑΙ κατὰ τὴν ἐνιαυτὸν ἐφ' ὅτῳ συνεῖναι τοῖς νεοῖς. *Lucian. in Eunuch.* Αἰξί-
οπισον ἔσπερσι ταῖς ΜΥΡΙΑΣ ὡς καὶ παρὰ βασιλείῳ ἀποφέρειται. *Id. ibid.* Προῖση δὲ ἔσπερ
Ἀθηναίων νεότητι ἐπὶ ταῖς ἐκ βασιλείῳ ΜΥΡΙΑΣ. *Philostrat. in Theodoto.* Ο δὲ παρελθὼν εἰς
αὐτὰς ἐκκλησιάζουσας, διέλυσε τὴν πρὸς βουλήν, ἀλλὰ τε διαλαχθεὶς αἰξίολογα, καὶ ἐπὶ παῶν
εἰπὼν, ὅτι αἱ ΜΥΡΙΑΙ τὸν ἄνδρα; *Id. in Chresto.* Satis sententiam nostram confirmant ea quae
produxi, quorum etiam nonnulla, credo, praeipperunt Viri doctissimi qui operam huiusmodi
rebus impenderunt. Adicere mihi liceat, adeo familiare fuisse hanc loquendi formulam,
vt Drachmae aliquando impune reticerentur, etiam cum periculum fuerit aut erroris aut
obscuritatis ex tam negligenti, vt videri possit, constructione. Exemplum sumas. *Plutarch. in*
vita Demosthenis. Απὸ τῆς ἰδίας πόσεως εἰσῆνεσκει τὸ ἀναλῶν ἀργύριον, ΜΝΑΣ ΕΚΑΤΟΝ, ἐπέ-
δωκε δὲ καὶ θεμερίους ΜΥΡΙΑΣ. Quid? drachmas sane, non minas, vt expectare forsan potuit
lector minus attentus. *Lyfias c. Diagit.* p. 506. Edit. London. Ναύτικα δὲ ἐπέδειξεν ἐκδεδόμενα
ἐπὶ τὰ τέσσαρα καὶ ΤΕΤΑΡΑΚΟΝΤΑ ΜΝΑΣ, ΧΙΛΙΑΣ δὲ ὀφειλομένας ἐν Χερρόνησῳ. Minas XL,
Drachmas vero mille. *Isaeus de hered. Philoctemonis:* Αποδιδῶναι ἀργὸν μὲν Ἀθμνοῖ πέντε καὶ
ἑξοδικόη ΜΝΩΝ Ἀλιφάνει, τὸ δ' ἐν Σηραγείῳ βαλανεῖον ΤΡΙΣΧΙΛΙΩΝ Ἀριστολόχῳ, οἰκίαν δὲ
ἐν ἄστει τετάρων καὶ τεσσαράκοη ΜΝΩΝ ὑποκειμένην ἀπέλυσε τῷ ἱεροφάντῃ. *Anton. et*
Maxim. Serm. VIII. ^c *Antiq. Ind. l. XVIII.* ^f *Wheler. p. 77. Spon. Miscell. Erud.*
Antiq. p. 142. Vandal. de Antiquitatibus et Marmoribus, p. 716.

Vir doctissimus ^g in ea explicanda immerito aestuat propter has mille Atticas, neque se legisse profitetur de aliqua moneta aut argenti summa, quae Ἀττική vocaretur. Non Darici sunt intelligendi, ut ille suspicari videtur; non Minae; non denique marmorarius oblitus erat exarare verbum δεαχμαῖς, sed prudens sciensque, patrio loquendi ritu, planissime neglexit.

Erat etiam in rationibus Romanorum quod cum hac reticentia comparare possis. Non Sestertius, aut Denarius ab incude et moneta nominabantur, verum erant mere numeralia, suppressio eo quem vocamus denominatore. In utraque voce Ἀσσην desideramus ^h, ut in Graecis ΔΡΑΧΜΗΝ. Et Denarius quidem denos assis valebat, Sestertius duos cum semisse. Nam haec posterior vox, praeter id quod retineatur valor, illud quoque cum Graecis habet commune, quod iam explicabo. Nimirum, ut ait Charisius loco proxime laudato, Dupondius Semis (= 2½) Sestertius dicitur, quod de tribus assibus semis deficiat. Et Vitruvius III. 1. Nostri in denario denos aereos assis constituerunt — etiamque quartam eius partem, quod efficiebatur ex duobus assibus et tertio semisse, sestertium nominaverunt. Sestertius igitur est Semistertius, atque elliptice defunt in oratione tot assis integri, quot dimidiatam hanc rationem anteceduntⁱ. Vti obtinet apud Graecos.

Iul. Pollux L. IX. C. VI.

§. 54.

Ἀρχαία δὲ ἡ χρῆσις καὶ ἡ τῷ ὀνόματι ἡμισιάλων, καὶ τρίτον ἡμισιάλων, καὶ ἑξάδομον ἡμισιάλων. Τὸ δ' ἦν τέσσαρα ἡμισυ τάλαντα, ἢ δύο ἡμισυ, ἢ ἑξ ἡμισυ. Καὶ ὅλως, ὅποσον φήσιν τις ἡμισιάλων, τὸν ΠΡΟ ΑΥΤΟΥ ΠΡΑΕ-

Vetus autem mos est dicere⁽¹⁾ quintum semitalentum, et ⁽²⁾ tertium semitalentum, et ⁽³⁾ septimum semitalentum. Illud autem est, ⁽¹⁾ quatuor integra talenta cum semisse, aut ⁽²⁾ duo cum semisse, aut ⁽³⁾ sex cum semisse. Et in summa, quotcumque quis semitalenta enunciet, PRAECE-

^g Miscell. Obseru. Vol. III. p. 203.

^h In argento nummi denarii, quod denos aeris valebant. Varro de L. L. 4. Assarius ab antiquis dicebatur, nunc as dicitur — Subauditur nummus, ut Sestertius nummus et denarius nummus. Nam id nummum appellamus, quod Graeci νόμισμα. Sestertius autem unde appellatur, solet quaeri; quod manifestum erit, si sciamus apud antiquos denarium decem assis habuisse. Ideoque in rationibus faciendis denarium decussis x inductum notamus etc. Soñp. Charisius Instit. Gram. I. 1. Graue aes dictum a pondere, quia deni asses singuli pondo libras efficiebant, denarium ab hoc ipso numero dictum. Festus. ⁱ Sestertius duos assis et semissem, quasi semis tertius, Graeca figura, ἑξάδομον ἡμισιάλων. Nam sex talenta et semitalentum eo verbo significantur. Lex etiam XII tabularum argumento est, in qua duo pedes et semis sestertius pes vocatur. Volusius Maecianus de asse. Trientem tertium pondo coronam auream dedisse Ioui donum scripsit Quinctius Dictator, cum per nouem dies totidem urbis et decimam Praeneste cepisset. Id significare ait Cincius Mystagogicon libro secundo, duas libras pondo et trientem, qua consuetudine hodieque utimur cum lignum bes alterum dicimus, id est, duos assis et semissem tertium: item, si tres asses sunt, et quartus quadrans. Festus.

ΘΜΟΝ ΟΛΟΚΛΗΡΟΝ εἶναι δεῖ· ἐὰν
μὲν ἔξδομον, τὸ ἕξ· ἂν δὲ τρίτον, τὸ
δύο· σὺν δὲ τέτρω το ΗΜΙΣΥ πάντως
ἐπαριθμεῖν.

DENTEM NUMERVM PERFECTVM esse oportet (vti si septimum, sex, si tertium, duo) cum hoc autem DIMIDIUM ubique ADNUMERANDVM.

Inde frequentissime apud optimos scriptores,

Εξδομον ἡμιάλαντον = vi Talenta $\frac{1}{2}$.

Τρίτον ἡμίδραχμον = 11 Drachmae $\frac{1}{2}$.

Τέταρτον ἡμίονον = III Minae $\frac{1}{2}$.

Multum enim interest, an ἔσδομον ἡμιτάλαντον scribas^k, an ἐπὶ δὲ ἡμιτάλαντα^l,

quorum { illud } valet { sex talenta } cum semisse.
          { hoc }   { tria tantum }

Legitur Croesus Delphis consecrassē imaginē leonis ἑλκυσανὶ σταθμὸν
τάλαντα δέκα. Incensa postmodum aede, et liquefacto auro, οὐν κῆτα
ἑλκων σταθμὸν ἑξοσμὸν ἡμίταλον· ἀπείλακη γὰρ αὐτῷ τέταρτον ἡμίταλον, sc.

ἑλκεῖ νῦν — Talenta VI $\frac{1}{2}$
 ἀπέλακη — III $\frac{1}{2}$

τὸ ὅλον Χ

Ad quem locum *Didymus*, scriptor vetustus, qui librum edidit de *Analogia Graecorum et Romanorum*, hoc scholion adposuit: Εἰδάλων (f. Η δῆλον) τὸ δέκα ταλάντων γελῶντος τὸ λέοντα. καλαλγὴ ἔχειν (f. ἔλκειν quod de ponderibus solenniter dici solet) ἔεδομεν ἡμιτάλαντον τάλειν, ἔξ ἡμῖν τέλαντα, sex talenta cum dimidio.

Longius autem grassatur Romanorum licentia, nam et aliquando per Ellipfin subauditur, qui et ipse Elliptice dici solet, vt vidimus, *Sestertius* : aliquando etiam numerus *millenus*, (more Iudaeorum, qui annos a mundo exorso *secundum minorem*, vt aiunt, *computum*

* Ita Hesychius: Τρίτον ἡμίδραχμον αἱ δύο δραχμαί, καὶ τριώβολον. i. e. quandoquidem Drachma valebat fenos obolos, *duae drachmae cum semisse*. Τρίτον ἡμίδραχμον τὰς δύο ἡμισὺν δραχμὰς ἄνωγει ἑωσθασιον ἰνομάζειν οἱ παλαιοί. Mofchop. σ. σ. χεδ. ¹ Nam et hac etiam locutione vtuntur veteres. Προσαυῖσι δὲ μισθὸν ὁ Κῦρος ὑποσχέται, ἡμίλιον πᾶσι δόσιν ἐς πρῶτον ἔφερον, ἀλλὴ δαρεῖσθαι τρία ἡμιδραχμὰς ἔμνητον τῷ στρατιῶτῃ. Anabasis. I. 1. p. 252. Edit. 1625. Ita ἐν Πόροις p. 925. Φιλημονίδῃ δὲ τριακόσια ἡμίμναια, ni locus ille fit luxatus, quod credo. Demosthenes c. *Androt*. Ο ἦ τειρησποπῶν ταμίας ἀποδράς ὄψελος, ἔχων ἐνέιν ἡμιάλαναια. Idem c. *Theocrinum*. Ἐδόθη τετα ἡμίμναια τέτρω τῷ ἀδωροδοκῶντι. Vbi Interpretes operam ludem. Proinde quasi fatale efficit in hunc lapidem impingere. Nam ita etiam H. Stephanus in *Thef. Gr.* tom. 4. col. 1512. ista *Pollucis* l. IX. c. VI. §. 57. verba, δύναναι δὲ ὁ νῆμμος [i. e. Sestertius] τρία ἡμιεὶλία, *tris obolos* interpretatur. Omnino rectius *unum obolum cum semisse*. Quidni enim? Cum Sestertius sit quarta pars denarii (fuit, quod perinde est, drachmae) drachma autem sex obolis constet, perspicuum est, eius quadrantem *tris semiobolos* valere tantum.

numerant, omisso nempe millenario) : aliquando etiam *utroque*. Id quod paucis exemplis illustrabimus.

*Mullum sex millibus emit,
Aequantem sane paribus sestertia libris.*

Iuven. IV. Sat. 15.

*Si quadringentis sex septem millia desint,
Plebs eris.*

Hor. I. Epist. 1. 58.

Quadringenta tibi non sunt, Cbaerestræ : surge.

Martial. V. 26. 1.

Debitor decem legauit Creditori, quæ ei post annum sub pignore debebat ; non, ut quidam putant, medii temporis tantum commodum ex testamento debetur, sed tota decem peti possunt. l. 82. pr. D. de legatis 2. Quæ locutio *Decem*, plena et integerrima fuisset *Decem — millia — semistertiorum — assium*.

Eo igitur animo, ubicunque in hisce rationibus pecuniariis nuda occurrunt numeralia, de *drachmis* perpetuo et constantissime interpretor ; cum nummus ille apud Atheniensis non solum momento et auctoritate maxime insignis, verum etiam vsu et commercio erat frequentissimus, iuxta morem denarii sestertiique Romani ad quem omnis calculus reuocari solet. Summa itaque l. 15. erit DCCC Drachmae, l. seq. DCC Drachmae, atque ita de reliquis. Verum cum Graecorum notae numerales sint solummodo I, II, Δ, ΙΔ, Η, ΙΙΙ, Χ, ΙΧ, Μ, quaeri poterit, quid de iis fiet quas legimus

l. 13. T T T . X X X ΙΙΙ Η Η Η Η ΙΔ Δ Δ Δ Δ Ϝ Ϝ Ϝ Ϝ Ϝ

l. 30. ΙΤ T T T X X X X ΙΙΙ Η Δ Δ Δ Δ Ϝ Ϝ Ϝ Ϝ ΙΙ Ι

aliisque quamplurimis. Aio itaque literam istam T, quæ laeuorsum reperitur, et praeponitur Drachmis, *Talentum* designare, summam nimirum ex sex millibus istius nummi conflatam, eique ex natura computi praefigi solitam. Id autem non vero esse proximum, sed veritatem ipsam, parumper mecum contempleris.

I. Drachmarum nota millenaria X nullibi in rationario nostro sexies repetitur. Quod tamen omnino fieri debuisset, cum ibi occurrant plurimae rationes siue summae (Κεφάλαια Graeci dicunt ; vid. Inscript. col. I. l. 13. 30.) quæ ex multis millibus drachmarum constant ; multorum scilicet nominum generales comprehensiones ; Totum denique et quoddam quasi Integrum ex plurimis partibus conflatum. Quid igitur ? Annon iure dicemus drachmas toties

iteratas, vt in his κεφαλαίοις fieri oportuit, iam in aliam crescere potestatem, eamque iam noua nota designari et describi? Hac vero Mina significari non potuit, quae C tantum drachmas valebat. Talentum sit necesse est, cuius valor initiali nominis sui litera tum demum notari coepit; Talentum sc. quod saepissime exsuperare magna vis drachmarum in isto computo debuit, quod earum *signa* exsuperant nunquam.

II. Secundo autem: Inter ciuitates Amphictyonicas, quae aliquid ad hoc festum contulere, numeratur Parus insula. Quod ab hoc populo ad eam rem exigitur, si vera sunt ea quae nunc protuli, grandi et immani pecunia vniuscuiusvis populi erogationem vincit, nimirum, col. 2. l. 5.

T T T T X III H H H Δ Δ Δ
Tal. Drachm.
i. e. IV ——— MDCCCXXX

Et recte sane. Neque profecto par erat leuiores exspectare a ciuitate, quae, cum ex lapidinis maximum quaestum quotannis facere solebat, longe omnium ditissima habebatur, quae in isto mari accolebantur. *Ex his Parum insulam*, opibus elatam, *quum oratione reconciliare non posset*, etc. Corn. Nepos in *Miltiade*, §. 7. Ο δὲ Μιλιτιάδης τῷ μὲν ἄλλων νήσων τινὰς ἀποβάσεις ποιησάμενος, ἐπόρθησε· Πάρον δὲ ΕΥΔΑΙΜΟΝΕΣΤΑΤΗΝ καὶ μεγίστην ἔσαν τότε τῇ Κυκλάδων κ.τ.λ. Ephorus apud *Steph. Byzant.* Non miraris, mi lector, me istam Ὀδυσσειαν de opibus intelligere; genium loquendi solummodo sequor, philosophiam antiquorum non amplector, qui in iis felicitatem poni posse arbitrabantur. Et ita scribebant passim.

Οἱ δ' ὥς τ' ἀμνηστῆρες ἐναντίοι ἀλλήλοισιν
Οἶμον ἐλαύνωσιν ἀνδρὸς ΜΑΚΑΡΟΣ κατ' ἄρεαν.

Hom. *Iliad.* Λ. 67.

Ἡμέρην δὲ ἀπασέων μάλιστα ἐκείνην τιμᾶν νομίζουσι [Perſae] τῇ ἑκάστῃ ἐγένετο. ἐν ταύτῃ δὲ πλέω δαῖτα τῷ ἄλλων δικαίῳσι περιθέσθαι. ἐν τῇ Οἱ ΕΥΔΑΙΜΟΝΕΣ αὐτῶν βῶν καὶ ἵππων καὶ κῆρυκων καὶ ὄνων περιθέσθαι ὅλως ὁπλῆς ἐκαμίνουσι Οἱ δὲ ΠΕΝΗΤΕΣ αὐτέων τὰ λεπλὰ τῷ περιθέσθαι περιθέσθαι. Herodot. Cl. 133. *Stratumque haberet tale, vt terra tecta esset stramentis, neque hac amplius quam pellis esset iniecta, eodemque comites omnes accubuissent, vestitu humili atque obsoleto, vt eorum ornatus non modo in his regem neminem significaret, sed hominis non beatissimi suspicionem praeberet.* Corn. Nep. *Agésil.* iuxta finem.

Nec

Nec Tibi de Pario statuam, Germanice, templum

Marmore. carpsit opes illa ruina meas.

Templa domus vobis faciant vrbesque beatae:

Nasō suis opibus, carmine, gratus erit.

Ouid. IV. ex Ponto. 8. 31.

Bono me ingenio esse ornatam, quam auro multo mauolo:

Aurum in fortuna inuenitur, natura ingenium bonum.

Bonam ego quam beatam me esse nimio dici mauolo.

Plaut. Poen. I. 2. 58.

III. Tertiam adiungo fidem ex foro boario petitam, ex mercimoniis P. A. rerumque venalium condicione. Nam pol perquam com-
mode accidit, vel penitus adducor potius vt dicerem singularissima
felicitate factum est, vt et Boum capita ad haec Delia peragenda
praestinatorum, et ipsa argenti ratio qua coemerentur, planissimis
et integerrimis literis disertissime etiamnum legi poterint, [sc. l. 35.
col. 1.] cum ceteras fere omnis circumcirca expensarum ratiunculas
inuidiosa vetustas, vt solet, funestauerit. P. itaque Atheniensis, quasi
τὰ ὄντι ἐχέδόμεθην θύειν^m voluisset (et voluisse credo, nam nouenos qui
numerum centenarium exsuperant, addidisse videtur quasi futuri pro-
vidus) boues mercabatur

l. 35. Η Π Π Π — CIX

pro quibus dinumerabantur

ibid. Τ Χ Χ Η Η Η Η Δ Π Ϝ Ϝ Ϝ Ϝ

Id est, iuxta eum quem his rebus olim statui modum,

Tal. 1. Drachm. CCICCCXXXV.

quod efficit in singula boum capita drachmas LXXVII et quod
excurrit, seu rotunde dici mauis, LXXX. Tu diiudica an mercato-
rio animo rem gesserim. Omnino constat Solonis aetate, qui vixit
Olymp. 1ma, bouem v drachmis venire, idque ex hoc loco *Plutar-*
*chi*ⁿ. Λύκον δὲ τὰς κομίσαντι ΠΕΝΤΕ δραχμὰς ἔδωκε· λυκίδα δὲ ΜΙΑΝ· ὧν
φύσιν ὁ Φαληγεὺς Δημήτριος, τὸ μὲν ΒΟΟΣ εἶναι, τὸ δὲ ΠΡΟΒΑΤΟΥ τιμὴν.
Verum non diu stetit hoc precium, neque enim diutius stetit num-
mus et nummi potestas. Nam et argentum quoque suum precium
habere solet, et ad ritum rerum venalium, quarum licitationi infer-
vit, foro etiam suo vtitur, et prae metalli raritate modo cariorum
modo viliorum condicionem experitur. Minime tot drachmis veni-
bat Bos Olympiade c^{ma} iuxta aetatem marmorei huius Rationarii,
quot veniuerit 1ma, sed longe pluribus: quoniam crescente indies, vt

^m Athen. l. 1. iuxta initium.

ⁿ In vita Solonis.

folet fieri, argento vilefcebat eius aestimatio. Quot vero veniuerit ea quam diximus aetate, cum hodie, quod sciam, scriptum non reperitur, videndum num alia ratione id possimus exsculpere. Aio autem ex quincupla ratione quam Bos ad Ouem habuisse olim a *Demetrio Phalereo* dicitur, (quae fortasse ratio sibi constare potuit, cum non potuit argenti) id aliquatenus elucescere posse. In hoc igitur computo faciendo videlis, mi lector, quam accurate quam religiose me geram. Neque enim argumentum fumo ex quotidiano pecore, et ad vsus domesticos tantum faginato, verum (quoniam res agitur de Bobus ad maxima et grauissima sacra delectis, de ΙΕΡΕΙΟΙΣ, vt dici solent, ΕΚΚΡΙΤΟΙΣ, quae nitore et precio erant maximo) non aliunde credidi par esse institui rationes quam ex iis animalibus quae sacris perinde destinarentur. Fallaci enim calculo duceretur lector minus attentus, neque fortasse quereretur sibi fraudem fieri, si Taurum Ouemue gregarios solummodo adhibuisssem, quorum precium trutinarem cum praestantioribus longe, ad immolandum summa cura et religione segregatis. Neque enim iisdem nummis venire solebant. Ας γὰρ ὁ τῶ ἐκκαίδεκάτῳ τῷ ἄξοναι ὀρίζῃ ΤΙΜΑΣ τῷ ΕΚΚΡΙΤΩΝ ΙΕΡΕΙΩΝ εἰς ὁδὸς μὲν ΠΟΛΛΑΠΛΑΣΙΑΣ εἶναι. Plutarch. in *Solone*. Ea religio *feligendi* antiquissima fuit et perpetua :

Δμῶες ἐμοὶ σταθμῶν σημαίνοντες, οἷσι μέμηλεν
Δεῦρο βόας ἀγέληθεν ΕΥΚΡΙΝΑΝΤΑΣ ἐλάσσαι.

Apollon. Rhod. I. 355.

Mactant lectas de more bidentis.

Virg. IV. *Aen.* 57.

Quatuor eximios praestanti corpore Tauros.

Id. IV. *Georg.* 538.

His adiunge inscriptionem columnae Athenis ὁ τῷ Ἀνακείῳ, vti eam conseruauit *Athenaeus* °,

ΤΟΙΝ. ΔΕ. ΒΟΟΙΝ. ΤΟΙΝ. ΗΓΕΜΟΝΟΙΝ. ΤΟΙΝ.
ΕΞΑΙΡΟΤΜΕΝΟΙΝ. ΤΟ. ΜΕΝ. ΤΡΙΤΟΝ. ΜΕΡΟΣ. ΕΙΣ.
ΤΟΝ. ΑΓΩΝΑ. ΤΑ. ΔΕ. ΔΥΟ. ΜΕΡΗ. ΤΟ.
ΜΕΝ. ΕΤΕΡΟΝ.
ΤΩΙ. ΙΕΡΕΙ. ΤΟ. ΔΕ. ΤΟΙΣ. ΠΑΡΑΣΙΤΟΙΣ.

Tanta autem Athenis earum rerum cura fuit, vt ad id munus exsequendum magistratum ^p crearent, quem λαμῶν vocabant Gram-

° L. 6. p. m. 118. ^p Τὸν ὠνέμενον βῶς εἰς τὰς ἱερίας. Vlpian. ad *Midianam Demosthenis*.
matici.

matici. Οἱ λαμπεροὶ ἦν ὁ ΒΟΩΝΗΣ, καὶ αἱ μέγιστα δέχεται ἐπὶ τῷ ἐχέοντι. Harpocr. Splendidissimis igitur magistratibus accenferi solet. Καὶ μυστηρίῳ ἐπιμελήθη, καὶ ἱεροποιῶν πόλιν, καὶ ΒΟΩΝΗΝ. Demosth. c. *Midiam*⁹. Ἐπειδὴν γὰρ ἀπηνάλαγμεν ἐν τῇ ἐκκλησίᾳ καὶ τὸ ἀρετᾶς, ἰδού τις τὸ μὲν τρεῖς ἡμέρας, τὸ δὲ πρὸς βύβλιν κεχρησμένον, τὸ δὲ Σιτάνην, τὸ δὲ ΒΟΩΝΗΝ. Liban. *Declam.* 8. His igitur praemonitis, ad computum redeo. Legitur in *Menandro*^r, qui vixit Olymp. cx^{ma}.

Ὅπως γε τοῖς θεοῖς μὴ ἡγορασμένον
ΔΡΑΧΜΩΝ ἄγω ΠΡΟΒΑΤΙΟΝ ἄγαπήλῳ ΔΕΚΑ.

Et proxime,

ΔΡΑΧΜΩΝ μὴ, Ἀγάθων, ἄξιον λαβεῖν ΔΕΚΑ
Ἡμᾶς, εἰάν τις καλλιερῇ τοῖς θεοῖς.

In *Lyfia*^s autem, cuius extrema senectus cum aetate huius marmoris consentit, Εἰς Διοῦσίην ΕΚΚΑΙΔΕΚΑ ΔΡΑΧΜΩΝ ἀπέφαινε ἑωυτοῦ ἈΡΝΙΟΝ. Agnus certe *male conciliatus*, vt liquet ex stomacho et indignatione Scriptoris in ipsa historiola, et auctoritate *Menandri*, quae videtur esse grauissima. Ponamus itaque tot drachmis honeste venire potuisse *Ouem*, quot care venibat haec *Lyfiae ouicula*, id quod mihi non aegre concedetur: Aut, quod perinde est, ponamus ouiculam *Menandri* recte venire drachmis x; iam si ouem tertia parte cariorum feceris, vtrique constabit eius precium, sc. xv vel xvi drachmarum. Observata igitur quincupla ista, quam dixi, ratione, si marmoris huius aetate Ovis xv vel xvi drachmas valeret, necesse est Bouem valere illinc Lxxv, hinc Lxxx: id quod iam pridem volui, cum in singula bouum capita dinumerari iussi drachmas Lxxvii et quod excurrebat.

Non tamen immemor sum, neque me piget dicere, nonnulla restare in monumentis veterum, quae rationes quas adeo feliciter subduxi, concidere omnino et subuertere videantur. Qualia sunt, quod neque eam rationem habuit Bos ad *Ouem*, quam hic semper habere duxi: neque in eo stetit argenti aestimatio sub *Menandro*, quo eam stetisse credidi. Primo enim, *Festus Pompeius* testatur *Ouem* decusse antiquitus aestimari, Bouem vero centusse. Posteaquam aere signato uti Ciuitas coepit — facta aestimatio pecoralis mulctae, et boues centenis assibus, oues denis aestimatae. Ea igitur animalia non quincupla, sed decupla deinde ratione sunt trutinanda. Quod etiam confirmat *Plutarchus* in *Publicola*. Ἡ δὲ τιμὴ μὲν ἀργυρίου δέκα, βοὸς δὲ ἐκατόν. Hoc primum: deinde non tantum valebat argentum Olymp.

⁹ P. 119. Edit. Cant. 1743. 8^{uo}.
^s c. *Diagor.* p. Edit. Lond. 513.

^r apud *Athenaeum* l. 4. p. m. 74. et l. 8. p. m. 181

cx^{ma}, in qua fabulas docuit *Menander*, quantum Olymp. c^{ma}, in qua scripsit *Lyfias*. Nam in isto xl annorum interuallo exortum est *bel-lum*, quod *Sacrum* siue *Phocense* vocant, quae maxima causa exstitit vt aurum atque argentum incredibiliter vilescerent. Superiori tem-pore, vt magni Scriptoris verba vertam, rarefcebat admodum aurum, neque quidquam fere produxerunt argentifodinae: adeo vt quorum fortunae erant lautissimae, ii vasis vel aereis vel fictilibus vterentur^t, atque etiam Philippus Rex, qui poculum aureum nactus erat, id noctu sub puluinari abditum quam diligenter adseruaret^u. Direpto autem in eo bello Templo Apollinis Pythico, quod splendidissimis ex omni memoria donariis erat refertum, mirum quanta exundauit in Graeciam nummorum copia. Καὶ γὰρ ἀργυρῶν πολὺν χρόνον ἢ ἰδεῖν τότε ὡς ἀ-δοξον· μὲν δὲ τῶν Δελφῶν ὑπὸ Φωκίων κατέλαβον πάντα τὰ τοιαῦτα δα-ψίλειαν εἰληφεν — συληθέντες γὰρ ἔσθ' Πυθικῆς ἱερῆς ὑπὸ τῶν Φωκίων τυ-ροῦντων ἐπέλαμψε ὡς τοῖς Ἑλλήσιν ὁ χρυσός, εἰσεκάμασε δὲ καὶ ὁ ἀργυρῶν. Athen. l. vi. p. m. 116. Eandem etiam historiam narrat *Diodorus Siculus*, vnde edificere poterit eruditus lector quantum precii ex eo casu signari coeperit^x. Simile etiam Romae contigit, vbi Constanti-nus Imp. diuitias, quas Gentilium superstitio in templis consecratas incluferat et a populari vsu segregarat, ad incudem vocauit et mone-tam fieri iussit. *Constantini temporibus profusa largitio aurum pro aere, quod antea magni precii habebatur, vilibus commerciis assignauit. Sed huius auariciae origo hinc creditur emanasse. Cum enim antiquitus au-rum argentumque et lapidum preciosorum magna vis in templis reposita ad publicum peruenisset, cunctorum dandi habendique cupiditates accen-dit.* Philosophi Anonymi *Monitio ad Theodos. Aug. de inhibenda lar-gitate*^y. Haec, inquam, et huiusmodi, quae contra meum computum militare videantur, perinde valeant, vti possint, neque interea tamen deest, quod, si per ocium liceret, liquido reponere possim.

^t Μέχρι γὰρ τῶν Μακεδονικῶν χρόνων κεραμέοις σκεύεσιν οἱ δειπνῶντες διηκονοῦντο. Athen. l. 6. p. m. 115. Et, Ἐκ πολλῶν δὲ χαλκῶν ἔπινον οἱ σφόδρα δοκῆτες πωλεῖν. Id. p. m. 116. ^u Σπάνιον γὰρ ὄντως ἦν τὸ παλαιὸν παρὰ τοῖς Ἑλλήσιν ὁ χρυσός καὶ πάντ' ὁ δὲ ἀργυρῶν ὀλίγος ἦν ὁ ἐν τοῖς μέγαλοις. διὸ καὶ Φίλιππον τῷ μεγάλῳ βασιλεῖς Ἀλεξάνδρῳ πατέρα φησὶ Δῦρις ὁ Σάμιος φιά-λιον χρυσῶν κεκλιμένον, αἰετὸς δὲ τῶν ἔχειν κείμενον ὑπὸ τῷ προσκιφαλαίῳ. Athen. l. c. ^x Τὰς ἀνα-τεθείσας ὑπὸ Κροίσου τῷ Ἀνδρῶν βασιλεῖς χρυσᾶς πλίνθας, ἕσας ἑκατὸν καὶ εἴκοσι διπλασίως κατέκο-ψεν [Phayllus] εἰς νόμισμα· φιάλας δὲ χρυσᾶς τριακοσίας καὶ ἐξήκοντα διμναίαις, καὶ κείσθ' αὖ χρυσῶν, καὶ γυναῖκα, τριακόσια ταλάμων χρυσῶν σαβῶν ἀγούων τῶν πάντων ὥς τὸ πᾶν καλικοπὲν χρυσίον εἰς ἀργυρίου λόγον ἀναφομένον τῶν χρημάτων εὐρίσκετο τάλαντα τέσσαρσι χίλια· τῶν δὲ ἀργυρῶν ἀνα-θημάτων τῶν τε ὑπὸ Κροίσου καὶ τῶν ἄλλων ἀπάντων ἀνατεθέντων τῶν πάντων εἰσαπληγὴς διδαπανηκέναι τάλαντα πλείω τῶν ἑξακισχιλίων· προστιθεμένων δὲ ἑ τῶν χρυσῶν ἀναθημάτων, ὑπερέβαλλεν τὰ μύρια τάλαντα. Diod. Sic. l. XVI. ad Olymp. CVIII. 1. ^y apud Graec. *Thef. Antiqq. Rom.* Tom. XI. p. 1415.

IV^{to}, denique et ultimo. Concedatur ΛήμμαλⓈ κεφάλαιον col. 1. l. 30. memoratum ambitu suo concludere singulas ratiunculas quae praecedunt. Neque id concedi difficile. Nam in *pede*, vt aiunt hodie, *computi*, subducta hac Receptarum ratione statim sequitur Expensarum enumeratio: et praeterea disertissime id esse dicitur quod esse velim, ΛήμμαλⓈ nempe κεφάλαιον: *Totum id quod recipiebatur*. Quid ergo? Iam si meo consilio futurum est, vt Summa haec ex diuersis partibus conflata, membris suis mancis licet et quadantenus imperfectis, incredibili tamen ἀκριβείᾳ responderet, annon dicemus fidem in hīc rebus inesse maximam? Si in re Cryptographica enucleanda quidquam nouis et occultis signis adumbratum tam feliciter explicemus, vt commodè legi et percipi possit, *id ipsum* sit necesse est (vt harum rerum periti norunt) quod erat legendum aut percipiendum, nonne id potissimo iure in Arithmetica valebit? Fierine id poterit, vt in subducendis rationibus constarem, errarem in denominationibus? vt calculus Talento, Minis ceterisque probe procederet, cum tamen neque Talentum, neque Mina, sed diuersa omnia et plane aliena intelligantur? Quantum intersit dicant Mathematicorum filii.

Dixi igitur

Εκ Κεφαλαίῃς τόκῃ παρα τῶν Πόλεων	_____	l. 13.
Κεφαλαίῃς τόκῃ παρα τῶν Ἰδιωτῶν	_____	l. 22.
τῶν Επισθένεῃς	_____	l. 23.
παρα Πύθωνος	_____	l. 24.
τῶν ἐνεχύρων	_____	ibid.
μισθώσεων τεμένων ἐξ Ρ.	_____	l. 25.
μισθώσεων τεμένων ἐκ Δ.	_____	l. 27.
οἰκιῶν μισθώσεων	_____	l. 28.

constare et } ΛΗΜΜΑΤΟΣ ΚΕΦΑΛΑΙΟΝ _____ l. 30.
confici }

Clamabit aliquis protinus, haec fieri non posse, neque institui debere, cum, licet Summa quam *Totalem* dicimus, l. 30. integerrimis et finceris numeris conseruetur, non ita feliciter cefferit ratiunculis nonnullis, quarum integritatem nobis aetas inuiderit. Verbi gratia, disputari posse, an l. 14. legi deberet

T T T T X X X III H H H H III Δ Δ Δ Δ etc.

an vero T T T X X X X III H H H H III Δ Δ Δ Δ etc.

id est,

Tal.

Drach.

IV.

CCCCIOOO D C C C C X C

an

III.

CCCCIOOOO D C C C C X C

Nam

Nam cum quarta nota omnino legi defierit, et dubium plane fit utro modo refarciri debeat, multum utique interest quoad *Totum* hoc an illo modo legamus. Quantum nimirum interesset, si ad Monetæ Anglicanæ valorem redigas, inter

$$\begin{array}{rcl} L. 903. & 16. & 10\frac{1}{2}. \\ \text{et} & L. 742. & 7. & 8\frac{1}{2}. \end{array}$$

Hoc, inquam, dubium nemini esse poterit. Nam et hæc quoque Summa est generalis, ex membris suis constans; quæ cum pariter mutilantur, si eas lacunas refarcires numeris quam queas minimis, *Totum* tamen conficient, quod minorem istam summam

T T T X X X H H H H H I I I I I etc.

aliquot drachmis exsuperabit. Verbi gratia, in Ceorum solutione,

I. II. . . . . H I I I I etc.

ex loco et condicione earum literarum quæ etiamnum exstant, constabit utique quænam fuisse poterant *ad minimum* eæ quæ in lacuna perierint. Comparante enim vno numero centenario, Cei soluerunt

saltem	H H H H H I I I I I	sive	D C C C C L X X
Potuiſſet eſſe	X H H H H I I I I I		C I O C D L X X
vel	X H H H H I I I I I		C I O D C C C L X X
vel	X X H H H I I I I I		C C I O O C C C L X X
vel	X X H H H I I I I I		C C I O O D C C L X X
vel	X X X H H I I I I I		C C C I O O O C C L X X
vel	X X X H H I I I I I		C C C I O O O D C C L X X
vel	X X X X H I I I I I		C C C C I O O O O C L X X
vel	H H H H H I I I I I		I O O C D L X X

Talentum Drachmæ

vel etiam T X X X H I I I I I

I. C C C I O O O C L X X

Certissimum est ergo, primo loco ad computum redigi oportere, literula restituta,

Summam T T T T X X X H H H H H I I I I I

Proxima, quam dixi, Ratio occurret l. 22.

Κεφάλαιον τόκο παρὰ τῶν Ἰδιωτῶν

. H H H H I I I I I

Huius Ratiunculae cum prima litera omnino interierit, et probabile videatur, quocunque modo suppleueris, nulla arte effici posse, ut hæc Summa membris suis aliquatenus responderet, (sive hoc Marmorarii vicio factum est, sive nodus sit noua aliqua et incognita arte solvendus)

duſ) parum tamen aut nihil refert ad hanc rem quam paro. Nam cum haec fit Ratio quam ſinguli homines, pecunias viritum dinumerando, confecerunt, ſiquo conſilio eruere poſſimus quantum vnusquique contulit, id iam erit quod quaerimus, id quod illi effecerunt, aut ſaltem voluerunt effeciſſe, cum iſtud κεφάλαιον l. 22. inſtituerunt. Quod igitur impune negligere poſſis. Feliciter autem euenit, vt integracerent fere *Partes*, licet *Totum* nos feſellerit. Conſtat, inquam, vnuscuſque rata, claudicantibus ſolummodo ratiunculis

l. 17. Agaficlis . . Δ . .

et l. 20. Leucini III H H . . Δ Δ Δ

Quibus idcirco erit prouidendum. Inſtituto minimo, quo liceat, computo, ſoluebat Agaficles

Δ Δ Δ III ſiue Drachmas XXXVI.

Quod ſi in prioribus lacunis binas *Centuſſis* potius quam, vt hic, *Decuſſis* reſtitueris, rectius omnino feceris. *Primo* enim omnino fieri potuit, vt numeri ad dextram *denarii* fuerint; vnde vterque ad finitram denarius itidem eſſe non potuit: *deinde*, fac eſſe centenarios hos quos quaerimus, ea ſola ratione effeceris, vt inter ratam Agaficlis ceterorumque vicinorum aliquo modo pariter fieret, et, ſi *Ariſtidem* vnicum exceperis l. 21. nemo erit omnium in hoc priuatorum Albo a quo minores nummos exegeris: *denique* Vir doctiſſimus, priusquam meum calculum reſciret, dum marmor oculis quam attentiſſimis ſcrutaretur, eas ipſas rationes in fugientibus literis viſus eſt deprehendiſſe. Suppleantur igitur lacunae ad dextram quantouis pretio, (xx drachmas exſuperare non poteſt) et Agaficles hoc nomine iuxta tenebitur: ſc.

HH Δ Δ Δ ſiue Drachmis CCXXX.

Quod ſequitur Leucini l. 20.

III H H . . Δ Δ Δ

vdo, vt aiunt, digito confeceris. Fuiſſe enim omnino neceſſe eſt ex tribus rationibus vnā

III H H H H Δ Δ Δ	DCCCCXXX
III H H H III Δ Δ Δ	DCCCLXXX
III H H III Δ Δ Δ	DCCXC

Tu non dubitabis adripere III H H H III Δ Δ Δ, cum aequae certum ſit eam potuiſſe exarari atque reliquarum alterutram; et cum mediam viam ſecutiſ minus a vero aberrare contigerit; quandoquidem, vt aiunt, *Media ſimilia veris*.

His igitur laboribus exantlatis, vide quid profecerim. Efficient enim

		Tal.	Drachm.
Κεφ. τόκο π. τ. Π.	l. 13.	IV.	CCCCIOOO DCCCCXC etc.
Rata Aristonis	l. 15.		DCCCC
Artyfilai	ibid.		DCC
Hypsoclis	l. 16.		CCC
Agasclis	l. 17.		CCXXX
Theogneti	l. 18.		CCCX etc.
Antipatri	ibid.		CCLXXXV etc.
Polydori	l. 19.		CCCC
Leucini	l. 20.		DCCCLXXX
Cleophontis	l. 21.		CCCL
Patroclis	ibid.		CCC
Aristidis	l. 22.		CCX
Εκ τῶν Επισθ.	l. 23.		CCCLXXX
Παρά Πύθωνος	l. 24.		CIO D
Εκ τῶν Ενεχύρων	l. 25.		CIO DCCCCXLV
Μισθώσεις τεμένων ἐξ Ρ.	l. 27.	II.	CIO CC etc.
Μισθώσεις τεμένων ἐκ Δ.	l. 28.		CCCCIOCDLXXX etc.
Οικιῶν μισθώσεις	l. 29.		CCCLXXXV

Summam

VIII. CCCCCIOOO D LV

Monetae Anglicanae

L. 1697. I. 9 $\frac{1}{4}$

Δήμας Κεφάλαιον l. 30. si computum recte iniuerim, erit

VIII. CCCCCIOOO DCXL

siue Monetae Anglicanae

L. 1699. 16. 8.

Nam si Talentum litera T designari constet (quidni autem constaret?) certissimum est etiam insolita ista nota Π describi Talentorum Pentada. Nam et eam potestatem figura sua quasi profiteri videtur ex Π sc. et T iuncta, et solenne fuisse vidimus singulis quinariis novam numerationis metam instituere, novisque signis confirmare.

Quod hae rationes inter se distarent, distarent autem tantillo, sc. paucarum drachmarum intervallo, in eo meam felicitatem magnopere praedico. Nam si subductis probe rationibus, computando exsuperassem istud Κεφάλαιον, quod singulari fortuna legitur disertissimis literis, periisset illico funditus omne id quod in animo institueram: si ad amissum et, ut aiunt, par pari exegissem, periisset utique nihilo minus. Nam ratio erat habenda et istius lacunae l. 27. in qua aliquot drachmas interiisse necesse est, et denique potestatum istarum
siue

sive Denominationum (quaecunque demum fuerint, drachmis certe minores) quae exeuntibus quibusdam ratiunculis deprehenduntur, sc.

l. 11. H Δ Δ Δ F F Π Π C

l. 13. T T T T X X X Δ Δ Δ Δ Δ Δ F F F F C

l. 18. H H H Δ F F I I I

l. 28. X X H H H H Δ Δ Δ Δ F F F F

et in aliis porro, quas, perinde ut vacet, consulere possis. Ut igitur hoc pauxillulo nummorum, quod de ratiuncula restat, sat esset provifum et eis lacunis, et istis quoque signis, de quibus proxime est dicendum, id in maxima parte et fidei et auctoritatis esse puto.

Notam illam F, quam vel Ταῦ πλάγιον, vel H dimidiatam dixeris, in numismatica potestate hodie primum video. Erat ex ultima memoria Dorienfibus aliisque populis in usu, eoque officio fungebatur quo fere apud Aeolensis Digamma, cuius figuram non secus ac potestatem imitari quodammodo videatur. Litera autem illa Aeolica, perinde ac istud Γμῆεν, de quo agimus, non semper in locum atque vicem adfpirationis successit, verum plerisque vocalibus siue adfpirandis siue leniendis vim suam et effectum commodabat. Id autem ex hoc loco *Tarentiani* constabit; quem non vnis vicibus deformatum producam tamen ad exercendam legentium intentionem.

Nominum multa inchoata literis vocalibus

Aeolicus usus reformat et digammon praeficit :

Aeolica etiam dialectos fere est mista Italiae.

Hesperum quem dico Graece, vesperum cognominat

Ἑστία sic Vesta facta, vestis ἐσθῆς dicitur,

Ἴνα quam Graece vocamus, vim iubet me dicere.

Ἑαρ est multis in usu et magis poeticum est,

Ἡρ enim natiua vox est, ille ver hoc dictitat.

Quos Homerus dixit Ἑνέτες, ille Venetos autumat :

Viola flos qui nuncupatur, hunc Graii vocant ἴον,

Et Iolaus violeus fit, crede Marco Tullio.

Quanquam Ἴτιον dicunt Achaei, hanc ἑίτιον gens Aeolis.

Plura Sappho comprobavit Aeoliis, et ceteri.

Idem constat etiam ex *Dionys. Halic.*^a Τῆτο δ' ἦν ὡς περ Γάμμα διττόν ἐπὶ μίαν ὁρῶν ἑπὶ ζυγνύμενον ταῖς πλαγαῖς, ὡς Φελέη & Φάναξ & Φαῖξ & et ex *Prisciano*^b, cuius sunt verba, *Assumit [Bos] genitiuo digamma, quia Aeoles quoque solent inter duas vocalis eiusdem dictionis digamma ponere, quos in multis nos sequimur, ἸFis, ouis, ΔάFos, Dauus, ἀFουm.* Denique omnibus praefigi solitam vocalibus liquet etiam ex

^a *Antiqq. Rom.* I. 20.

^b *L. VI. col. 709.*

Hesychio, cuius in lexico ex incertitia librariorum Γ simplex pro duplici, siue consona ista Aeolica, saepissime exarari contigit^c. Cuiusmodi sunt Γαδῆν, Γαίνεσαι, Γάμμογοι, Γέαρ, Γέμματα, Γένετ, Γέτορι, Γία, Γιλός, Γιν, Γίς, Γίπον, Γίς, Γισία, Γισχόν, Γίέα, Γοῖδα, Γοῖδημι, ΓοῖνΘ, Γῶ, etc. Quae omnia fideliter exscriptit *Phauorinus*.

Digammatis ad instar nota nostra in columna^d ab Heracleensibus, Dorica gente, posita legitur

ΓΗΡΑΚΛΕΙΔΑ
ΓΑ ΠΟΛΙΣ
ΓΑΙΡΕΘΕΝΤΕΣ
ΓΙΑΡΩΣ
ΓΥΠΕΡ

et praeterea

ΓΟΚΤΩ
ΓΟΓΔΟΗΚΟΝΤΑ
ΓΕΝΕΝΗΚΟΝΤΑ

nulla habita adspirandi ratione. In coloniis porro quas duxerunt Dores inualuit huius figurae usus et proprietas, uti ex nummis istarum gentium liquidissime constat.

^c Vid. *Lect. Lyfiae*, c. IX. Cl. Alberti *Peric. Critic.* c. XIX. Lond. 1736. Fol.

^d Editā a M. Maittaire

Vt merito suspicari possis, quod Aeolensibus digamma, quod Atticis H, id Dorienfibus praestare solere characterem de quo disputamus.

HEKATON	Atticorum
FEKATON	Aeolensium
FEKATON	Dorienfium aliorumque.

Obtinuit, inquam, vt haec lineola communibus Graecis loco esset adspirationis, a Romanis vel citissime vel omnino praetermissa. Antiquis enim Grammaticis, cum de notis F H, agunt, dasea illa, hac pfile, (quae in vetustis Codd. adhuc obseruantur et hodiernis signis rotundioribus originem praebuere) id in animo fuisse video. H vero propter hoc nonnulli excludendum esse putant, quod magis pro signo adspirationis quam pro litera ponitur. Nam, quemadmodum Graeci adspirationis notam hanc habent F, quam dasean vocant, ad cuius similitudinem et pflen H; nos his sociatis adspirationis fecimus notam H; cuius si medium eius separe, inuenies notas esse Graecorum, quae contra se posita H, vt diximus, notam nobis adspirationis efficiunt. Sergius^e. Quare Dasean et Pflen, quibus Graeci vtuntur, et nos praetermittimus; quoniam adspirationem nobis H litera, quae in duas partis diuiditur, repraesentat, etsi apposita non erit. Max. Victorinus^f. Quibus adiciere licet Quintilianum^g. An rursus aliae redundant, prater illam adspirationis notam F, quae si necessaria est, etiam contrariam sibi poscit H.

Dicitur Claudius Imp. nouas commentus esse literas tris, ac numero veterum quasi maxime necessarias addidisse. De quarum ratione cum priuatus adhuc volumen edidisset, mox princeps non difficulter obtinuit, vt in vsu quoque promiscuo essent^h. Harum vna erat litera digammosⁱ, cuius forma, qualis ab Imp. constitutione profecta est, passim in monumentis^k occurrit

TI. CLAUDIUS.

DRUSI. F. CAISAR.

AVG. GERMANICVS.

PONT. MAX. TRIB. POT.

VIII. IMP. XVI. COS. III.

CENSOR. P. P.

^e Apud Grammaticos Putschii. col. 1829. ^f Ibid. col. 1943. Add. Donatum col. 1-42. Priscian. 1287. Cledonius 1889. et eundem Sergium 1837. ^g I. 4. ^h Verba sunt Suetonii in vita §. 41. ⁱ Nec inutiliter Claudius Aeolicam illam ad hos vsus F literam adiecerat. Quintil. I. 7. Pro quo Caesar hanc figuram A scribere voluit: quod, quamuis illi recte visum est, tamen consuetudo antiqua superauit. Priscian. I. 1. col. 545. Edit. Putsch. ^k Exstat talis scriptura [qualis sc. a Claudio instituebatur] in plerisque libris, ac diurnis, titulisque operum. Sueton. I. c. Claudius tris literis adiecit, quae vsui, imperitante eo, post oblitteratae, adspiciuntur etiam nunc in aere publicandis plebiscitis per fora ac templa fixa. Tacit. XI. Annal. 14.

COMMENTARIUS

AVCTIS. POPVLI. ROMANI.
FINIBVS. POMERIVM.
AMPLIAJIT. TERMINAJITQVE.

*Pighius ad a. 801. Boissard.
T. V. 2. Gruter CXCVI. 4.*

TI. CLAVDIVS.
CAISAR.

AVG. GER. PONT. MAX.
TRIB. POT. VIII. IMP. XVI.
COS. III. P. P. CENSOR. . . . .
IAM. CLAVDIAM. JALER.
A. CERFENNIA. OSTIA. ATE. . . .
MVNIT. IDEMQVE
PONTES FECIT.

—— XLIII.

Reinesf. III. 80. Spon. Miscell. Erud. Antiq. p. 100.

ANTONIAI. IVLIAI. AVG. NERONI.
AVGVSTAI. AGRIPPINAI. CLAVDIO. AVG. F. CAISA.
F. DRVSI. GERMANICI. DRVSO. GERMANIC.
N. SACERDOTI. DIJII. CAESARIS. F. PONTIF. AVGVRI. XVJIR. S.
N. AVGVSTI. TI. CLAVDI. CAISAR. VIIJIR. EPVLON.
VG. MATRI. TI. CLAVDI. AVGVSTI. COS.
CAISARIS. AVG. P. P. PATRIS. PATRIAI. PRINCIPI. IVJENTVTI.
Gruter. CCXXXVI. 9.

D. M. SACRVM.
SECVNDVS. JIXIT. MEN. IX. D. XXVI.
PETRONIA. NOE. SOROR. EIVS.
JIXIT. ANNVM. MENS. III. D. XII.
HIC. SEPVLTI. SVNT.

Reinesf. XV. 15.

Alteram voluit Antifigma vocari, cui hanc figuram dedit ✕.
*Huic S praeponitur P et loco ↓ Graecae fungitur, pro qua Claudius
Caesar antifigma ✕ hac figura scribi voluit. Sed nulli ausi sunt anti-
quam scripturam mutare: quamvis non sine ratione haec quoque duplex
a Graecis addita videatur.* Priscian. l. 1. Cui addas ex antiquioribus
Capellam^m, ex recentioribus Lipsiumⁿ et Vossium^o.

De tertia acriter inter doctos disputatur. Tu tamen paucis ausculta.
Erat nimirum castigatis Romanorum auribus et literarum sonos exigere

^m Cap. de semiuocal.

ⁿ ad Tacit. XI. *Annal.* 14.

^o I. *Art. Grammat.* 24.

callentibus media quaedam pronuntiatio inter exilitatem literae I et pinguitudinem V, quae signo carebat. Deerant Romano alphabeto, vt cum *Quintiliano*^p loquar, aliquae necessariae literae; non cum Graecae solummodo scribebant, sed proprie in Latinis: vt in his, *Seruius* et *Vulgus*, *Aeolicum digamma desideratur*. Et medius est quidem V et I literae sonus. Non enim sic *Optimum* dicimus vt *Opimum*. In ancipiti igitur isto sono, qui inter I et V quodammodo librabatur, variari videmus inter antiquos, et *Optimum*, *Maximum*, ceterasque huiuscemodi voces aliquando exarari, aliquando *Optumum*, *Maxumum*^q. Quid ergo? Annon iure dicemus, *Quintilianum*, cum de necessitate nouorum signorum disserteret, ad *Claudianum* istud inuentum, quod eo imperitante obtinuit, sublato autem vna intercidit, potissimum spectasse? Videamus ergo an literatissimus iste Imp. vt in ista causa *Aeolico digammate*, ita in hac quoque literaturam Romanam noua aliqua figura locupletauerit. Et locupletasse video. *Aurifex* melius per I sonat quam per V; vt *Aucupare* et *Aucupium* mihi rursus melius videtur sonare per V quam per I; et idem tamen *Aucupis* malo quam *Aucupis*, quia scio sermonem et decori seruire et aurium voluptati, vnde fit vt saepe aliud scribamus, aliud enunciemus, sicut supra locutus sum. De *Viro* vero et *Virtute* (lege hoc pacto, sicut supra locutus sum de *Viro* et *Virtute*, de quibus quidem supra locutus est) vbi I scribitur et pene V enunciatur; vnde T. *Claudius* nouam quandam literam excogitauit, similem ei notae, quam pro adspiratione Graeci ponunt, per quam scriberentur eae voces, quae neque secundum exilitatem literae I, neque secundum pinguitudinem literae V sonant, vt in *Viro* et *Virtute* (ita hunc quoque locum lego emendatius) neque rursus secundum latum literae sonum enunciarentur, vt in eo quod est legere, scribere. Velius Longus. Quae postrema verba

^p I. 4. ^q Etiam *Optimus*, *Maximus*, vt mediam I literam quae veteribus V fuerat acciperent, C. primum *Caesaris* inscriptione traditur factum. *Quintil.* I. 7. Antiquis varie etiam scripturatum est, *mancupium*, *aucupium*, *manubiae*, siquidem C. *Caesar* per I scripsit, vt apparet ex titulis ipsius: at *Augustus* per V, vt testes sunt eius Inscriptiones. Velius Longus de Orthographia. I litera interdum exilis est, interdum pinguis, vt in eo quod est *Prodit*, *Vincit*, *Condit*, exilis vel sonare: in eo vero quod [f. quo] significatur *Prodire*, *Vincire*, *Condire* aequae usque pinguescit: vt iam in ambiguitatem cadat, vtrum per I quaedam habeant [f. debeant] dici an per V, vt est *Optimus*, *Maxumus*. Idem. Et haec fortasse mens est *Prisciani* l. 1. non longe ab initio. Praeterea tamen I et V vocales, quando mediae sunt, alternos inter se sonos videntur confundere, teste *Donato*, i, vt *Vir*, u, vt *Optimus*. Item *Diomedis* l. 2. Hae etiam [I et V] mediae dicuntur, quia in quibusdam expressae dictionibus sonum non habent, vt *Vir*, *Optimus*. Vbi corrigas, quia in quibusdam dictionibus EXPRESSVM sonum non habent, vt liquet ex *Sergio* in *Donatum*. Hae etiam duas I et V interdum, vt diximus, in consonantium potestatem transeunt; interdum expressum suum sonum non habent, i, vt *Vir*, u, vt *Optimus*. Non enim possumus dicere *Vir* producta I, nec *Optimus*, producta V: vnde etiam Mediae dicuntur, et hoc in commune patiuntur. Ideo bene dixit *Donatus* has literas in quibusdam dictionibus expressum sonum non habere. Vid. *Donatum*. Edit. *Putschii*, col. 1735.

sunt fortasse maculosa. Cuiquamne credibile est, posse venire in mentem homini non indocto aut incito, ut ferunt olim *Iusto Lipsio*, auctorem nostrum de digammate in hoc loco agere? Annon constat sincerissima fide, eum nouum omnino signum intelligere, quod excogitauit, siue accommodauit potius Imp. ad exprimendam *mediam* istam potestatem I et V, de qua tam fuisse commentantur Grammatici in margine meo laudati; signum non ab Aeolensibus mutuo sumptum, verum *a communi Graecorum adspiratione*; F scilicet, quam etiam notam (quasi verbis meis non satis fidei esset adhuc elaboratum) in antiquissimis *Velii Codd.* haesisse his vocibus audio?

Haec tamen nondum argumento nostro satisfaciunt, aut monetariae potestati, in qua per totum hoc marmor dominatur. Neque promouemus quidquam, quod in antiquorum musicorum libris, nota haec, quam *Τὰν πλάγιον* vocarent, aliquoties reperitur^r. Aduuare forsitan poterat mutilum istud marmor^s, quod in aedibus olim Arundellianis seruabatur: nam in eo Rationario, perinde ut in nostro, exaratur, et pari, ut fas est credere, usu et proprietate.

Nihilo tamen fecius hac nota describi *OBOLVM* plane sentio. Fidem accipe. Argentum, quod his ciuitatibus imperabatur, totum sc. tam illud quod in priore marmoris latere soluerunt, quam quod in posteriore soluendum restabat, erat Ratiuncula *integra* siue *rotunda*: infra drachmas non descendebat. Qui huic sententiae aduersari posse videntur sunt Cei col. 1. l. 11. et Siphnii l. 12. Memineris tamen utramque Ciuitatem iterum auersa marmoris facie similibus fere notis et nummis minutioribus describi; praeter has vero solas, vel in hoc vel in illo latere, aliam omnino nullam. Sequetur ergo, ut de omnibus una et simplex ratio confici possit, Ceos et Siphnios, dum in priori argumento partem τὸ τὸλο soluerent, drachmam in partis secuisse, vel, quod perinde est, *Notas, quae in Ceorum Siphniorumque ratiunculis in priore columna drachmis adhaerescunt, si cum notis quae in altera similiter adhaerent, adumentur, utrinque drachmam unam conficere.*

col. 1. l. 11. Κεῖοι . . . . Η ΙΔ Δ Δ Ϝ Ϝ ΙΙ ΙΙ .

col. 2. l. 3. Κεῖοι Χ Χ Χ Χ Η Δ Δ Π Ϝ Ϝ .

col. 1. l. 12. Σίφνιοι Χ Χ Χ Η ΙΔ Δ Δ Δ Δ ΙΙ ΙΙ Ι

col. 2. l. 4. Σίφνιοι Χ Χ ΙΔ Δ Δ Δ Π Ϝ Ϝ Ϝ Ϝ ΙΙ .

Imperabatur itaque in *Totum*

Ceis . . . . Χ Χ Χ Χ Η Η Η ΙΔ Δ Δ Δ Δ Π Ϝ Ϝ Ϝ Ϝ ΙΙ ΙΙ .

Siphniis . . . . Η Η Η ΙΔ Δ Δ Δ Π Ϝ Ϝ Ϝ Ϝ ΙΙ ΙΙ ΙΙ Ι .

^r Vid. *Alypium* passim et *Gaudentium* ex Edit. M. Meibomii.

^s Vid. huius Comment. p. 24.

Quod de Drachmis igitur hinc inde restabat, *unius* erat *Drachmae* *sectio* siue *resolutio in partis*, non *quatuor*, aut eo *pauciores*, neque tamen *multo pluris*. *Unius* dixi *drachmae*, propter fidem in superioribus adlatam de paritate omnium rationum: non erat *resolutio in partis quatuor*, quoniam utrobique quaternae occurrant notae Γ, praeter aliquid quod etiamnum excurrit: non tamen *multo pluris quam quatuor*, quoniam id quod excurrit (et quod rursus Oboli in suas partis resolutionem vere dixeris) pauxillulum esse constat. Non poterat esse *sectio in quinque partis*: nulla Ciuitas numero quinario argentum concidebat: in *fenas* sit necesse est: sex autem OBOLI vnam drachmam conficiunt.

Non sum nescius restare etiamnum posse leuiiores aliquot difficultates, vel fortasse etiam suspiciones, quae ab aliis rectius enucleari et eleuari possunt: quatenam sc. sint facies istae minutissimae in quas nummus ultra obolum frangi videtur, an eius Semisses, an Trientes: quid porro statuendum sit de insolita figura quae Ceorum ratiunculam I. II. iterumque Κεφάλαιον ὡς τῆς νόμῳ l. 14. sequitur, utrum in eo signo placuerit nummum includi, an aliud sit quod Curae feliciores vindicauerint. De Obolo interea aliquid constare arbitror: eumque hac nota describi Veteres fortasse voluere, quod antiquissimi istius nummi figuram et imaginem repraesentare videretur. Nam in primaeua illa simplicitate rudem permutabant in mercimoniis nummulum, non in cultiorem formam effigiatum, verum in virgulas et frusta minutiora temere et nulla arte concisum: Ea autem frusta ex *veruum* vel *lancearum* similitudine OBOLOS, quot autem ex iis vola stringi [δραχμῆς] potuerunt, DRACHMAS ab isto actu vel facultate nominarunt^t. Vel fortasse, admonente viro doctissimo, hoc pacto melius. Cum Obolus erat ex notissima diuisione, Drachmae Sextans^u, Veteres, ut ad numerum centenarium ἐκατὼν sc. describendum adspirationem maiorem Η, ita ad τὸ ἕκλον (Sextantem nempe nummi praecedentis) minorem Γ adhibere poterant. Certe huius figurae usus ad posterum etiam descendit, cum post aliquot saecula δύο γραμμαὶ πεντήκοντα ἀπλὰν tali modo effigiatæ ÷ δύο ὀβολοὶ deno-

^t Τὸ μέντοι τῶν ΟΒΟΛΩΝ ὄνομα, οἱ μὲν ὅτι πάσαις βεπάροις ὀβολοῖς ἐχρῶντο πρὸς τὰς ἀμοιβὰς, ὡν τὸ ὑπὸ τῇ δρακμῇ πλεονέχον ἐδόκει καλεῖσθαι ΔΡΑΧΜΗ. Τὰ δὲ ὀνόματα καὶ τὰ νομισματικὰ καλεῖται σόλοι εἰς τὴν νῦν χρεῖαν ἐνέμεινεν ἐκ τῆς χρεῖας τῆς παλαιᾶς. Poll. I. IX. c. VI. §. 77. Πάλιν δὲ πρῶτον Φεῖδων Ἀργεῖος νόμισμα ἔκοψεν ἐν Αἰγίνῃ, καὶ διὰ τὸ νόμισμα ἀναλαβὼν τὸς ὀβελίσκους ἀνέθηκε τῇ ἐν Ἀργεῖ Ηρα. Ἐπειδὴ δὲ τότε οἱ ὀβελίσκοι τὴν χεῖρα ἐπλήρουν, ἡμεῖς καίπερ μὴ πλεονέχοντες τοῖς ἐξ ὀβολοῖς, Δραχμὴν αὐτὴν λέγομεν παρὰ τὸ δραχμάδ. Aristot. in Sicyon. πολίτεια. Adde Plutarch. in Lysandro, σχ. Theocr. X. Idyll. 44. Etym. M. in ὀβελίσκῳ. Eustath. ad Iliad. A. 463. ^u Ἐπωβελίας. Δημοσθένης ἐν τῷ κατὰ Στεφάνου. Ἐπιτίμιον ἐστὶν ἡ Ἐπωβελία τὸ ΕΚΤΟΝ μέρος τῆς τιμῆματι, ὃ ἐπιδείκνυται οἱ γραψάμενοί τινες, καὶ μὴ ἐλόγιες αὐτοῖς τοῖς γραφεῖσιν. Ἐκαλεῖτο δὲ ὕτως, ὅτι καθ' ἑκάστην δραχμὴν ὀβολὸς ἦν, ΟΠΕΡ ΕΚΤΟΝ ΕΣΤΙΝ, ΕΝ ΕΑ ΟΒΟΛΟΙΣ ΤΗΣ ΔΡΑΧΜΗΣ ΛΟΓΙΖΟΜΕΝΗΣ. Harpocr. Add. Poll. I. IX. c. VI. §. 60.

tarent *. Dies solummodo inclinauerat, quod primi homines perpendiculariter descripserunt, siue hoc errore factum siue vsus et compendii gratia, incertum. Obolus certe vnus non semper *πλαγίως* exarabatur, i. e. ad modum et ductum Horizontis, verum, vt ex antiquis tabulis constat, variis, pro ratione temporis, clinaminibus perpendicularem lineam et horizontalem inter. Atque haec quidem hactenus.

* Vid. *Anon. de Mensuris et Ponderibus* ex Cod. Reg. 3284. in *Analectis Graecis* Monachorum Benedictinorum, p. 393. *Montefal. Palaeogr. Gr.* p. 369. atque ea quae praemisit *H. Stephanus Thesauro Graeco*, vbi tamen in describendis Antiquorum notis infelicitè ἀπερίσκητοι pro περίσκητοι procudit, quod Oboli imaginem penitus euerterat.

NOTE

AD

MARMOR SANDVICENSE.

E. Θ. Hoc monogrammate intelligo *Ευνοία Θεῶν*, diuinanti tamen similior quam ex Tripode respondentī. Λόγῳ Ἱερῶς, siue *Rationarium sacrum* ex Collectione Arundelliana, cuius interitum toties deplorauī, similiter in capite exaratas habet literas, inuerso tamen ordine, Θ. Ε.

[I. I. ΤΑΔΕ ΕΠΡΑΞΑΝ etc.] Primam hac Orationis periodum, cuius exitum habes in linea 10ma, ideo in Cola et Commata punctis non distinxī, quia de eius Incisione alii aliter sentire possunt. Si Epigenes, Antimachus et Epicrates erant Triumviri Amphictyonica legatione functi, quod verissimum esse arbitror, ita mecum ordinabis :

Τάδε ἐπραξαν Ἀμφικτυόνες Ἀθηναίων,

ἀπὸ Καλλέο Ἀρχοντος μέχρι τῷ Θαρρηλιῶνος
μηνὸς τῷ ἐπὶ Ἰπποδάμαντος Ἀρχοντος Ἀθήνησι,
ἐν Δήλῳ δὲ ἀπὸ Ἐπιγένοιο Ἀρχοντος μέχρι τῷ
Θαρρηλιῶνος μηνὸς τῷ ἐπὶ Ἰππῷ Ἀρχοντος,
χρόνον ὅσον ἕκαστος αὐτῶν ἦρχεν·

(Οἷς ΔΙΟΔΩΡΟΣ Ολυμπιοδῶρο Σκαμβωνίδῃς
ἐγραμμάτευεν ἀπὸ Χαρισάνδρου Ἀρχοντος·

Ἰδ. ὡ-

ΙΔΙΩΤΗΣ Θεογένος Αχαρνεὺς μέχρι τοῦ
Εκατομβαιῶνος μηνὸς τοῦ ἐπὶ Ἰπποδάμαντος Ἀρχοντος·

ΣΩΣΙΓΕΝΗΣ Σωσιάδο Εὐπειαίων ἐνιαυτὸν
ἐπὶ Καλλέο Ἀρχοντος)

ΕΠΙΓΕΝΗΣ **Μ**εταγένεας ἐκ Κοίλης,
ΑΝΤΙΜΑΧΟΣ Εὐθυνόμο Μαραθώνιου,
ΕΠΙΚΡΑΤΗΣ Μενεσθέντι Παλληνίδι.

Indignum enim videri possit et prorsus inciuile, vt eorum potissimum nomina dissimularentur, quorum nutu hae res gerebantur, qui Pecunia publica, Tabulis publicis conficiendis, Rationibusque reddendis tenerentur : vt memoriae proderentur Scribae, reticerentur Magistratus. Id profecto ex Actis publicis ceterisque Atheniensium monumentis verisimile non videtur, vbi quam accuratissime censerī solent *Nomina*, *Familia*, et *Curia* eorum qui Reip. vel leuissimam partem administrauerint. Adiuuare etiam hanc sententiam possit, quod in huiusmodi legationibus, P. A. gentibusque quae iisdem moribus vixerunt, Triumviratus praecipue placuisse videatur. Verbi gratia. *Επὶ Θεοφράτῃ Ἀρχόντῃ, Ἱερομήμενος ὅλος Διοσγῆτῃ Ἀναφλυσίῃ, Πυλαγόρεσ υἱεὺς εἰλεοθε, Μειδίαν τε ἐκείνου τῇ Ἀναθύρῃ ἄσιον· ὃν ἐβυλόμην ἀν πολλῶν ἔνεκα ζῆν· ἣ Θρασυκλέα τῇ Δέσσειον, ἣ ΤΡΙΤΟΝ δὲ μὲν τέτων ἐμέ.* Aesch. c. *Ctesiph.*^a In marmore item Deliacο quod festinanter nimis descripsit *Philippus Skippon*^b.

ΧΕΙΡΟΤΩΝΗΣΑΙ. ΔΕΚΑ. ΠΡΕΣΒΕΙΣ. ΗΔΕ. ΚΡΙΣΙΟΙ. ΤΙΝΕΣ.
ΕΠΕΛΘΟΝΤΕΣ. ΕΙΣ. ΤΟΝ. ΑΘΗΝΗΣ. ΣΤΜΒΟΥΛΗΝ ΚΑΙ. ΕΚΚΛΗΣΙΑΝ.
ΠΑΡΑΚΑΛΕΣΟΥΣΙ. ΤΟΝ. ΔΗΜΟΝ. ΣΤΝΕΠΙΧΟΡΗΣΑΙ. ΤΟΙΣ. ΕΥΗΦΙΣΜΕ
ΝΟΙΣ. ΕΥΒΟΥΛΩΙ. ΦΙΛΑΝΘΡΩΠΟΙΣ. ΑΝΑΓΡΑΨΑΙ. ΤΟΔΕ. ΤΟ. ΨΗΦΙΣ
ΜΑ. ΚΑΙ. ΕΙΣ. ΤΗΝ. ΣΤΙΛΗΝ. ΛΙΘΙΝΗΝ. ΣΤΗΣΑΙ. ΕΝ. ΤΩΙ. ΗΡΑΚΛΕΙΩΙ.
ΟΙ. ΠΡΕΣΒΕΙΣ. ΤΗΣ. ΑΘΗΝΑΣ. ΚΑΤΑ. ΤΟ ΨΗΦΙΣΜΑ. ΗΔΕ. ΚΑΙ.
ΧΕΙΡΟΤΟΝΗΤΑΙ. ΑΝΘΕΣΤΗΡΙΑΣ. ΕΥΜΗΡΙΟΣ ΤΙΣ. ΞΕΝΟΦΙΛΟΣ. Η. ΝΕΟΣ.
ΔΗΜΗΤΡΙΟΣ. ΜΑΡΑΘΩΝΙΟΣ. ΕΠΕΨΗΦΙΣΘΕΙ. ΚΑΙ. ΑΘΗΝΗΣΙΝ.

Tu autem vel eo vel *Grutero*^c emendatius leges mecum hoc pacto :

ΧΕΙΡΟΤΟΝΗΣΑΙ ΔΕ. ΚΑΙ. ΠΡΕΣΒΕΙΣ. ΗΔΗ. ΤΡΕΙΣ. ΟΙΤΙΝΕΣ.
ΕΠΕΛΘΟΝΤΕΣ. ΕΙΣ. ΤΗΝ. ΑΘΗΝΗΣΙ. ΒΟΥΛΗΝ. ΚΑΙ. ΕΚΚΛΗΣΙΑΝ.
ΠΑΡΑΚΑΛΕΣΟΥΣΙ. ΤΟΝ. ΔΗΜΟΝ. ΣΤΝΕΠΙΧΩΡΗΣΑΙ. ΤΟΙΣ. ΕΥΗΦΙΣΜΕ
ΝΟΙΣ. ΕΥΒΟΥΛΩ. ΦΙΛΑΝΘΡΩΠΩΣ. ΑΝΑΓΡΑΨΑΙ ΔΕ. ΤΟΔΕ. ΤΟ. ΨΗΦΙΣ
ΜΑ. ΕΙΣ. ΤΗΝ. ΣΤΗΛΗΝ. ΛΙΘΙΝΗΝ. ΚΑΙ. ΣΤΗΣΑΙ. ΕΝ. ΤΩΙ ΗΡΑΚΛΕΙΩΙ.

^a §. 38. Edit. Oxon.

^b Vid. *Collect. Itinerum*, Lond. Tom. vlt.

^c CCCC.V.

ΟΙ. ΠΡΕΣΒΕΙΣ. ΕΙΣ. ΑΘΗΝΑΣ. ΚΑΤΑ. ΤΟ. ΨΗΦΙΣΜΑ. ΟΙΔΕ ΚΕ
ΧΕΙΡΟΤΟΝΗΤΑΙ. ΑΝΘΕΣΤΗΡΙΟΣ. ΕΚ. ΜΥΡΡΙΝΟΥΤΤΗΣ. ΞΕΝΟΦΙΛΟΣ.
ΟΙΝΑΙΟΣ.

ΔΗΜΗΤΡΙΟΣ. ΜΑΡΑΘΩΝΙΟΣ. ΕΠΕΨΗΦΙΣΘΗ. ΚΑΙ. ΕΝ. ΑΘΗΝΗΣΙΝ.

Si cui tamen interea constructio haec dura et impeditior (tanta scil. facta intercapedine inter *Αμφικλύονες* et *Επιγένης*) videatur, neque institui posse Oratio de Magistratibus, verum omnino de Scribis, ille profecto, suo autem periculo, non meo, ita rursus ordinare potest :

Τάδε ἔπραξαν Ἀμφικλῦνες Ἀθηναίων,

ἀπὸ Καλλέο Ἀρχοντος μέχρι τῷ Θαρρηλιῶνος
μηνὸς τῷ ἐπὶ Ἰπποδάμαντος Ἀρχοντος Ἀθήνησι,
ἐν Δήλῳ δὲ ἀπὸ Ἐπιγένης Ἀρχοντος μέχρι τῷ
Θαρρηλιῶνος μηνὸς τῷ ἐπὶ Ἰππίο Ἀρχοντος,
χρόνον ὅσον ἕκαστος αὐτῶν ἤρχεν.

Οἷς ΔΙΟΔΩΡΟΣ Ολυμπιοδώρο Σκαμβωνίδης ἐγγραμμάτευεν*

Ἀπὸ Χαρισάνδρου Ἀρχοντος ἸΔΙΩΤΗΣ Θεογένης Αἰχαρνεύς*

Μέχρι τῷ Ἐκαλομβαιῶνος μηνὸς τῷ ἐπὶ
Ἰπποδάμαντος Ἀρχοντος ΣΩΣΙΓΕΝΗΣ Σωσιάδου Ξυπελαίων*

Ἐνιαυτὸν ἐπὶ Καλλέο Ἀρχοντος ΕΠΙΓΕΝΗΣ Μελαγένης ἐκ Κοίλης, ANTI-
ΜΑΧΟΣ Εὐθυνόμο Μαραθώνιος, ΕΠΙΚΡΑΤΗΣ Μενεστράτο Παλληνεύς.

I. I. ΑΜΦΙΚΤΥΟΝΕΣ] De Concilio siue Senatu Amphictyónico, quod vnoquoque anno ad Thermopylas et Delphos, alternis vicibus, conue-
nerat^d, adeo certatim omnes differunt tam Veteres quam Recentiores,
vt minores quascunque, si quae fuerint, *Αμφικλύνοντες* praegrauasse omni-
no videantur. Curia illa, sola fortasse quae Ius Gentium aperte pro-
fiteretur, vt erat huic Populo propria et peculiaris, ita etiam sapi-
entissime ab iis et salutariter instituta. Incolebatur Graecia Populis
Gentibusque lingua quidem et origine vnīs, moribus tamen, insti-
tutis, Reique pub. administrandae forma non diuersis modo, verum
vltra quam credibile est, alienis sibi inuicem contrariis. Regio,
quae finibus non sane latissimis continebatur, verum eiusmodi qualis
sufficere paucissimis imperiis audiuimus, tot in ambitu suo Respubli-
cas complectebatur, quot fere numerabat moenia et vrbis. Neque
erat Populus, cuius Ditio angustis limitibus X. M. P. includeretur,

^d Initio XII tantum erant Populi Ciuitatesue quae huc legatos miserunt: Vid. *Strab.* l. 9. p. m. 420. Quas aliter recenset *Aeschines* π. παραπερισσ. §. 36. Edit Oxon. aliter *Harpoer.* in v. *Αμφικλύνοντες*, aliter denique *Pausan.* l. 10. p. 622. Qui ibid. narrat aetate sua Amphicty-
onas ad XXX creuisse.

qui non iure, vsu et disciplina tantum a conterminis Ciuitatibus diffidebat, quantum abfuit longe a moribus cultuque Sinensium. Licebat Athenis eodem patre natam vxorem ducere, vterinam vero in matrimonio habere non solum nefarium erat, verum etiam incestuosum: Contra, Lycurgus, qui Lacedaemoniis, populo finitimo, leges tulit, germanarum incesta esse coniugia voluit, vterinarum consuetudinem indulsit. Rursus huic Populo quem vltimo memorauimus, in vsu et moribus fuit, ea quae pro legibus obseruarent, non literis, sed memoriae mandare: in illo autem vicissim, ex legibus non scriptis ius dicere cum capitis periculo coniunctum esse videbatur. Nemo erat Thebis Boeotiis tam nobilis Imp. qui non et gratia et laude dignum duxit scienter tibiis canere, et pari esse in musicis ac in bellicis fama: Contra, ab Atheniensium moribus haec omnia aberant, et partim infamia, partim humilia atque seruili homine digna habebantur. Tanta igitur et sibi tam disparis Reip. molem (vniuersam enim Graeciam quoad bella externa, multaque praeterea domestica exempla, vnam Ciuitatem duco in pagos et oppida distinctam) vt vna mens agitare posset, placuit Delphis cogi communis ex Graecia Legatos, qui de publicis fortunis consilium caperent, atque iis quae Graeco nomini in commune erant profutura; domum autem reuerfi suam vnusquisque Remp. proprio modulo et ratione administrarent.

Dionys. Halic. Antiqq. Rom.

l. 4. p. m. 229.

Πάντων μάλιστα τῶν τοιούτων ἔργων τὴν Ἀμφικτυόνος τῆς Ἑλληνος ἐπίνοιαν ἠγάσθη, ὃς ἀσθενὲς ὄρων καὶ ῥάδιον ὑπὸ τῶν περιρρικνύων Βαρβάρων ἐξαλαθῆναι τὸ Ἑλληνικὸν γένος, εἰς τὴν ἀπ' ἐκείνης κληθεῖσαν Ἀμφικτυονικὴν σύνοδον καὶ πανήγυριν αὐτὲς συνήγαγε, νόμους καταστήσάμενος ΕΞΩ ΤΩΝ ΙΔΙΩΝ ΟΥΣ ΕΚΑΣΤΗ ΠΟΛΙΣ ΕΙΧΕ ΤΟΥΣ ΚΟΙΝΟΥΣ ΑΠΑΞΙΝ, ὧς καλεῖσιν Ἀμφικτυονικὰς. ἐξ ὧν φίλοι μὲν ὄντες ἀλλήλοις διελέ-

Prae ceteris istiusmodi operibus maxime admiratus est inuentum Amphictyonis filii Hellenis, qui quum videret Graecam gentem infirmam esse, et facile a finitimis Barbaris deleri posse, ipse eam in id concilium et conuentum, qui ab illo Amphictyonicus est dictus, coegit, legesque tulit PRAETER ILLAS QVAE CVI- QVE CIVITATI PROPRIAE ET PECVLIARES ERANT EAS QVAE OMNIBVS COMMVNES ESSENT, quas Amphictyonicas vocant, quarum beneficio in mutua amicitia per-

* Seruius sc. Tullus, qui ad exemplum huius grauissimi instituti, vniuersas gentis Latini nominis perpetua communione deuincire voluit. Vid. Dionys. Halic. l. 4. p. m. 230. init. Iam tum erat inclutum Dianae Epbesiae fanum: id communiter a ciuitatibus Asiae factum fama ferebat. Quum consensum Deosque confociatos laudaret mire Seruius inter procures Latinorum, cum quibus publice priuatimque hospitia amicitiasque de industria iunxerat, saepe iterando eadem, perpulit tandem vt Romae fanum Dianae populi Latini cum populo Romano facerent. Liu. I. 45.

λεν, καὶ τὸ συγγενὲς φυλάττοντες ἔργοις
μᾶλλον ἢ λόγοις, λυπηροὶ δὲ τοῖς Βαρ-
βάροις καὶ φοβεροί.

*petuo continebantur, et cognationem
re potius quam verbis seruabant, et
molesti ac formidabiles barbaris
perpetuo erant.*

Iisdem moribus vixerunt atque eadem sapientia vti Graeci, cum cre-
scente indies populi multitudine, colonos peregre duxerunt. Ionas vr-
bibus diffitos vna complectebantur Πανιώνια, vnoque foedere adstrin-
gebant. Neque aliter Dores Remp. instituerunt^f.

Dionys. Halic. l. c.

Παρ' ἧ τὸ παράδειγμα λαβόντες Ιω-
νῆς τε οἱ μεταθήμενοι τὴν οἰκισιν ἐκ
τῆς Ευρώπης εἰς τὰ παραθαλάττια
μέρη τῆς Καρίας, καὶ Δωριεῖς, οἱ περὶ
τὰς αὐτὰς τόπας τὰς πόλεις ἐνιδρυ-
σάμενοι, ἱερὰ κατεσκεύασαν ἀπὸ κοι-
νῶν ἀναλωμάτων, Ιωνες μὲν ἐν ΕΦέ-
σῳ, τὸ τῆς Ἀρτέμιδος Δωριεῖς δ' ἐν
Τριοπίῳ, τὸ τῆς Ἀπόλλωνος. Ἐνθα
συνιόντες γυναῖξιν ὁμῶς καὶ τέκνοις κατὰ
τὰς ἀποδειχθέντας χρόνας, συνέθουν τε
καὶ ζυνεπανηγυρίζον, καὶ ἀγῶνας ἐπέε-
λεν ἵππικὰς καὶ γυμνικὰς, καὶ τῶν περὶ
μυσικὴν ἀκροσμάτων, καὶ τὰς θεὰς κοι-
νοῖς ἀναθήμασιν ἐδωρῶντο. θεωρήσαν-
τες δὲ, καὶ πανηγυρίσαντες, καὶ τὰς ἄλ-
λας Φιλοφροσύνας παρ' ἀλλήλων λα-
βόντες, εἴτι πρόσκρεσμα πρὸς πόλιν
ἐγγεγόνει, δικασαὶ καθεζόμενοι διήτων,
καὶ περὶ τῆς πρὸς βαρβάρους πολέμου καὶ
περὶ τῆς πρὸς ἀλλήλους ὁμοφροσύνης
κοινὰς ἐποιῶντο βελάς.

Diod. Sic. l. 15. ad Olymp.

CI. 4.

Κατὰ τὴν Ἰωνίαν ἐννέα πόλεις εἰώ-
θειςαν κοινὴν ποιεῖσθαι ζύνοδον τὴν
τῶν Πανιωνίων, καὶ θυσίας ζυνθύνειν
ἀρχαίας καὶ μεγάλας Ποσειδῶνι περὶ

*Cuius exemplum secuti Iones, qui
sedes transtulerunt ex Europa in
Cariae partis maritimas, et Dori-
enses, qui in iisdem locis urbis condi-
derunt, templa communibus sumpti-
bus exstruxerunt, Iones, Dianae fa-
num, Ephesi, Dorienses, Apollinis
Triopii. Quo statis temporibus cum
uxoribus et liberis conueniebant et
vna sacris operam dabant, et mer-
cimonis, institutisque equestribus
gymnicis et musicis certaminibus
variis deosque communibus donariis
honorabant. Peractis vero specta-
culis, et nundinis atque aliis festis,
in quibus omnes omni humanitatis
genere se mutuo excipiebant, si qua
inter Ciuitates intercessisset offensus,
Iudices sedentes de ea cognoscebant,
et de bello contra Barbaros geren-
do et de mutua concordia inter se
consultabant.*

*Nouem per Ioniam vrbes solenni
Panionia conuentu frequentare, et
opimas Neptuno victimas, antiquo
ritu, ad Mycalen quam vocant in
solitario quodam loco sacrificare con-
sueuerant. Quae festi Panionici so-*

^f Herodot. l. I. §. 141, etc.

τὴν ὀνομαζομένην Μυκάλην ἐν ἐρήμῳ τόπῳ. Ὑστερον δὲ πολεμῶν γενομένων περὶ τὰς τὰς τόπους, ἔδυναμνοι ποιεῖν Συνπανιώνια, μετέθεσαν τὴν Πανήγυριν εἰς ἀσφαλῆ τόπον, ὃς ἦν πλησίον τῆς Εφέσε.

lennitas cum per crebra illic bella celebrari non amplius posset, in locum magis tutum ab Epheso non procul comitia illa transtulerunt.

Praeter Amphictyonas autem, quod, ut ait Plinius², erat publicum Graeciae Concilium, et in quo vniuersi istius populi factiones conspirabantur, necesse erat ut aliae atque aliae Ciuitates, quas vel priuata aliqua calamitas, aut similitudo fortunae, aut consilii ratio in communionem aliquam et necessitatem amicitiae coegerat, eae proprios et priuatos conuentus cogent, quos Amphictyonias dicerent, ad magni istius Concilii imaginem et exemplum institutos, ambitu tamen et auctoritate, addo etiam nomine et celebritate, longe inferiores.

Diod. Sic. l. 15. ad Olymp.

c. 4.

Ὁ δὲ δῆμος [Ἀθηναίων] κοινὸν Συνέδριον ἀπάντων τῶν Συμμάχων Συγκατέστησαντο, καὶ Συνέδρους ἀπέδειξαν ἐκάστης πόλεως. ἐτάχθη δὲ ἀπὸ τῆς κοινῆς γνώμης τὸ μὲν Συνέδριον ἐν ταῖς Ἀθήναις Συνεδρεύειν, πόλιν δ' ἐπίσης καὶ μεγάλην καὶ μικρὰν μιᾶς ψήφου κυρία εἶναι.

Populus [Atheniensis] communem omnium quibus cum sociale foedus icerant senatum instituit, in quo delecti ex unaquaque Ciuitate consultarent. Conuenerat autem inter ipsos decreto communi, ut confessus ille Athenis haberetur, et cunctis ex aequo urbibus, magnae suae paruae essent, vnius suffragii ius et potestas foret.

Huiusmodi autem verisimile est plurimos olim conuentus celebrari, partim perpetuos, partim subitos et pro fortunarum ratione ad tempus solummodo agitados. Celeberrima longe erat Amphictyonia circa Calauriam, cuius memoriam Strabo nobis conseruauit.

Strab. l. VIII. p. m. 374.

Ἦν δὲ καὶ Ἀμφικλυονία τις περὶ τὸ ἱερὸν τῷτο ἔπ' αὖ πόλεων, αἱ μεῖιστον τῆς θυσίας. Ἦσαν δὲ Ερμιῶν, Ἐπίδαυρος, Αἴγινα, Ἀθῆναι, Πρασιεῖς, Ναυπλιεῖς, Ὀρχόμενος ὁ Μινυεῖος.

Fuit et Amphictyonum conuentus quidem ad hoc templum ciuitatum VII, quarum nomina Hermione, Epidaurus, Aegina, Athenae, Praesiae, Nauplia, Orchomenus Minyeius.

Tali nimirum foedere tenebantur Ciuitates in lapide nostro recitatae, quae legatos Delum miserunt, leges de Sacris, Deliis nempe, laturos, ceteraque administraturos quae huic Rerump. communioni conuenire

² XXXV. 9.

maxime viderentur. Neque tamen Delii ipsi videntur ad conditionem foederis admitti, aut iuris alicuius aut dignitatis praerogativa una cum ceteris in Aegaeo populis censer. Quorum omnium fidem abunde facit *Atbenaeus*, apud quem solum ex vetustis scriptoribus horum Amphictyonum vestigia exstare credo. In eo autem memoriae proditum est ex auctoritate *Apollodori* Atheniensis, nihil in his Sacris peragendis ad Incolas ipsos adtinere praeter ministerium sacras epulas coquendi^h lectulosque sternendi. Addit ille, euenisse ex ea consuetudine, ut multis Deli Incolis ex istiusmodi operis et e ratione Rei Culinae inderentur nomina quae ad posteros propagarentur, cuiusmodi erant *Μάγαδης*, *Γογγύλ*⊙, *Χοίρακοι*, *ΑΜΝΟΙ*, *ΑΡΤΥΣΙΑΛΟΙ*, *Σήσαμοι*, *ΑΡΤΥΣΙΤΡΑΓΟΙ*, *Νεακόροι*, *Ιχθυόδοι*, *Κυμινάνθαι*. Immo totam gentem Deliorum una appellatione contineri ait, *Ελεοδύτας* nempe, *ἂν τὸ τῶς ἐλεός ὑποδύεσθαι*. *Ελεός* autem est *Mensa Coquinaria* :

Αὐτὰρ ἐπεὶ ῥ' ὠπλήσῃ, καὶ εἰν ἑλεοῖσιν ἔθηκε

Homer. *Iliad.* I. 215.

Vnde cum quidam olim P. hunc in ius vocasset, non dicam scripsit in DELIOS, sed ΕΛΕΟΔΥΤΑΣ, τὸ κοινὸν τῶν Ελεοδύτων ἐπιλήσαντο. Verba sunt Auctoris mei. Eius nomenclaturae sunt Delii plurimi in marmore quod explicamus, *Αείτων* nempe, col. 1. l. 14. *Πύρραι*⊙, col. 2. l. 9. *Εὐφραίνε*⊙, l. 15. *Κλείταρχ*⊙, l. 17. Ita etiam in marmore Deliaco apud Arundelliana, CLVII.

ΤΑΗΠΟΛΕΜΟΣ ΑΜΝΟΥ ΕΠΕΨΗΦΙΣΕΝ.

Ego interea huius historiulae nescius, et tanta auctoritate destitutus, fractas illas et hiulcas voces

col. 1. l. 15. Α. ΤΥΣΙ. ΕΩΣ

col. 2. l. 21. Α. ΣΙ. . . .

dudum emendaueram securus

ΑΡΤΥΣΙΑ ΕΩΣ

ΑΡΣΙΑ ΕΩΣ

Apud Romanos similiter lectisterniis praeesse solebant quos EPULONES vocarent, Collegium sc. IIIuirale primo A. V. C. DLIII institutum. *Romae eo primum anno IIIuiri Epulones facti, C. Licinius Lucullus, T. Romuleius qui legem de creandis his tulerat, et P. Porcius Lecca.* Liu. XXXIII. Sed ut Pontifices veteres, propter sacrificiorum multitudinem, tris viros Epulones esse voluerunt, cum essent ipsi a *Numa*, ut etiam illud ludorum epulare sacrificium facerent, instituti. Cic. III. de Orat. 73. deinde autem VII viri facti :

^h μαγείων καὶ τραπεζοποιῶν παρείχοιο χρείας. Athen. I. c.

SACER-

SACERDOT. BONAE. DEAE.
ET. COLLEG. VII. VIR. EPVLON.

Gruter. CCXXVII. 1.

item in alia Inscriptione Gruteriana, quam in aliena re laudauimus, pag. huius Commentarii 46.

AVGVSTI. TI. CLAVDI. CAISAR. VIIIR. EPVLON.

Item cuius Pater Flamen, aut Augur, aut Quindecimuirum sacris faciundis, aut qui Septemuirum Epulonum, aut Salius est. Gell. I. 12. Et profecto nimium verisimile est ex ea cura et exercitatione DELIACORVM GALLINARIORVM nomen et celebritatem profluxisse, *An tibi quaerendus annularius aliqui, quoniam Gallinarium inuenisti Deliacum illum qui oua cognosceret.* Cic. 2. Acad. 26. *Tamen hoc accepimus, Deli fuisse compluris, saluis rebus illis, qui gallinas alere per multas quaestus causa solerent. hi, cum ouum inphexerant, quae id gallina peperisset, dicere solebant.* Id. 2. Acad. 18. *Gallinas saginare Deliaci coepere.* Plin. X. 50. *Gallinae villaticae sunt, quas deinceps rure habent in villis. De his qui ὀρνιθοβοσκῶν instituire volunt, iidem adhibita scientia ac cura, ut capiant magnos fructus (ut maxime factitauerunt Deliaci) haec quinque maxime animaduertant oportet.* Varro de R. R. III. 9. *Huius igitur villatici generis non spernendus est redditus, si adhibeatur educandi scientia, quam plerique Graecorum et praecipue celebrauere Deliaci.* Colum. VIII. 2. *Quod autem vehementer laboro, idem Apollodorus, dum de Deliis agit et de coquinaria hac prouincia, disertè confirmat eos in hac cura AMPHICTYONIBVS subesse qui de his rebus statuere, et leges ferre solerent. Καὶ ὁ τῶν Ἀμφικλυόνων δὲ νόμος κελύξῃ ὕδωρ παρέχειν Ἐλεοδύτας· τὰς τραπεζοποιὰς καὶ τὰς τοιῆτας διακίνας χρημαίνων.* Athen. 1. c.

Ex initio huius Monumenti τὰ δὲ ἐπερχομένης Ἀμφικλυόνες Ἀθηναίων, et aliunde, sc. col. 2. l. 11. ἐπὶ τῇ ἡμετέρας ἀρχῆς τετάρτων ἐτῶν, constabit vtique Iurisdictionem hanc, et Praerogatiuam computum ineundi, aliasque res plenario iure administrandi Atheniensibus cessisse. Ea autem Iurisdicatio aut ambulatoria fuit et per vices alternabatur, qualis in magno Amphictyonum Concilio, illa Hieromnemonum solebat esse Potestas

ΘΕΟΙΣ.

ΕΠΙ. ΑΡΙΣΤΑΓΟΡΑ. ΑΡΧΟΝΤΟΣ. ΕΝ.

ΔΕΛΦΟΙΣ. ΠΥΛΑΙΑΣ. ΗΡΙΝΗΣ. ΙΕΡΟ

Η

MNH-

MNHMONOYNTΩN. ΑΙΤΩΛΩΝ. ΠΟ
ΔΕΜΑΡΧΟΥ. ΑΛΕΞΑΜΕΝΟΥ.
ΔΑΜΩΝΟΣ.

Apian. Cyriac. Anconit.

Gruter. CXXIX. 15. MXXI. 7.

Reinesf. I. 241.

aut verisimilius est, vt olimⁱ dixi, leonino iure omnia ad se traxisse inclementem hanc Remp. quae auctoritate et durissimo imperio faepissime infimulabatur Sociorum animos cum ceruicibus fregisse. Ad leuandam vero inuidiam, atque ad similtates tollendas, pro suo more loquendi, id quod in hac re Imperio potuit, Verbis deliniuit : et cum more agere *Ampbictyonico* aequius et popularius fuisse videretur, eleganti hoc et callidissimo commento munia omnia imperii, magistratus iurisque dicundi adripuit, nomen remisit. Nam siue factum ominis gratia, siue decoris et elegantiae, nulla fuit Gens quae linguis faueret magis, aut ab omni vel acerbitate vel foeditate orationis studiosius cauere. Verbi gratia. Quodcunque in communi sociorum concilio vel ad classis aedificandas, vel ad muros reficiendos, vel ad exercitus comparandos, Ciuitatibus imperaretur, proprie dicebatur ΦΟΡΟΣ. Verum odiosum Tributi nomen, et Imperii magis quam Amicitiae videbatur : appellari idcirco coepit ΣΥΝΤΑΞΙΣ. Non id quod vi et necessitate soluerent, sed Symbola quam vltro conferrent. Ελεγε δὲ ἐκάστus Φόρως, Συυιάξεις, ἐπειδὴ χαλεπῶς ἔφερον οἱ Ἕλληνες τὸ τῷ Φόρῳ ὄνομα. Hapocr. in v. Σύνταξις.^k Iterum. Duriuserat et incivilius nomen ΠΟΡΝΗ : Leuius ΕΤΑΙΡΑ. Eoque deinde honestiori vocabulo meretricios amores dissimulabant. Erat Athenis delubrum ΕΤΑΙΡΑΣ ΤΗΣ ΑΦΡΟΔΙΤΗΣ, de qua *Apollodorus Atheniensis* in libro de Diis ita scribit, Εταῖραν τὴν Αφροδίτην τὴν τῆς ἑταίρας καὶ τὰς ἑταίρας συυάγισαν· τῷτο δ' ἐστὶ φίλας. καλῶσι γὰρ καὶ αἱ ἐλθόντες γυναῖκες ἔτι καὶ νῦν καὶ αἱ παρθέναι τὰς συυήθεις καὶ φίλας, ἑταίρας — καλῶσι δὲ καὶ τὰς μιδαρνήσας ἑταίρας, καὶ τὸ ἐπὶ συυησίαις μιδαρνεῖν, ἑταιρεῖν, ΟΥΚ ΕΤΙ ΠΡΟΣ ΤΟ ΕΤΤΜΟΝ ἀναφέροντες, ἀλλὰ ΠΡΟΣ ΤΟ ΕΥΣΧΗΜΟΝΕΣΤΕΡΟΝ, καθὼ καὶ Μένανδρος ἐν Παρκαλαθήκῃ Σπὸ τῷ ἑταιρῶν τῆς ἑταίρας διατέλλων φησὶ.

Πεποιήκατ' ἔργον ἔχ ἑταίρων, νῆ Δία,
Μᾶλλον δ' ἑταιρῶν. ταῦτα δ' ὄντα γράμματ' α
Τὴν προσαγόρευσιν ἔ σφόδρ' εὔσημον ποιεῖ.

Athen. L. 13. p. m. 283.

ⁱ Pag. 10.

^k Vid. *Spanheim. ad Iulian. Orat. I. p. 166.*

Tam Carcerem quam Lupanar velabant honestissimo vocabulo, cum utramque malam mansionem appellarent ΟΙΚΗΜΑ¹. Omnium denique disertissime Demosthenes^m, Οἶμα γὰρ ἂν μηδένα ἀνέλπειν ὡς ἐχ' ὅσα πόπολε τῇ πόλει γέγονεν, ἢ νῦν ἐστὶν ἀγαθὸν, ἢ ῥά τινα, ΙΝΑ ΜΗΔΕΝ ΕΙΠΩ ΦΛΑΥΡΟΝ, ἐκ τ' τῶν τριῶν τὰ μὲν κλήσεως, τὰ δ' ἀπυσίας γέγονεν.

1. 5. ΣΚΑΜΒΩΝΙΔΗΣ] Vnusquisque Atheniensium, qui in Monumento nostro ad munus aliquod praestandum accedit, patrio ritu, Parentis nomine censetur, itemque Populi siue Pagi cui adscribebatur. Hoc in formulis istius Gentis ceterisque monumentis publicis perpetuo fere obtinet. Nemo absque ea solennitate vel legem vnquam rogavit, aut testimonium dixit, aut testamentum signavit, aut reum peregit, aut magistratum gessit, aut magistratui erat a manuⁿ. Norunt omnes, qui literas humanissimas norunt, decantatissimum illum Senarium^o,

ΔΗΜΟΣΘΕΝΗΣ ΔΗΜΟΣΘΕΝΟΥΣ ΠΑΙΑΝΙΕΥΣ ΤΑΔ ΕΙΠΕ

ex initio Rogationis Demosthenicae desumptum; et triste illud carmen, siue formulam accusandi,

ΘΕΣΣΑΛΟΣ ΚΙΜΩΝΟΣ ΛΑΚΙΑΔΗΣ

ΛΑΚΙΒΙΑΔΗΝ ΚΛΕΙΝΙΟΥ ΣΚΑΜΒΩΝΙΔΗΝ

ΕΙΣΗΓΓΕΙΛΕΝ ΑΔΙΚΕΙΝ ΠΕΡΙ ΤΩ ΘΕΩ etc.^p

Romani etiam moris erat, vti ex fragmento *Legis Serviliae*^a apparet, Ciuem Romanum PATRE, TRIBV et COGNOMINE ostendere. Nempe haec erat series; *Praenomen* cum *nomine*: *Praenomen* item *Patris* (aliquando etiam *Aui*) deinde *Tribus* sexto casu, vltimo demum *Cognomen*^t. Testis poterit esse Cicero. CVM. SER. SVLPICIVS. Q. F.

¹ Α δ' ἔν οἱ νεώτεροι τῆς Αθηναίης λέγουσι τὰς τῶν πραγμάτων δυσχερείας ὀνόμασι χρησθεῖς καὶ φιλανθρώποις ἐπικαλύπτουσι ἀσελγείας ὑποκορίζεσθαι, τὰς μὲν Πόρνας Εταίρας, τὰς δὲ Φόρους Συνάξεις, Φυλακὰς δὲ τὰς Φυρεὰς τῶν πόλεων, Οἶκημα δὲ τὸ Δεσμώθριον καλεῖσθαι, πρῶτον Σόλωνος ἦν, ὡς εἶκοι, σόφισμα τὴν τῶν χρεῶν ἀποκοπὴν Σεισάχθειαν ὀνομάσαντο. Plutarch. in Solone. Καὶ οἱ ταμίαι, ἐφ' ᾧ ὁ ὑπισθόδομος ἐνεπύσθη, καὶ οἱ τῶν τῆς θεᾶς, καὶ οἱ τῶν ἄλλων θεῶν, ἐν τῷ ΟΙΚΗΜΑΤΙ τέτω ἦσαν, ἕως ἡ κρίσις αὐτοῖς ἐγγένειο. Demosth. c. Timocrat. p. 468. Edit. Benenati: Pro LUPANARI. Τῆς δὲ θυγατέρας τὴν ἐωυτῇ καλεῖσθαι ἐπ' ΟΙΚΗΜΑΤΟΣ, ἐντεταμένον πάνας τοιοῦτως προσδέκεσθαι. Herodot. Euterp. 121. Male Interpres, domi. Ες τὸ τοιοῦτον ἐλθεῖν Χέσπα κακοτήσθαι, ὥστε τὴν θυγατέρα τὴν ἐωυτῇ, χρημάτων δέοντες, καλεῖσθαι ἐπ' ΟΙΚΗΜΑΤΟΣ, προσάξει προσσεσθαι ἀργύριον ὅσον δὴ τι. Idem ibid. 126. Συμβουλεύω σοι, Θέτταλι, ποικιλόδιφρε, τὰς ἐπὶ τῶν ΟΙΚΗΜΑΤΩΝ ἀσπάζεσθαι. Athen. l. 13. p. m. 281. Πρῶτος Σόλων ἄλλο τὴν τῶν ἐνὶ ἀκμῇ ἔσθαι ἐπὶ ΟΙΚΗΜΑΤΩΝ γυναικα περιάμενος — πανδήμῃ Αφροδίτης ἱερὸν πρῶτον ἰδρύσας, ἀφ' ᾧ ἡ γυνὴ αὐτοῦ αἱ προσάσαι τῶν ΟΙΚΗΜΑΤΩΝ. Id. ibid. p. m. 282. ^m c. Androt. ⁿ Brodaeus V. Miscell. 5. Demosth. c. Boeotum de nomine. ^o Παραυλικά μὲν ἔν οἱ Φίλιππος ἐπὶ τῇ νίκῃ ἄλλο τὴν χάριν ἐξουσίας — ἴδε τὴν ἀρχὴν τῆς Δημοσθένους ἡγεμονίας, πρὸς πᾶσι διαιρῶν καὶ ὑποκρούων, ΔΗΜΟΣΘΕΝΗΣ ΔΗΜΟΣΘΕΝΟΥΣ ΠΑΙΑΝΙΕΥΣ ΤΑΔ ΕΙΠΕΝ. Plutarch. in vita Demosthenis. ^p Idem. in vita Alcibiadis. ^q Gruter. DVI. ^r Vide Asconium in prooemio Ciceronis in Verrem, et virum celeberrimum Wesselingium Probabil. c. 15.

LEMONIA. RVFVS. ITA. DE. REP. MERITVS. SIT. VT. HIS. OR-
NAMENTIS. DECORARI. DEBEAT. SENATVM. CENSERE. ATQVE.
E. REP. EXISTIMARE. AEDILIS. CVRVLIS. EDICTVM. QVOD. DE.
FVNERIBVS. HABEANT. SER. SVLPICII. Q. F. LEMONIA. RVFI.
FVNERI. MITTERE^s. In lapide *Brixienfi*

C. IVLIO. C. F.
FAB. SCAPT.^t
CAESARI.
AVGVSTO.

Gruter. CXXVI. 3.

Iterum in *Corinthiaco*^v,

Π. ΑΙΚΙΝΙΟΣ. ΠΤΑΙΜ. ΠΡΕΙΣΚΟΣ.

Quem olim emendatissime distinxit *Perizonius*^x hoc modo,

Π. ΑΙΚΙΝΙΟΣ. Π. Υ. ΑΙΜ. ΠΡΕΙΣΚΟΣ.

nempe *publius* LICINIVS *publii filius* AEMILIA PRISCVS. Pagorum Atticorum nomina, nomina item gentilia quae inde deducuntur, ex antiquis, *Stephano* maxime *de urbibus*, *Harpocrati*one, *Hesychio* aliis-que collegit et singulari libro digessit Vir incredibilis operae *I. Meursius*, quem optimus *Sponius* marmorum auctoritate fretus saepissime in viam reduxit. De scriptura populorum, qui hic leguntur, vix quidquam dubitatur, Σκαμζωνίδης l. 5. Αχαρνός l. 6. ἐκ Κοίλης l. 8. Μαχαλάων l. 9. Παλληνός l. 10. Ερμείω l. 34. De voce Ξυπιλάων l. 7. solummodo lis moueri posse videtur. Quam, cum varie in libris scribitur, forte ad hoc exemplar redigi oportet. Alium omnino lapidem non noui vbi iste Populus exaratur.

l. 6. ΙΔΙΩΤΗΣ] Primum hodie legitur *proprium* nomen *Ιδιότης*. Quod tamen indubie legitur. Patrem habuit Theogenem, miror ni illum ab *Aristophane*^y lepide depexum, et aeuo suo satis celebrem. Θεογένης Ἰδοίτης, ait ὅστις ad locum, ὅστις ὁ Αχαρνός. Tempora certe concordant.

l. 10. Lege ΑΙΔΕ ΤΩΝ ΠΟΛΕΩΝ ΤΟ ΤΟΚΟ ΑΠΕΔΟΣΑΝ. Ciuitates quae hoc foedere coniunguntur, sunt MYCONVS, SYRVS, TENVS, CEOS, SERIPHVS, PARVS, SIPHNVS, IVS, PARVS, ex Inf. Icaro duae, THERME et OENAE, NAXVS denique, ANDRVS, CARYSTVS, et vna praeterea, cuius memoria aboletur. Omnes, si *Carystios* solummodo excipias, in numero Cycladum. Cyclades autem ab aliis Scriptoribus aliter recensentur.

^s IX. *Philip.* exeunte.

^t *Fabianis et Scaptiensibus tribulibus suis.* Sueton. in *Octauio* c. 40.

^x Apud *Sponium* in *Miscell. Erudit. Antiq.* p. 363. et in Schedis ineditis *Vernoni.* ^y Vid. *Perizon.* ad *Aelian.* *V. H.* IV. 9. ^z *Ran.* 1178.

Scylax Caryandensis ^z	Dicaearchus ^a	Artemidorus ^b et Strabonis Excerptor	Strabo	Eustathius ^c	Mela
ΚΕΩΣ	ΚΕΩΣ	ΚΕΩΣ	ΚΕΩΣ	Κύβωος	Sicyus
Κύβωος	Κύβωος	Κύβωος	Κύβωος	ΠΑΡΟΣ	Hypanus
ΣΕΡΙΦΟΣ	ΣΕΡΙΦΟΣ	ΣΕΡΙΦΟΣ	ΣΕΡΙΦΟΣ	Αμοργός	Cythus
ΣΙΦΝΟΣ	ΣΙΦΝΟΣ	Μήλος	Μήλος	ΑΗΛΟΣ	SIPHNVS
ΠΑΡΟΣ	Κίμωλος	ΣΙΦΝΟΣ	ΣΙΦΝΟΣ	ΤΗΝΟΣ	SERIPHVS
ΝΑΕΟΣ	ΑΗΛΟΣ	Κίμωλος	Κίμωλος	ΙΟΣ	Rhene
ΑΗΛΟΣ	ΜΤΚΟΝΟΣ	Περτέριωθος	ΠΑΡΟΣ	ΣΕΡΙΦΟΣ	PARVS
Ρήνη	ΤΗΝΟΣ	Ωλέαρος	ΠΑΡΟΣ	ΜΤΚΟΝΟΣ	Scyrus
Σκύρος	ΑΝΑΡΟΣ	ΠΑΡΟΣ	ΣΥΡΟΣ	ΣΥΡΟΣ	TENVS
ΜΤΚΟΝΟΣ		ΝΑΕΟΣ	ΜΤΚΟΝΟΣ	ΣΙΦΝΟΣ	MYCONVS
ΤΗΝΟΣ		ΣΥΡΟΣ	ΤΗΝΟΣ	ΑΝΑΡΟΣ	NAXVS
ΑΝΑΡΟΣ		ΜΤΚΟΝΟΣ	ΑΝΑΡΟΣ	ΝΑΕΟΣ	DELVS
		ΤΗΝΟΣ			ANDRVS
		ΑΝΑΡΟΣ			
		Γύαρος			

^z Ex Edit. Jac. Gronovii, Lugd. Bat. 1697. et I. Hudsoni, Oxon. 1698. tomo priore Geographorum veterum. ^a Inter Hudsoni Geographos. tom. 2. ^b Vid. eius fragmenta subiecta Marciano Heracleotae apud Geographos Vett. Cel. Hudsoni. p. 79. ^c ad Dionysium Perieget. x. 525.

ibid. ΤΟΚΟ] Τόκο, vnde sumptus ad DELIA exsequenda suppetarentur, erat aut Symbola quam vnaquaeque Ciuitas sponte erogabat, aut Tributum quod imperiose exercebatur, aut Fundorum redditus, aut denique Vfsura, et Faeneratio. Et in hoc potissimum animo sum, cum Τόκοι de *factura* proprie dici video: Incrementum sc. quod ad sortem accedit, cum nummus nummum parit^d. Non erat Aedium fundorumue locatio, tum quia talem quaestum, *reditum* sc. ea vox designare neque debeat neque soleat, tum quia iste proventus alibi in hoc rationario sc. l. 25. etc. putatur. Non erat symbola collatitia et voluntaria, ex arbitrio profecta, et ab eo modum finemque accipiens, cum dicitur in auerso latere aliquid ex ratiuncula restare. Non denique Pecunia imperata nomine vectigalis, cum vix credam gentem hanc, cultissimam licet et elegantem, eousque tamen processisse religionis in loquendo, vt duram istam necessitatem tam leni aut potius tam alieno nomine describere solerent.

ibid. ΣΥΡΡΙΟΙ] Erat insula SCYRVS quam inter Cycladas numerare solebant nonnulli ex antiquis, vt *Scylax*, *Mela*: *Plinius*^e item vocat *Cycladum et Sporadum extimam*. Erat etiam SYRVS iuxta Ortygiam^f, i. e. Delum, cuius ciues proculdubio hic intelliguntur. Nam et Cycladibus proprie adnumeratur, et in hoc marmore disertissime Σύριοι non Σκύριοι exaratur. Credo autem constantissime auctores, qui *Scyrum* Cycladibus adnumerant, esse emendandos, et reponi oportere *Syrum*. Id de *Scylace Caryandensi* tam verum est quam quod est maxime verum. Cur non igitur de ceteris?

l. 12. ΙΗΤΑΙ] Ciues insulae quae nominabatur *Ius*. Δεικνύουσι δὲ οἱ ΙΗΤΑΙ ὅτι Ομήρου μῦθον ἐν τῇ νήσῳ. Pausan. in *Phocicis* p. 655. Τὸ ἐλεγείον τόδε ἐπέγραψαν ΙΗΤΑΙ ὑπερὸν χερσὶν πολλῶν. Herodot. in v. *Homeri*.

^d Ο δὲ τόκο αὐτὸ ποιεῖ πλεόν. ὅθεν καὶ τῆνομα τῆτ' εἴληφεν. ὁμοία γὰρ τὰ τιμολόμενα τοῖς γενεῶσιν αὐτὰ ἐστίν. ὁ δὲ τόκο γίνεται νόμισμα νομισματικόν. Aristot. I. *Politic.* 7. Vnde quidam e Vett. dixit, Τοκίζεσθαι αὐτῶν ἀργύριον. Vid. *Poll.* L. 3. C. 9. Nescius enim vt esses nolim, vbi de *Proventibus et Fructibus* agitur, ad id genus restringi ΤΟΚΟΝ et ΠΛΕΟΝΑΣΜΟΝ, vbi res rem sibi similem, species speciem generauerit. *Gregorius Nyssenus* in Epistola Canonica: Καίτοι παρὰ τῆς δειᾶς γραφῆς ὁ Πλεονασμός καὶ ὁ Τόκος ἴσ' ἀπειρημένον ἐστίν. Ad quae verba Balsamo: Πλεονασμός μὲν ἐν ἐστίν, ὡς ὅταν τις δῶ τινὲ σῖτον, ἢ οἶνον, ἢ ἐλαίον, ἢ ἄλλο τι ἐπὶ τῷ λαβεῖν ὁμοιογενὲς πλεόν ᾧ δοθέντι. — ὁ δὲ ΤΟΚΟΣ ΛΕΓΕΤΑΙ ΕΠὶ ΝΟΜΙΣΜΑΤΩΝ. *Fenerator a fenore est nominatus. Fenus autem dictum a fetu, et quasi a fetura quadam pecuniae parientis atque incrementis.* Varro apud *Gellium* XVI. 12. *Lex de credita pecunia Fenebris a Fetu dicta, quod crediti nummi alios pariant, vt apud Graecos eadem res Τόκος dicitur.* *Festus.* * IV. 12. ^f Σύριοι δ' ἐστὶ μνηστῆρες (f. μνηστῆρες) τὴν πρώτῃν συλλαβὴν — ταύτης δοκεῖ μνημονεύειν ὁ Ποιητής (Odyss. O. 402.) Συρίην καλῶν.

Νῆσοις τις Συρίη κικλήσκειται (εἶπε ἀνέκεις)

Ὀφρυγίνης καθύπερθε.

Strab. l. 10. in descriptione Cycladum.

De patria quoque Homeri multo maxime dissensum est. Alii Colophonium, alii Smyrnaeum, sunt qui Atheniensem, sunt qui Aegyptium dicant fuisse. Aristoteles tradit ex insula Io natum. M. Varro in libro de Imaginibus primo Homeri imagini hoc epigramma apposuit,

Capella Homeri candida haec tumulum indicat,
Quod hac Ietae mortuo faciunt sacra.

Gell. III. 11.

Ium insulam inter Cycladas recensent *Eustathius* et *Stephanus Byzantinus*. Arbitror autem post Ietas in nostro monumento recenseri Parios ΙΗΤΑΙ ΙΗ Η Η Η ΠΑΡΙΟΙ Χ Χ ΙΗ Η Η Η Η ΙΑ Δ Δ. Populum interuenisse constat ex ratione numeralium.

l. 13. ΘΕΡΜΑΙΟΙ ΕΞ ΙΚΑΡΟ] Icarus insula incelebrior in eodem mari, quam Cycladibus adnumerat *Stephanus*, non longe a Samo, duas ciuitates habuit. Οἰών, μία ῥῆς ἐν Ικαρία (nam ita aliquando scribitur) ΔΥΟ ΠΟΛΕΩΝ. Steph. Byzant. Ικαρος δίπολις. Scylax^z. Icarus quae nomen mari dedit tantundem ipsa in longitudinem patens, cum oppidis duobus, tertio amisso. Plin. IV. 12. Vocabantur duo ista oppida Οἰών et Δερχανον, teste *Strabone*^h. Tertium itaque oppidulum, *Stephani*, *Plinii* et *Strabonis* aetate amissum restituit marmor nostrum:

ΟΙΝΑΙΟΙ ΕΞ ΙΚΑΡΟ
ΘΕΡΜΑΙΟΙ ΕΞ ΙΚΑΡΟ.

ibid. lege ΘΕΡΜΑΙΟΙ ΕΞ ΙΚΑΡΟ Η Η Η. ΚΕΦΑΛΑΙΟΝ etc.

l. 14. ΟΙ ΔΕ ΤΩΝ ΙΔΙΩΝ ΤΟ ΤΟΚΟ ΑΠΕΔΟΣΑΝ.

l. 15. ΑΡΙΣΤΩΝ

ibid. ΑΡΤΥΣΙΑΕΩΣ

l. 16. ΑΓΑΣΙΚΛΕΗΣ.

l. 17. ΔΗΛΙΟ

l. 18. ΔΗΛΙΟΣ.

l. 19. Fortasse ΠΟΛΥΔΩΡΟΣ ΤΗΝΙΟΣ

ibid. ΔΕΥΚΙΝΟΣ ΔΗΛΙΟΣ ΠΕΡ ΚΛΕΤΑΡΧΟ ΔΗΛΙΟ

l. 21. ΠΑΤΡΟΚΛΕΗΣ ΔΗΛΙΟΣ

l. 22. ΚΕΦΑΛΑΙΟΝ ΤΟΚΟ ΠΑΡΑ ΤΩΝ ΙΔΙΩΤΩΝ
. Η Η Η Δ Δ Π

^z p. 50. Edit. Gronou. ^h l. 14. p. m. 639.

Post solutiones Ciuitatum hominumque singularium sequitur

l. 23.

TITVLVS III.

quem sic leges

ΕΙΣΕΠΡΑΧΘΗ ΜΗΝΤΘΕΝ ΕΚ ΤΩΝ
ΕΠΙΣΘΕΝΟΣ ΔΗΛΙΟ Η Η Η ΙΔΙ Δ Δ Δ

l. 24.

TITVLVS IV.

ΕΙΣΕΠΡΑΧΘΗ ΜΗΝΤΘΕΝ ΠΑΡΑ ΠΥΘΩΝΟΣ ΔΗΛΙΟ Χ ΙΔΙ

ibid.

TITVLVS V.

ΕΚ ΤΩΝ ΕΝΕΧΤΡΩΝ ΤΩΝ ΩΦΔΗΚΟΤΩΝ
ΤΑΣ ΔΙΚΑΣ ΤΙΜΗΣ ΚΕΦΑΛΑΙΟΝ ΧΙΠΗΗΗΗΔΔΔΔΠ

In prioribus computantur mulctae Episthenis et Pythonis, quibus dica, ἀσεβείας nempe, scripta olim erat: In hoc summa argenti nata ex *satisfactione*, vt loquuntur Icti, *iudicatum soluendi*. Inter cetera auctoritatis exempla iure etiam dicundo pollebant Amphictyones.

l. 25.

TITVLVS VI.

ΜΙΣΘΩΣΕΙΣ ΤΕΜΕΝΩΝ ΕΞ ΡΗΝΕΙΑΣ ΕΠΙ
ΑΡΧΟΝΤΩΝ ΑΘΗΝΗΣΙ ΧΑΡΙΣΑΝΔΡΟ ΙΠΠΟΔΑ-
ΜΑΝΤΟΣ ΕΝ ΔΗΛΩΙ ΔΕ ΠΑΛΑΙΟ ΙΠΠΙΟ
Τ Τ Χ Η Η . .

Confer haec cum iis quae habet *Harprocratio*, Ἀπὸ μισθωμάτων, ἐκ τῶν τεμενικῶν πρεσβύων, nempe cum docet ex aruipendiis siue redditibus sacris solita Sacra fieri. Εκάτω θεῷ, inquit ille, πλέθρα γῆς ἀπένεμον, ἐξ ὧν μισθωμάτων αἱ εἰς τὰς θυσίας ἐγένοντο δαπάναι. Vide quae scripsit *Valesius* in *Maussacum* p. 237. De latifundiis speciatim Apollini Delio consecratis hoc memoriae proditum est. Nicias Atheniensis, dum in his sacris Ἀρχιερεὺς munus splendidissime administravit, χωρεῖν μνείαν δεσχυμῶν πελάγῃ καθιέρωσεν, ἔ τὰς πρεσβύτας ἐδὲ Δηλίους καταθύοντας ἐτίμασθαι, atque etiam τὸ τοῦ τῆς γῆς ἐνέργειαν ἢ ὡς περ φύλακα τῆς δωρεᾶς ἐν Δῆλῳ κατέλιπεν. *Plutarch.* in *Nicia*.

l. 26. ΕΞ ΡΗΝΕΙΑΣ] Cum Reditus Rheneaci sc. ΤΤΧΗΗ. . sint in quincupla, et quod excurrit, ratione ad reditus Deliacos ΧΧΗΗΗΗΗΙΔΔΔΔ, nil adeo mirum si ista insula, quam alteram Delum faciunt, et quam Polycrates Apollini consecrauit^h, tantopere ab isto Deo dilecta sit.

Ἴσον καὶ Ρήναιαν ἀναξὶς ἐφίλασεν Ἀπόλλων.

Theocr. XVII. *Idyll.* 70.

^h Vid. supra p. 18.

ibid.

ibid.] Ad hunc locum ita adnotavit Vir doctissimus, cuius verba verto. ΕΞ ΠΗΝΕΙΑΣ. Rarissime inuenitur Ξ exeunte voce ante dictionem quae a Consonante orditur. Exempla tamen habes quae ex *Marmoribus Arundellianis* produxit *M. Mattairius*,¹ vbi reperitur ante Σ. His adiunge *Etym. M.* Εκ Ρώμης. Η Εξ Πρόθεσις, όταν αὐτῇ σύμφωνον ἐπιφέρῃται, τρέπει τὸ Ξ εἰς Κ. Δεῖ δὲ προσθεῖναι, χωρὶς εἰ μὴ εὐρεθῇ μετὰ παρελκόντος· οἷον ὡς παρὰ Ἀρχιλόχῳ, Διεξσωλῆνος, καὶ πάλιν, Διεξτομύριον — ἐτι δεῖ προσθεῖναι, καὶ χωρὶς εἰ μὴ εὐρεθῇ ἐν τέλει· ὡς παρὰ Θεοκρίτῳ,

Εὐθα μιᾷς πολλοὶ κατὰ κλίμακος ἀμφοτέρων ἐξ
Τοίχων ἄνδρες ἔβαινον Ἰησονίης ἀπὸ νηὸς,

καὶ χωρὶς ὁ Πάρεξ. Locus *Theocriti* est *Idyll. XXII. 30.* vbi tamen vulgo excuditur ἀμφοτέρων ΕΚ. Legitur Πάρεξ, infracta consona finali *Iliad. Λ. 486.*

Στῇ δὲ πάρεξ· Τρεῖς δὲ διέτρεσαν ἄλλυδις ἄλλος·

Ad quem locum *Eustathius*: Ορα δὲ καὶ τὸ Πάρεξ, Σπολύτας τε ῥηθὲν δίχα τινὸς συλλάξεως, καὶ ρεῖ ὁ Ξ, καὶ ταῦτα συμφώνῳ ὀπιφερομένῳ· εἰ μὴν αἴτις ὁ Κ, ἅς ἐν τῷ — Πάρεκ νόον ἡγάγε. De voce Πάρεξ haec etiam habet auctor *Etymologici M.* Πάρεξ, ὡς καὶ τὴν Παρὰ πρόθεσιν καὶ τὴν Εξ, ἥτις δηλοῖ τὸ ἐκτός. βαρύνειαι δὲ καὶ ὀξύνειαι πρὸς διάφορα σημαίνόμενα. Τὸ μὴ ἐν βαρυνόμενον σημαίνει τὸ χωρὶς, καὶ συλλάσσειαι γενικῇ· οἷον Πάρεξ ὁ Κυρίθ, καὶ Πάρεξ ὁ Σκυθικὸς ἔθνος. Defumptum illud ex *Psalms. XVII. 34.* hoc ex *Herodoto IV. 46.*

I. 27.

TITVLVS VII.

ΜΙΣΘΩΣΕΙΣ ΤΕΜΕΝΩΝ Ε. ΔΗΛΟ ΕΠΙ

ΤΩΝ ΑΥΤΩΝ ΑΡΧΟΝΤΩΝ Χ Χ Η Η Η Η ΙΔΙ Δ Δ Δ Ι Ι Ι Ι

Dubium in marmore nostro exaretur ΕΚ ΔΗΛΟ, anne ΕΓ ΔΗΛΟ, ideoque neutram lectionem excudi volui. Saepe posteriori modo lapides sunt incisi. Vid. *Montfauc. Palaeograph. Gr. p. 146.* *Spanhem. Numism. T. I. p. 119.*

I. 28.

TITVLVS VIII.

ΟΙΚΙΩΝ ΜΙΣΘΩΣΕΙΣ ΕΠΙ ΙΠΠΟΔΑΜΑΝΤΟΣ

ΑΡΧΟΝΤΟΣ ΑΘΗΝΗΣΙ ΕΝ ΔΗΛΩ ΔΕ ΙΠΠΙΟ

Η Η ΙΔΙ Δ Δ Δ Δ Π Ι Ι

Ita hunc titulum leges securus. De aedibus in Delo sacris alibi. agetur.

¹ de Gr. dialect. p. 165.

EXPENSARVM

TITVLVS I.

1.31. ΣΤΕΦΑΝΟΣ ΑΡΙΣΤΕΙΟΝ ΤΩΙ ΘΕΩΙ ΚΑΙ ΤΩΙ
ΕΡΓΑΣΑΜΕΝΩΙ ΜΙΣΘΟΣ Χ ΠΗ

De Coronis pauca habe. In sacris faciundis Deorum templa, porticus et vestibula corollis ornare soliti sunt Veteres. Στεφανῶσι δὲ καὶ τὰς τῶν ἐρωμύων θύρας, ἥτοι τιμῆς χάριν, καθαπερὶ τινος θεῷ τὰ πρὸς θεῶν στεφανῶσιν αὐτῶν ἢ τοῖς ἐρωμύοις, ἀλλὰ τὰς Ἐρωί ποιεῖται καὶ τῶν στεφανῶν ἀνάθεισιν. Τῷ μὲν γὰρ Ἐρωί τὸ ἐρωμύον ἀγαλμα, τέττε δὲ ναὸν ὄντα καὶ οἰκισιν, στεφανῶσι τὰ τῶν ἐρωμύων πρὸς θεῶν. Athen. l. 15. p. m. 332. de Coronis amatoriiis. Praecipue autem hoc honore Deum ipsum, cui vota facerent, mactare, erat et maxime solenne, et id ad quod hic Titulus Expenfarum spectare videtur. *In ipso fere meditullio Hipponae Deae simulacrum, aediculae residens, quod accurate corollis roseis recentibus fuerat ornatum.* Apul. III. *Metam.* Τοιγάρτοι ἀκόλουθα τῇ ῥαθυμίας τὰ πίχειν κομίζη παρ' αὐτῶν, ὅτε δύοιτο ἔτι σοι τινός, ὅτε ΣΤΕΦΑΝΟΥΝΤΟΣ, εἰ μὴ τις ἄρα πᾶρεργον Ολυμπίων καὶ ἔτ' ὅ, εἰ πάνυ ἀναγκαῖα ποιεῖν δικάων, ἀλλ' εἰς ἔθ' ὅ τι δεχάϊον σωλελῶν. Verba sunt Timonis de Ioue quiritantis apud *Lucianum*. Donarium istud eximium, Deo alicui merito suo maximo consecratum, vocabatur ΑΡΙΣΤΕΙΟΝ. Οἶμα γὰρ ὑμᾶς ἀπαντας ὁρᾶν ὑπὸ τῶν ΣΤΕΦΑΝΩΝ ταῖς χωρικίσι κάτωθεν γεγραμμένα, οἱ Σύμμαχοι καὶ δῆμον τῶν Ἀθηναίων ἀνδραγαθίας ἕνεκ' ἐστεφανώσαν καὶ δικαιοσύνης, ἢ, Οἱ ΣΥΜΜΑΧΟΙ ΑΡΙΣΤΕΙΟΝ ΤΗΙ ΑΘΗΝΑΙ ΑΝΕΘΗΣΑΝ. Demosth. c. *Timocr.** Tale Αεισεῖον saepissime etiam Ciuibus ob rem gnauiter gestam, ob beneuolentiam ceteraque in Remp. merita donare solebant. In Decreto Atheniensium apud *Iosephum*¹,

ΤΙΜΗΣΑΙ. ΤΟΝ. ΑΝΔΡΑ.

ΧΡΥΣΩΙ. ΣΤΕΦΑΝΩΙ. ΑΡΙΣΤΕΙΩΙ. ΚΑΤΑ. ΤΟΝ.
ΝΟΜΟΝ.

Τὸ δὲ Βράττε σῶμα δεῖται μὲν πολλῶν ἐπαίνων τε καὶ θαυμάσιον εἰς τὴν Ρώμην ἀπεκρίμνον οἱ κρείττοις τῶν ἰππέων, ΣΤΕΦΑΝΟΙΣ ΚΕΚΟΣΜΗΜΕΝΟΝ ΑΡΙΣΤΕΙΟΙΣ. Dionys. Halic.^m Ἐπαινον δὲ Μαρκίῳ δεξιῆθε πολλόν, καὶ ΣΤΕΦΑΝΟΙΣ αὐτὸν ΑΡΙΣΤΕΙΟΙΣ ἀνέδωσαν. Idem.ⁿ Ἐκ ταύτης τῆς μάχης ΑΡΙΣΤΕΙΟΙΣ ΑΝΕΔΟΥΜΗΝ ὑπὸ δὲ στρατηγῶν ΣΤΕΦΑΝΟΙΣ. Idem.^o Male hanc lecti-

* pag. 475. Edit. Parisinae. ¹ I. *Antiqq. Iud.* 8. ^m V. *Antiqq. Rom.* 17. ⁿ VI. 94. ^o VIII. 29.

onem sollicitarunt nonnulli, qui operam *Dionysio* impenderunt, vti ob-
feruatum est viro doctissimo, cui hoc in loco plurimum debeo.

Η. ΒΟΥΛΗ. ΚΑΙ. Ο. ΔΗΜΟΣ.
ΠΡΑΞΙΚΛΗΝ. ΝΕΟΜΗΔΟΥΣ.
ΕΤΙΜΗΣΑΝΤΟ. ΕΒΔΟΜΟΝ.
ΧΡΥΣΩΙ. ΣΤΕΦΑΝΩΙ. ΑΡΙΣΤΕΙΩΙ.
ΚΑΙ. ΕΙΚΟΝΙ. ΧΑΛΚΗΙ.
ΚΑΙ. ΠΡΟΕΔΡΙΑΙ. ΕΝ. ΤΟΙΣ. ΑΓΩΣΙΝ.
ΚΑΙ. ΣΙΤΗΣΕΙ. ΕΝ. ΠΡΥΤΑΝΕΙΩΙ.
ΑΡΕΤΗΣ. ΕΝΕΚΕΝ. ΚΑΙ. ΕΥΝΟΙΑΣ.
ΚΑΙ. ΕΥΕΡΓΕΣΙΑΣ. ΤΗΣ. ΕΙΣ. ΤΗΝ.
ΠΑΤΡΙΔΑ.
ΚΑΙ. ΕΠΙ. ΤΗΙ. ΠΡΟΣ. ΤΟΥΣ. ΘΕΟΥΣ. ΕΥΣΕΒΕΙΑΙ.
ΚΑΙ. ΕΠΙ. ΤΩΙ. ΚΑΤΑ. ΠΑΝΤΑ. ΤΡΟΠΟΝ.
ΑΡΙΣΤΑ. ΠΕΠΟΛΙΤΕΥΣΘΑΙ.

Gruter. CCCCLX. 1.

TITVLVS II.

l. 32. ΤΡΙΠΟΔΕΣ ΝΙΚΗΤΗΡΙΑ ΤΟΙΣ ΧΟΡΟΙΣ
ΚΑΙ
ΤΩΙ ΕΡΓΑΣΑΜΕΝΩΙ ΜΙΣΘΟΣ
X.

Nihil magis solenniter inter antiquos retro citroque dono datum,
amicitiae, benevolentiae aut ἀνδραγαθίας ergo, quam Tripodes.

Τμῖν δ' ἐν πάνεσσι περικλυτὰ δῶρ' ὀνομήνω,
Ἐπὶ ἀπύρες ΤΡΙΠΟΔΑΣ, δέκα δὲ χρυσοῖο τάλαντα.

Homer. I. *Iliad.* 121.

Πρώτῳ τοι μέγ' ἐμὲ πρεσβήϊον ἐν χερὶ θήσω,
Ἡ ΤΡΙΠΟΔ', ἥ δ' ὅω ἵππεσ ἀυτοῖσιν ὄχεσφιν
Ἡ γυναῖχ' ἥ κέν τσι ὄμῶν λέχος εἰσαναβαίνοι.

Id. Θ. 289.

πρὸς δ' αὐτοὶ ἐμηχανόωντο κέλευθον,
Μισθὸν αἰερόμενοι ΤΡΙΠΟΔΑ μέγαν Απόλλωνος·
Δοῖες γὰρ ΤΡΙΠΟΔΑΣ τηλῆ ὥρε Φοῖβος ἀγέσθαι
Αἰσονίδῃ περώωνι κατὰ χρέος.

Apollon. *Rhod.* IV. 528.

*Munera principio ante oculos circoque locantur
In medio, sacri tripodes, viridesque coronae,
Et palmae, precium victoribus.*

Virg. V. *Aen.* 110.

*Bina dabo argento perfecta atque aspera signis
Pocula; deuicta genitor quae cepit Arisba:
Et tripodas geminos, auri duo magna talenta.*

Id. IX. *Aen.* 263.

Tripus vocabatur quodcunque tribus pedibus infistebat, puta lebetes, menfae, calices, fedilia, thuribula, lychnuchi^p. Huiusmodi bene multos, vetustatis reliquias, aere excudit et illustrauit Cl. Sponius^q. Neque fortium solummodo erant virorum praemia, vt loquitur Horatius^r, verum in ludis, Apollinaribus maxime et Liberalibus^s, Choro qui certando vicisset, dabantur in νικηλεον. Vix enim quenquam puto nescire Tribum quae Athenis ἐν τοῖς Διονυσίοις vocalissimum chorum aleret, istiusmodi praemium lege reportasse. Επειδὴ δὲ τὴν τε κείρας διαρθείσῃ τῆς τότε, καὶ ἀφ' ἧς τὸ τοῦ Φυλῆος ἀφαιρέσεως τὸ τρίποδα. Demosth. c. *Midiam*^t. Immemor autem ne sis istius doni eam fuisse rationem, vt non domum ad victorem duceretur, verum ab eo Numini, cui ludi facti essent, cum religione quadam consecraretur.

Herodot. Cl. 144.

Εν γὰρ τῷ ἀγῶνι τῶν Τριοπίων Ἀπόλλωνος ἐτίθεσαν τοπάλαι τρίποδας χαλκῆς τοῖσι νικῶσι καὶ τέρας χρῆν τὰς λαμβάνοντες ΕΚ ΤΟΥ ΙΠΟΥ ΜΗ ΕΚΦΕΡΕΙΝ ΑΛΛ ΑΥΤΟΥ ΑΝΑΤΙΘΕΝΑΙ ΤΩΙ ΘΕΩΙ.^u

*Nam in certamine Apollinis
Triopii tripodes victoribus consti-
tuebantur olim aerei: QUOS AC-
CEPTOS NON E SACRO [templo]
EFFERRE, SED DEO DICARE
IBIDEM OPORTEBAT.*

Cum itaque passim legimus Antiquos ostentare istiusmodi Tripodum dedicationes, aliquando etiam inter merita recensere quae in Remp. contulerint^x, neque interea in Tripode comparando quidquam tam magni-

^p Τρίποδα δὲ τὴν ὑπόδασιν ἔχουσαν Τρίποδες ὀνομάζοντο. Athen. l. 2. p. m. 19. ^q *Miscell. Erudit. Antiq.* p. 118. ^r IV. *Carm.* 8. 3. ^s Veritatis, inquit *Athenaeus*, Symbolum Tripus, διὸ ΑΠΟΛΛΩΝΙ μὲν οἰκεῖσθαι, ἀφ' ἧς τὴν ἐκ μαλινικῆς ἀληθειαν ΔΙΟΝΥΣΟΥ δὲ, ἀφ' ἧς τὴν ἐν μέθῃ. Athen. l. c. Adde *Isaeum* in inferioribus adductum, τὸτο μὲν ἐν ΔΙΟΝΥΣΟΥ Τρίποδας τὸτο δ' ἐν ΠΥΘΙΟΥ et *Suidam* in Πύθιον. Ἰερὸν Ἀπόλλωνος Ἀθήνησιν ὑπὸ Πεισιγέρῃ γεγονός. Εἰς δὲ τὰς τρίποδας ἐτίθεσαν οἱ τῷ Κυκλῷ χορῶν νικήσαντες τὰ Θαργύλια. ^t pag. 12. Edit. Cant. 1743. 8vo. ^u De consecratis Tripodibus vide *Herodot.* V. 59. ^x Καίτοι, ὡς ἀνδρες, οἱ ἡμέτεροι πρόγονοι οἱ ταῦτα κησάμενοι, καὶ καλαλιπῶνες, πάσας μὲν χορηγίας ἐχορηγήσαν, εἰσὶν.

magnificum, aut in consecrando tam religiosum appareat, memineris haec non tam de Tripode dici, verum de liberalitate quam in munere aedilitio expromsissent. Licet enim sumptum hic suppeditauit τὸ κοινὸν τῷ Ἀμφικλύῳ, domi tamen, in Liberalibus vnusquisque Aedilis, Χορηγὸν dixerunt Graeci, de proprio impendebat. Quod cum saepissime grandi steterit pecunia, sc. quinque mille drachmis^γ, fiebat vt grauissimum munus istud iure semper declinarent homines minus beati; vt merita sua ostentarent quicumque olim obiissent; vt denique Tripodum consecratio semper paratum esset argumentum, eos bene lauteque aetatulam agere qui consecrassent^z. Nam cum de condicione et fortunis Aristidis ageret *Plutarchus*, ait, σημεῖον ἐδόκει εἶναι μέγιστον, ὅτι νίκης ἀναθήματα χορηγικὰς τρίποδας ἐν Διονύσει κατέλιπεν. In templo nimirum *Bacchi*, (quemadmodum etiam intelligo locum alterum eiusdem Scriptoris^a, Ο τοῖς χορηγικοῖς τρίποσιν ὑποκείμενον) ἐν Διονύσει νεώς^c aedicula nempe in fano *Bacchi* istiusmodi vsibus accommodata, atque illum porro *Athenaei*^b, τὸ νικητήριον ἐν Διονύσει τρίπυς) non cum Interpretibus in Festo *Bacchi*^c.

Ei religioni videtur Athenis sacrum fuisse olim facellum quod hodie superest, et ab hodiernis hominibus, nescio quo errore, vocatur *Fanari tou Demostene*^d. Nam praeterea quod exstantibus, vt aiunt, tripodum imaginibus vndique ornetur, huiusmodi memoria etiam ibi legitur incisa: sc.

ΛΥΣΙΚΡΑΤΗΣ. ΛΥΣΙΘΕΙΔΟΥ. ΚΙΚΥΝΝΕΥΣ. ΕΧΟΡΗΓΕΙ.

ΑΚΑΜΑΝΤΙΣ. ΠΑΙΔΩΝ. ΕΝΙΚΑ. ΘΕΩΝ. ΗΥΛΕΙ.

ΛΥΣΙΑΔΗΣ. ΑΘΗΝΑΙΟΣ. ΕΔΙΔΑΣΚΕ. ΕΥΑΙΝΕΤΟΣ.^e ΗΡΧΕ.

Percurram, cum in hoc argumento sim, istius generis quae hodie restant, monumenta omnia, a nullo, quod sciam, fatis feliciter explicata.

εἰσένηλκαν δὲ εἰς τὸν πόλεμον χρήματα πολλὰ ὑμῶν, καὶ τριηραρχῶντες ἑδέναι χρόνον ἔλιπον. καὶ τῶν μασιγύρια ἐν τοῖς ἱεροῖς ἀναθήματα ἐκείνοι ἐκ τῶν περιούσιων, μνημεῖα τῆς αὐτῶν ἀρετῆς, ἀνέθησαν· τὸτο μὲν ΕΝ ΔΙΟΝΥΣΕΥ ΤΡΙΠΟΔΑΣ ΟΥΣ ΧΟΡΗΓΟΥΝΤΕΣ ΚΑΙ ΝΙΚΟΥΝΤΕΣ ΕΛΑΒΟΝ· τὸτο δ' ἐν Πυθίῳ. *Isaeus de Dicaeogenis hereditate*. p. 55. Edit. Steph. ^γ Εχορήγησε ὑπὲρ αὐτῆ καὶ ὁ παῖς ΠΕΝΤΑΚΙΣΧΙΔΙΑΣ δραχμὰς. *Lys. de Aristoph. bonis* p. 347. Edit. London. Ἐπὶ δ' ἀνδράσι χορηγῶν εἰς Διονύσια ἐπέκησα, καὶ ἀνήλωσα σὺν τῇ τῇ τρίποδι ἀνάθεσι ΠΕΝΤΑΚΙΣΧΙΔΙΑΣ δραχμὰς. Idem *Apol. δωροδοκ.* p. 373. ^z Ita *Demosthenes* adu. *Phaenippum*, Οἱ δὲ σοὶ πατέρες τοσούτων ἦσαν κύριοι χρημάτων, ὥστε ἐκάλερον τρίπυς ἀνάκειναι, νικησάντων αὐτῶν Διονύσια χορηγῶν. ^a in *vita Niciae*. ^b l. 2. p. m. 19. ^c Ita *Isaeus* modo laudatus ἐν τοῖς ἱεροῖς ἀναθήματα — τὸτο μὲν ΕΝ ΔΙΟΝΥΣΕΥ — τὸτο δ' ΕΝ ΠΥΘΕΙΟΥ. ^d *Spon. Voyages*. Tom. II. et in *Addit.* p. 23. *Wheler*, aliique. ^e *Euaenetus* Praetor *Athenis Olymp.* CXI. 2.

I.

Ο. ΔΗΜΟΣ. ΕΧΟΡΗΓΕΙ. ΠΥΘΑΡΑΤΟΣ.^f ΗΡΧΕΝ.
 ΑΓΩΝΟΘΕΤΗΣ. ΘΡΑΣΥΚΛΗΣ. ΘΡΑΣΥΛΛΟΥ. ΔΕΚΕΛΕΥΣ.
 ΙΠΠΟΘΟΩΝΤΙΣ. ΠΑΙΔΩΝ. ΕΝΙΚΑ.
 ΘΕΩΝ. ΘΗΒΑΙΟΣ. ΗΤΛΕΙ.
 ΠΡΟΝΟΜΟΣ. ΘΗΒΑΙΟΣ. ΕΔΙΔΑΣΚΕΝ.

II.

Ο. ΔΗΜΟΣ. ΕΧΟΡΗΓΕΙ. ΠΥΘΑΡΑΤΟΣ. ΗΡΧΕΝ.
 ΑΓΩΝΟΘΕΤΗΣ. ΘΡΑΣΥΚΛΗΣ. ΘΡΑΣΥΛΛΟΥ. ΔΕΚΕΛΕΥΣ.
 ΠΑΝΔΙΟΝΙΣ. ΑΝΔΡΩΝ. ΕΝΙΚΑ.
 ΝΙΚΟΚΛΗΣ. ΑΜΒΡΑΚΙΩΤΗΣ. ΗΤΛΕΙ.
 ΛΥΣΙΠΠΟΣ. ΑΡΚΑΣ. ΕΔΙΔΑΣΚΕΝ.

III.

ΘΡΑΣΥΛΛΟΣ. ΘΡΑΣΥΛΛΟΥ. ΔΕΚΕΛΕΥΣ. ΑΝΕΘΗΚΕΝ.
 ΧΟΡΗΓΩΝ. ΝΙΚΗΣΑΣ. ΑΝΔΡΑΣΙΝ. ΙΠΠΟΘΟΩΝΤΙΔΙ. ΦΥΛΗ.
 ΕΥΤΙΟΣ. ΧΑΛΚΙΔΕΥΣ. ΗΤΛΕΙ. ΝΕΑΙΧΜΟΣ.^g ΗΡΧΕΝ.
 ΚΑΡΚΙΔΑΜΟΣ. ΣΩΤΙΟΣ. ΕΔΙΔΑΣΚΕΝ.

Athenis, iuxta aedis vocatas
Panagia Spiliotissa.

ΛΥΣΙΚΛΗΣ. ΒΙΟΤΤΟΥ. ΟΗΘΕΝ. ΕΧΟΡΗΓΕΙ. ΟΙΝΗΙΣ. ΦΥΛΗ. ΠΑΙ-
 ΔΩΝ. ΕΝΙΚΑ.
 ΠΑΜΦΙΛΟΣ. ΑΓΝΟΥΣΙΟΣ. ΕΔΙΔΑΣΚΕΝ. ΚΗΦΙΣΟΔΩΡΟΣ.^h ΗΡΧΕΝ.
 Ibid. ad portam Fori dicti *Bazar.*

ΕΡΕΧΘΕΙΣ. ΑΝΔΡΩΝ. ΕΝΙΚΑ.
 ΕΝΕΤΕΛΗΣ. ΜΕΝΙΤΟΣ. ΑΝΑΓΤΡΑΣΙΟΣ. ΕΧΟΡΗΓΕΙ.
 ΑΡΑΤΟ . . . ΗΤ . . .
 ΝΙΚΟΜΑΧΟΣⁱ . . . . .

Ibid. in *Panagia Gorgopiko.*

ΑΙΓΗΙΣ. ΑΝΔΡΩΝ. ΕΝΙΚΑ.
 ΕΥΑΓΙΔΗΣ. ΚΤΗΣΙΟΥ. ΦΙΛΑΙΔΗΣ. ΕΧΟΡΗΓΕΙ.
 ΛΥΣΙΜΑΧΙΔΗΣ. ΕΠΙΔΑΜΝΙΟΣ. ΗΤΛΕΙ.
 ΧΑΡΙΛΑΟΣ. ΛΟΚΡΟΣ. ΕΔΙΔΑΣΚΕ. ΕΥΘΥΚΡΙΤΟΣ.^k ΗΡΧΕΝ.
 Athenis.

^f Pytharatus Praetor Olymp. CXXVII. 2.

^g Neaechmus Praetor Olymp. CXV. 1.

^h Cephifodorus Praetor
 } Olymp.
 } CIII. 3.
 } CXIV. 2.
 critus Praetor Olymp. CXIII. 1.

ⁱ Nicomachus Praetor Olymp. CIX. 4.

^k Euthy-

Νίκης ἀναθήματα χορηγεῖς τρίποδας ἐν Διονύσεια κατέλιπεν [Aristides]
οἱ καὶ καθ' ἡμᾶς ἐδείκνυντο, τοιαύτην ἐπιγραφὴν διασώζοντες·

ANTIOXIS. ENIKA.

ΑΡΙΣΤΕΙΔΗΣ. ΕΧΟΡΗΓΕΙ.

ΑΡΧΕΣΤΡΑΤΟΣ. ΕΔΙΔΑΣΚΕ.

Plutarch. in *Aristide*. init.

Ενίκησε δὲ [Themistocles] καὶ χορηγῶν τραγωδοῖς, μεγάλην ἤδη τότε
σπερδὴν καὶ φιλοτιμίαν τῷ ἀγῶνος ἐχούσης, καὶ πινάκα τῆς νίκης ἀνέθηκε τοιαύ-
την ἐπιγραφὴν ἐχούσα,

ΘΕΜΙΣΤΟΚΛΗΣ. ΦΡΕΑΡΙΟΣ. ΕΧΟΡΗΓΕΙ.

ΦΡΥΝΙΧΟΣ. ΕΔΙΔΑΣΚΕΝ.

ΑΔΕΙΜΑΝΤΟΣ.¹ ΗΡΧΕΝ.

Plutarch. in *Themistocle*.

Inualuit in hisce omnibus error ab *Vrsini* aetate ad haec usque tem-
pora propagatus, de vocabulo ΔΙΔΑΣΚΕΙΝ. Quasi eo conferuaretur
memoria Poetae, qui *Fabulam* his ludis celebratam docuit. Noui
ita scribere solere vetustissimos Auctores. Αὐτοῦ δ' ὁ τραγωδοῦς
φῶς τότε φῶτον ΕΔΙΔΑΞΕΝ. Diod. Sic.^m *Atque hic Liuius qui pri-
mus fabulam C. Clodio Caeci F. et M. Tuditano Cofs. docuit, anno ipso,
antequam natus est Ennius, post Romam conditam autem quartodecimo
et quingentesimo, ut hic ait, quem nos sequimur. Est enim inter Scri-
ptores de numero annorum controuersia. Attius autem a Q. Maximo
quintum Cos. captum Tarento scripsit Liuium annis xxx, postquam
eam fabulam docuisse et Atticus scribit, et nos in antiquis commenta-
riis inuenimus. Docuisse autem fabulam annis post xi C. Cornelio
Q. Minucio Cofs. ludis Iuuentatis, quos Salinator Senensi praelio vouerat.
In quo tantus error Attii fuit, ut his Cofs. xl annos natus Ennius
fuerit: cui, cum aequalis fuerit Liuius, minor fuit aliquanto is, qui
primus fabulam dedit, quam ii qui multas docuerant ante hos Cofs. et
Plautus et Naeuius. Cic. de Clar. Oratoribus, 72. 73. Primus omnium
L. Liuius Poeta fabulas docere Romae coepit. Gell. XVII. 21. Et simi-
liter etiam Criticos qui tabulas confecerunt antiquorum dramatum
aetatem, historiolum, euentum ceteraque id genus complexas. sc.
ΕΔΙΔΑΧΘΗ ἐπὶ Ἀρχοντὶ Ἀντίπατρει, Ἀμεινίῳ etc. Cuius eapropter com-
mentationes vulgo artificioso vocabulo ΔΙΔΑΣΚΑΛΙΑΙ nuncupanturⁿ.
Accedit, quod in hisce monumentis reperiantur *Lyfippus* et *Phryni-
chus*, quos fabulas scriptitasse constat. Ceteros igitur horum lapidum*

¹ Adimantus Praetor erat Olymp LXXV. 4.
parabilem Casaubonum ad Athenarum VI. 7.

^m ad Olymp. XCV. 2.

ⁿ Vide incom-

auctoritas isti numero adiecit. Nihilo tamen secius qui hic memorantur non *fabulas* docuerunt, sed *choros*: χοροδιδάσκαλοι nempe, Mufices periti. Quo genere artificii satis celebris erat Sannio, quem *Demosthenes* memorat°, Σαννίων ἐστὶ δῆτις τις ὁ τὰς τραγικὰς χοροὺς ΔΙΔΑΣΚΩΝ — Τῷτοῖ ἐμιαδ' ὅσα τοῖς φιλονικῶν χορηγὸς τραγῶδων. Eodem etiam, non fabulis dandis aut docendis, *Archestratus*, quem ex *Plutarcho* adduximus. Ait enim ibidem ille Scriptor, Ἀρχέστρατος, ὃν ἐν τοῖς Μηδικαῖς ἔδειξεν, ἐν δὲ τοῖς Πελοποννησιακοῖς συχνοὶ χοροὶ ΔΙΔΑΣΚΑΛΟΝ ἀναγράφουσι.

1.33.

TITVLVS III.

ΑΡΧΕΘΕΩΡΟΙΣ Τ

TITVLVS IV.

ΕΙΣ ΚΟΜΙΔΗΝ ΤΩΝ ΘΕΩΡΩΝ ΚΑΙ ΤΩΝ
ΧΟΡΩΝ ANTIMAXΩΙ ΦΙΛΩΝΟΣ
ΕΡΜΕΙΩΙ ΤΡΙΗΡΑΡΧΩΙ ΤΧ

Θεωρὲς interpretari recte possis *Legatos sacros*^p. Erant enim qui *Reip. causa aberant* (vt loquuntur Icti) *vel* consilium Deorum et oraculorum responsa exploraturi^q: *vel*, vti in hoc loco, ad externos Deos religionis ergo cum sacris Ciuitatis cultuque publico profecti. Θεωροὶ ἦσαν οἱ τὰς θυσίας τοῖς ΕΞΩ Θεοῖς ἀποφέροντες. Vlpian. ad *Demosth. Midianam*. Θεωρὲς ναῦς, δι' ἧς περιπόρουν ἐπὶ τὰς ΘΥΣΙΑΣ τὰς ΑΠΟΔΗΜΟΥΣ ὑπὲρ τῆς πατρίδος. Suid. in voce. Nihil melius ea quae dixi illustrare potest quam insignis illa adulatio Atheniensium a *Plutarcho* fideliter literis consignata.

Plutarchus in vita Demetrii.

Τὸ δὲ ὑπερφύεσθαι ἐνθύμημα τῷ Στρατακλέες. Εγραψεν ὅπως οἱ περιπόρουν κατὰ ψήφισμα δημοσίᾳ πρὸς Ἀντίγονον ἢ Δημήτριον ΑΝΤΙ ΠΡΕΣΒΕΤΩΝ ΘΕΩΡΟΙ ΛΕΓΟΙΝΤΟ, καθάπερ οἱ Πυθοῖ καὶ Ολυμπιάζε τὰς πατρίδας θυσίας ὑπὲρ τῶν πόλεων ἀπάγοντες ἐν ταῖς Ἑλληνικαῖς εὐορταῖς.

Superavit omnia Stratoclis commentum. Iste fuit enim scitorum horum et praeclarorum designator blandimentorum. Qui promulgauit, vt qui ex plebiscito publice ad Antigoni et Demetrium mitterentur, PRO LEGATIS DICERENTVR THEORI, sicut qui Delphos et Olympiam solennibus Graecorum victimas pro ciuitatibus agunt.

° c. *Midiam*. p. 47. Edit. Cant. 1743: 8^{uo}.
ΘΕΩΡΟΙ dicebantur. Vnde, vbi vtraque res agi videretur, scripsit *Polybius* apud *Athenaeum* l. 5. p. m. 97. Εξέπεμψε [Antiochus] ΠΡΕΣΒΕΙΣ καὶ ΘΕΩΡΟΥΣ εἰς τὰς πόλεις καταγελόντας τὰς ἐσομένης ἀγωνίας ὑπ' αὐτῶ ἐπὶ Δάφνης.
σχ. *Sophocli. Oedip.* 114.

^p De rebus ciuilibus ΠΡΕΣΒΕΙΣ, de sacris
^q Hunc sensum vocis confirmant *Suid.* in v. et

Erant

Multa praeterea legimus ad Deliacam Theoriam praecipue spectantia, quae istius loci celebritas propriis et peculiaribus nominibus quasi consecrauit. Hyperboreorum Legati emphatice et κυρίως ΠΕΡΦΕΡΕΕΣ nominabantur. — ἄνδρες πάντες πομπῆς, τέττας οἱ νῦν ΠΕΡΦΕΡΕΕΣ καλέονται, πῆμας μεγάλας οἱ Δήλῳ ἔχουσιν. Herodot. IV. 33. Ita Hesychius fere. Πέρφερες. Θεωροί. Idem fortasse sunt, quos intelligit Porphyry. de Abstin. Σεμνὰ δὲ ἦν τῆς πρὸς ὑπομνήματα οἱ Δήλῳ ἐξ ὑπερβόρων ΑΜΑΛΛΟΦΟΡΩΝ, et quos Seruius^r; Graeci tradunt ΟΥΛΟΦΟΡΟΣ ex Hyperboreis — in insulam Delum venisse. Chori Deliaci Praecentor proprie et ἐξοχῶς nominabatur ΓΕΡΑΝΟΥΛΑΚΟΣ. Γερανυλάκος ὁ γ' ἔργῳ οἱ Δήλῳ ἐξάρχων. Hesych. Idem Hesychius, vt obiter istud commoneam, etiam *Delios* vocare videtur qui nuptias cum sorore contrahunt. ΔΗΛΙΟΙ, οἱ ἀδελφὰς γεγαμηκότες. Videtur, inquam; nam non ita est. Intelligit enim non qui cum sorore concumbunt, verum συγάμεις, ea affinitate iunctos, qua sunt ii qui duas sorores in vxores ducunt. Et deinde, eos non vocat Δηλίς, sed facillimo errore in literis Δ et Α exarandis, Αελίς. Αέλιος, inquit ille in alio loco οἱ ἀδελφὰς γυναῖκας ἐχρηκότες, ἦγον σύγαμειοι. Vt reuertar autem ad ea, quae de Deliacis religionibus vere dicta sunt, huius Theoriae meminit etiam Themistius^s. Οὐ γὰρ μόνον ΘΕΩΡΟΥΣ ἐπέμψατε, ὥς περ εἰς ΔΗΛΟΝ, ἀλλὰ καὶ οἰκοῖ σφρανηφορεῖτε, καὶ βύθυμειτε, καὶ ἐστιαῶδε. et Polux^t. Εἰν τῇ ΠΑΡΑ ΔΗΛΙΟΙΣ ΘΕΩΡΙΑΙ τὸν κήρυκα κηρύττειν φασίν, ὁπότε δωρεὰ τινι ἐδίδωτο, ὅτι δοθῆσθαι αὐτῷ τοσούτοι βόες, καὶ δίδοσθαι καθ' ἕκαστον βῆν δύο δραχμάς Αττικὰς. ὅθεν ἔπιοι Δηλίων, ἀλλ' ὅσα Αθηναίων, ἴδιον εἶναι νόμισμα τὸ βῆν νομίζουσιν.

Caetus ille ducem habuit, cuiusmodi munere fungi olim Niciam Atheniensem vidimus", quem ΑΡΧΙΘΕΩΡΟΝ Veteres nominabant. Καὶ ἔτι καὶ νῦν ἔτις ἐστὶν αὐτῶν οἱ Δελφοὶ παῖδας θύγενεις πέμπουσιν, καὶ ΑΡΧΙΘΕΩΡΟΝ ἕνα σφῶν αὐτῶν. Aelianus*. Ἀλλὰ τὸ ναυίον λειουργεῖν ἔτοιμος περὶ ἄλλοις, πρῶτον μὲν γυμνασιάρχον Ἡφαιστείοις, ἔπειτα ΑΡΧΙΘΕΩΡΟΝ εἰς Ἰατμόν καὶ Ολυμπίαζε, εἴτα δὲ ταμίαν ἐν πόλει τῶν ἱερῶν χρημάτων. Andocides*.

^s *Orat.* IV.

^t L. IX. c. VI. §. 61.

^u p. 17. huius Com-

mentarii. ^x *Var. Hist.* III. 1.

^y *de Mysteriis* p. 17 Edit. H. Steph.

Τὰ πομπῆα τῶν ἈΡΧΙΘΕΩΡΩΝ αἰτησάμενος. Idem, siue potius Phaeax Atheniensis^z. Εἶπαι δ' ΑΡΧΙΘΕΩΡΟΥΝΤΑ ἀγαγεῖν τῷ Διὶ τῷ Νεμῶνι καὶ ἢ καὶ ἢ ὑπὲρ τῶν ὀλέως Θεωρίαν. Demosthenes^a. In marmore etiam Deliacο,

— ANEΓΚΛΗΤΟΝ. ΕΑΥ

ΤΟΝ. ΠΑΡΕΣΧΕΤΟ. ΑΡΧΕΘΕΩΡΟΣ. ΤΕ. ΑΙΡΕΘΕΙΣ. ΚΑΙ. ΜΕΤΑ. ΤΟΥ. ΥΙΟΥ. ΚΑΙ. ΤΩΝ. ΑΛΛΩΝ. ΣΤΗΘΕΩΡΩΝ. ΠΑΝΤΑ. ΚΑΛΩΣ. ΚΑΙ. ΠΡΕΠΟΝΤΩΣ. ΒΡΑΒΕΥΣΑΣ etc.

Gruter. CCCC V.

His igitur (nam plures erant, et credo vnamquamque Ciuitatem suam habuisse Θεωρίαν) Talentum adsignabatur, siue praemii loco, siue ad impensas faciendas: Trierarcho autem, qui erat Antimachus Philonis F. domo Hermaeus, ad familiam hanc sacram transfretandam, Talentum et mille praeterea Drachmae,

Αρχεθεωροῖς ————— Τ
Εἰς κομιδὴν τῶν Θεωρῶν καὶ τῶν Χορῶν Ἀντιμάχῳ } Τ Χ
Φίλωνος Ερμείῳ Τριηράρχῳ

Vt reuocare fere possit in memoriam illud *Aristotelis* dictum^b, ὑπερέχει [ἡ μεγαλοπρέπεια] τῆς ἐλευθεριότητος μεγέθει, καθάπερ γὰρ τὸ νόμα αὐτὸ ὑποσημαίνει, οἱ μεγάλοι πρέπεια δαπάνη εἶσι. Τὸ δὲ μέγεθος πρέπεια τί. ΟΥ ΓΑΡ ΤΟ ΑΥΤΟ ΔΑΠΑΝΗΜΑ ΤΡΙΗΡΑΡΧΩΙ ΚΑΙ ΑΡΧΙΘΕΩΡΩΙ.

l. 34.

TITVLVS V.

ΑΡΙΘΜΟΣ ΒΟΩΝ ΤΩΝ ΕΙΣ ΤΗΝ } Η Π Η Η
ΕΟΡΤΗΝ ΩΝΗΘΕΝΤΩΝ

TITVLVS VI.

ΤΙΜΗ ΤΟΤΩΝ Τ Χ Χ Η Η Η Η Δ Π Ε Ε Ε

De his olim actum. Vid. huius Comment. pag. 35.

l. 35.

TITVLVS VII.

ΠΕΤΑΛ . . . . Α ΚΑΙ ΤΗΙ ΧΡΥΣΩ.ΕΙ ΜΙΣΘΟΣ Η Δ Δ Γ.
Legerem, si liceret,

ΠΕΤΑΛΙΣΜΑΤΑ ΚΑΙ ΤΗΙ ΧΡΥΣΩΣΕΙ ΜΙΣΘΟΣ
Verum cum ea prima vox in libris, qui exstant, non legitur, fortasse

ΠΕΤΑΛΑ ΧΡΥΣΑ ΚΑΙ ΤΗΙ ΧΡΥΣΩΣΕΙ ΜΙΣΘΟΣ

^z c. *Alcibiadem*. pag. 32. Edit. eiusdem.
IV. *Ethic.* 3.

^a c. *Midiam*. pag. 84. Edit. Cant. 1743. 8°.

Cuius rei, vtrouis modo legas, duae sententiae esse possunt. Cum Antiqui sacra facerent, *statuebant*, vt ait *Virgilius*^c,

ante aras aurata fronte iuuencum.

Hoc vocabant Graeci χρυσὸν κέρατι περιχάειν.

Σοὶ δ' αὖ ἐγὼ ῥέξω βῆν ἦνιν, εὐρυμέτωπον,

Αδμήτην, ἣν ἔπω ὑπὸ ζυγὸν ἤγαγεν ἀνὴρ.

Τὴν τοι ἐγὼ ῥέξω, ΧΡΥΣΟΝ ΚΕΡΑΣΙΝ ΠΕΡΙΧΕΤΑΣ.

Homer. *Odyss.* Γ. 382.

Εἷς δ' αὖ χρυσοχόον Λαέρκεια δεῦρο κέλεσθω

Ελθεῖν, ὄφρα βοὸς ΧΡΥΣΟΝ ΚΕΡΑΣΙΝ ΠΕΡΙΧΕΤΗΙ.

Id. 425.

Γέρων δ' ἱππηλάτα Νέστωρ

Χρυσὸν ἔδωχ'· ὃ δ' ἔπειτα ΒΟΟΣ ΚΕΡΑΣΙΝ ΠΕΡΙΧΕΤΕΝ

Ασκήσας, ἣν ἄγαλμα θεὰ κεχάροισι ἰδῶσα.

Id. 436.

Sed procul extensum petulans quatit Hostia funem,

Tarpeio seruata Ioui, frontemque coruscat.

Iuuen. XII. *Sat.* 5.

Decemuiris praeceptum est, vt Graeco ritu hisce hostiis sacrum facerent: Apollini boue aurato etc. Macrobius^d. Ni igitur obstaret *vile argentum*, quod pro eo ornatu dinumerabatur, nimirum Drachmae circiter CXX, atque haud scio an multum obstat, coemptae sunt his nummis *Bracteae aureae*, (non solidi auri laminae, sed quod nos Anglice vocare solemus, LEAF GOLD^e, videmur enim hodie Graeca locutione vti) et porro merces χρυσοχόω soluta, qui victimarum cornua hisce bracteolis induceret. Recte igitur Glos. Gr. Lat. χρυσόω. *Auro, Inauro, Deauro.* Et recte *Bracteatōres*, siue *Bractearios* cum *Inauratoribus* coniungunt Antiqui. Vt Firmicus^f, *Aurifices, Bracteatōres, Inauratores.*

CONCORDIAE.

COLLEGI.

BRACTEARIORVM.

INAVRATORVM.

etc.

Gruter. CIO LXXIV. 12.

^c IX *Aen.* 627. ^d I. *Saturn.* 17. Bñ quoque χρυσοκέρων memorat *Plato Alcibiad.* II. §. 10. *Aesch. c. Ctesiph.* §. 52. Edit. Oxon. ^e Tenuissima Bractea, vt loquitur *Plinius XXI.* 3. ex qua fit auratura et argentatura. ^f VIII. 16.

Ad celebrandam igitur priscam illam tam in domesticis quam in sacris rationibus frugalitatem, in nudo farre continebantur Sacrificiorum primitiae, siue in molis sale conditis, aquae, vel fortasse vini, libamine, et huiusmodi tenuissimo cultu. Varie haec a Graecis Scriptoribus indigitantur, sc. Οὐλαί^p, Οὐλόχυια^q, Οὐλοχύται^r, Προχύται^s, Απαρχαί^t, Προθύμαια, Καλάργμαια^u, Πόπανα^x, Ψαυτά^y, Προβολή θυμάτων^z etc. Licet adeo pauca de his Sacrificiorum praeludiis memoriae posterorum tradantur, nulla tamen sacra sine iis fieri constabit, si *Plinium*^a audias. *Maxime tamen in sacris intelligitur auctoritas* [salis], *quando nulla conficiuntur sine mola salsa.*

1. 37.

TITVLVS IX.

ΚΟΜΙΔΗ ΤΩΝ ΤΡΙΠΟΔΩΝ ΚΑΙ ΤΩΝ ΒΟΩΝ...

Nihil in hoc commate dicitur quod explicatione mea indiget. Memorabile est, non tanta praecisione aut ακριβεία etiam in publicis tabulis et instrumentis uti Remp. de qua agimus, quantam exspectare par erat ab hominibus et curiosis et maxime diligentibus. Supra l. 33. Εἰς κομιδὴν τῶν Θεωρῶν etc. hic Κομιδὴ τῶν τεμπόδων, quanquam, ut vera fatear, non est eadem utrobique ratio. Verum cum l. 31. diceretur, καὶ τῶ ἐργασαμένῳ Μισθός, quis non l. 36. expectaret τῶ χρυσόχῳ Μισθός? Dicitur tamen, et quidem duriuscule, Πίταλα χρυσᾶ, καὶ ΧΡΥΣΩΣΕΙ ΜΙΣΘΟΣ.

1. 37.

TITVLVS X.

.. ΝΗΘΚΟΣΤΗ ΚΑΙ ΤΡΟ.....

..... ΚΑΙ ΞΥΛΩΝ ΤΙΜΗ ΤΩΝ cetera defunt.

Restitue primum **Η**ΝΗΘΚΟΣΤΗ. Quisquamne est qui aliter sentiat? De hac voce satis constat (1) fuisse Portorium siue Vectigal, Quinquagesimam sc. partem, omnibus mercibus impositam quae Piraeum

^p Οὐλαί, ΚΡΙΘΑΙ μετὰ ΑΛΩΝ μεμιγμένα, ἃς ἐπέχεον τοῖς ἱερουργημένοις ζώοις ΠΡΟ ΤΟΥ ΘΥΕΣΘΑΙ. Eustath. ad *Odyss.* Γ. ^q Οὐλόχυια τὰ κατάργμαια. Hefych. ^r *Apollon.* *Rhod.* I. 409. Μετὰ τὰς οὐλοχύτας αἱ θυσίαι, καὶ ἐν αὐταῖς κρεωφαγία: nempe, μετὰ τὴν τῶν ΑΝΑΓΚΑΙΩΝ τροφῶν εὐρεσιν ἢ τῆς κρεωδαισίας πολυτέλεια καὶ τὸ τῆς τροφῆς ἐπίσκαλον εὐξήαι. Eustathius ad illa *Homeri* A. 449.

Χερνίψαλλο δ' ἐπίαια, καὶ ΟΥΛΟΧΥΤΑΣ ἀνέλοιο.

Et 458.

Αὐτὰρ ἐπεὶ ῥ' εὐξάλλο καὶ ΟΥΛΟΧΥΤΑΣ προβάλλοιο,

Αὐτὸν ἔρυσαν μὲν πρῶτα, καὶ ἔσφαξαν, καὶ ἔδειραν.

Οὐλοχύται aliquando pro Canistris quibus haec προθύμαια adferebantur. Οὐλοχύτας, ΟΤΕ μὲν τὰ κινὰ (lege κανὰ) ἐν οἷς τὰς ἑλάς, αἱ εἰσι κριθαὶ τῶν ἱερῶν, κατέχεον (lege κατέχον) Hefych. Adnotatum est ab *Eustathio*, Οὐλάς a profariis, Οὐλοχύτας a poetis vsurpari. ^s *Apollon.*

Rhod. I. 425.

^t *Eustathius.*

^u *Hefych.*

^x *Hefych.*

^y *Suid.* in Οὐλοχύται.

Eustathius.

^a XXXI. 41.

appel-

appellerent. (2) Ei pecuniae exigendae praefici, quos Romana Lingua *Portitores, Telonarios et Vectigalarios* vocat, Graeca autem ΠΕΝΤΗΚΟΣΤΟΛΟΓΟΥΣ. (3) Mercatorum nomina in tabulas publicas referri et in Portitorum commentarios, post solutam istam pecuniam imperari solitam; idque dici ΠΕΝΤΗΚΟΣΤΕΤΕΣΘΑΙ^b. (4) Locum illum siue aedificium publicum ei negotio destinatum appellari etiam ΠΕΝΤΗΚΟΣΤΟΛΟΓΙΟΝ^c. (5) Locari demum aliquando folere Quae-stum hunc publicum Collegiis quibusdam vel Hominibus, quos exinde *Publicanos* dicerent^d. Id Athenis ipsis factitatum esse liquet. Nam in quadam Vectigalium locatione quae auctione fiebat (Graeci πλειστηρίαζειν^e vocant) cum homo quidam pauperculus ceteros licitando vicisset, et ab eo, ut solebat, fideiussores exigebantur, ibi Alcibiades, ceteris id munus detrectantibus, erat enim homo liberalissimus et popularitatis maxime studiosus, surrexit, Εμὲ γὰρ ἴατ' inquit, εὐὸς φίλῳ ἐστίν. ἐχρῶμαι^f. Quod vero ad illam satisfactionem adinet, vide quam prudenter etiam ab hac vehementia licitandi sibi pariter cauerit Iurisprudentia Romana. *Locatio Vectigalium, quae calor licitantis ultra modum solitae conductionis inflavit, ita demum admittenda est, si fideiussores idoneos et cautionem is, qui licitatione vicerit, offerre paratus sit.* L. 9. pr. D. de Publicanis. Quod tamen in isto *Digestorum* loco INFLAVIT scribitur, tu securus emendabis INFLAMMAVIT. Annonam enim *incendere* in hoc sensu ab Antiquis dici video. Et profecto quis tam ineleganter hic scribi patiatur CALOR licitantis INFLAVIT, cum in nostra emendatione elegantia cum proprietate ipsa et usu loquendi certare pariter videatur?

Verum haec quidem Quinquagesima, et quae a me de isto Portorio dicuntur, de *inferendis* solummodo mercimoniis intelligi et debent et possunt. In marmore autem nostro de *effereendis* omnino agitur et de vectigali eo nomine imperato. Sed et haec etiam cura providentissimam Remp. exercuit. Nam si loci summam sterilitatem contemplemur et tenuitatem^g soli, si agrorum naturam neque frugibus, neque, si Oleas excipias, fructibus adcommo- dam, sapientissime certe Solonem constituisse dixeris, qui τῶν γινόμενων ἀφάθειεν πρὸς ξένους ΕΛΑΙΟΥ μόνον ἔδωκεν, ἅλλα δ' ΕΞΑΓΕΙΝ ἐκώλυσεν^h. FRUMENTI certe maxima erat et

^b Τῶν ΕΙΣΑΓΟΜΕΝΩΝ εἰς τὸν Πειραιᾶ φορτίων ἐκ τῆς ΑΛΛΟΔΑΠΗΣ Πενήκοσθ' ἑτέλων οἱ ἔμποροι· καὶ τὸτο ἐκάλον Πενήκοσεύειον, καὶ οἱ τὸ τέλος εἰσπράττοντες Πενήκοσολόγοι καλεῖσθαι. Etym. M. Adde Harpocrat. in v. *Valesium* ad locum. *Casaub.* ad *Athenaeum* II. 24. *Andocidem de Mysteriis, Demosthenem c. Neaeram, et Lycurgum* pag. 169. Edit. Cant. 1743. 8°. ^c Poil. L. IX. c. 5. ^d *Publicani dicuntur qui publica vectigalia habent conducti.* l. 12. D. de Publicanis. ^e Vid. Ind. *Lyfiae.* ^f Plutarch. in vita *Alcibiadis.* ^g Δεπιογενῶν vocant Graeci. Vid. *Thucyd.* init. ^h Plutarch. in *Solone.*

incredibilis inopiaⁱ: Adeo nihil ex propria satione supererat, quod exteris nationibus impertirentur, vt grauissime esset in ciuem Atheniensem consultum, qui naue peregre rediens in quauis Graeciae vrbe, praeterquam Athenis, frumentum exponeret^k. Neque minor erat LIGNI quam Frumenti penuria. Gens in classibus aedificandis, quae vna erat salus ciuitati, diu exercitatissima, conqueri solebat, neque domi sat esse ad eam rem Materiae, et aegerrime aliunde inferri^l. Minus itaque mirum, si, vt Scholiastes *Aristophanis* admonet^m, ἀπει-
γ'το ἀπ' Ἀθηνῶν ἐξάγειν ἑΥΛΑ καὶ πίτταν, aut si *gloriosus* homo, quem depinxit *Theophrastus*, non habuit vnde se magis efferret, quam quod insolentissime praedicaret *sibi soli licuisse impune lignum exportare*.

Huiusmodi igitur rebus si quando efferendis opus esset, quod nonnunquam Reip. commoditas postulare poterat, imperabatur vectigal, ΕΛΛΙΜΕΝΙΟΝ, quod pro rei exigentia vel *Decima*, vel *Vicesima* vel etiam, vt in marmore nostro, *Quinquagesima*, fuit. Ελληνιδριον, ὃ δδεναι ΠΡΙΝ ΕΙΣΒΗΝΑΙ σε δεῖ καὶ δεκάτη, καὶ εἰκοστή, καὶ ΠΕΝΤΗΚΟΣΤΗ, καὶ κατὰ τὸ μέρος τῆς ἐκασταχῆ εἰσπραξέως τὸ ὄνομα. Poll. l. IX. c. 5. Τέλη δ' ἦν παρὰ τοῖς ΠΕΝΤΗΚΟΣΤΗΛΟΓΟΙΣ ἢ Ελληνιμισαῖς ταῦτα δ' ἐκαλεῖτο Ελληνί-
μένα τε καὶ Εμπορικά. Idem VIII. 10. *More veterum, Magistri Tributorum, id est Publicani, operam in portu dabant inferendarum rerum et efferendarum vectigal exigentes*. Donat. ad *Ter. Phorm.* I. 2.

Huius igitur Tituli primae voci sat esse consultum arbitror, quam non dubitabis ΠΕΝΤΗΚΟΣΤΗ legere. Sequitur ΚΑΙ ΤΡΟ . . . . Vbi forsan dubitare possis. Obseruare tamen expedit vniuersum hunc titulum non nisi portum spectare posse, easque impensas, quae, vbi nauem conscenderis, solent fieri. Quis nescit in istiusmodi locis institui Trochleas siue Axis in Peritrochio, quorum ope opera vehementiora nauibus imponuntur, eoque quaestu gentem moribus certe paulo illibera-
liorem, viuere consueffe? Machina illa a Graecis diuerse scribitur, Τροχάλια, Τροχηλία, Τροχιλία, Τροχηλέα, Τροχηλαία et Τροχειλίαⁿ.

Τὴν δ' ἐκ ΤΡΟΧΙΛΙΑΣ αὖ καλεῖσιν ὑπὸ μύνην.

Aristoph. *Lyfistr.* 723.

ⁱ Οτι σίτη πάντων ἀνθρώπων πλείω χρώμεθα ΕΠΕΙΣΑΚΤΩΙ. Demosth. de *Corona* §. 27. Edit. Foulk. Οτι πλείω τῶν ἀπάντων ἀνθρώπων ἡμεῖς ΕΠΕΙΣΑΚΤΩΙ σίτη χρώμεθα. Id. adu. *Leptin.* pag. 17. Edit. Cant. 4to.

^k Occurrit Lex apud *Lycurg.* c. *Leocrat.* pag. 175. Edit. Cant. 1743. 8°.

^l Οὐ γὰρ δὴ ἐστὶ γε εἰπεῖν, ὡς Ἀθήνησι μὲν ἀφθόνων ὄντων τῶν ναυπηγησίων ἐξόντων, τῶν πορρωθεν καὶ μόλις εἰσπομιζομένων. Demosth. de *foed. Alexandri.*

^m Ad *Equit.* §. 278. De ligno caute exportando, vid. *Vales.* ad *Maussac.* not. in *Harpocr.* p. 238. *Spanhem.* ad *Aristoph. Ran.* 265. *Casaub.* ad *Theophrast.* l. proxime citando.

ⁿ Vid. viros doctos ad *Polluc. Athen.* p. 208.

Τῆτοις δ' ἐν πλεκοῖς γυργάθοις διὰ ΤΡΟΧΗΛΙΩΝ εἰς τὰ θυράκια λίθοι παρεβάλλοντο. Athen. l. 5. Καὶ ἐν τοῖς οἰκοδομικοῖς ἔργοις ῥαδίως κινῆσι μεγάλα βάρη, μεταφέρουσι γὰρ ἀπὸ τῆς αὐτῆς ΤΡΟΧΙΛΑΙΑΣ ἐφ' ἑτέραν, καὶ πάλιν ἀπ' ἐκείνης εἰς ὄντες καὶ μοχλούς. τὐτο δὲ ταυτόν ἐστι τῷ ποιεῖν πολλὰς τροχιλαίας. Aristot. *Mechan.* § 19. Add. *Laert.* II. 36. Certe ad figuram huius organi alludebat *Isidorus*, ubi dixit *Trochleae*, quasi *F litera*, per quas funes trabuntur. Illud addo, fuisse saeculum in quo ista litera ad imaginem Trochleae quam disertissime exarabatur, in aliis non adeo similiter. Id quod *Isidori* aetatem optimo et constantissimo argumento illustrare potest.

Aio igitur in hac Deliorum celebritate obtinuiffe diutius callidum Niciae commentum^o qui Theoriam duxit Olymp. xc. 3. atque ut decentius sacra fierent, et incederent Chori, vnaquaque pentaeteride sterni pontem iunctis ratibus lintribusque qui Delum vicino litori adnecteret: Huiusmodi autem ΤΑΒΥΛΑΤΟΡΥΜ *precium*, *portorium* atque *oneraturam* his verbis intelligi. Ecce enim:

ΠΕΝΤΗΚΟΣΘΗ ΚΑΙ ΤΡΟΧΗΛΙΑ

..... ΚΑΙ ΞΥΛΩΝ ΤΙΜΗ

ΤΩΝ ΕΠΙ ΤΗΝ ΓΕΦΥΡΑΝ etc.

Quinquagesima et Trochlea

..... *et lignorum precium*

quae ad pontem comparabantur.

Atque haec de primo latere Marmoris a me dicta funto.

Col. 2. lin. 1. lege,

ΑΙΔΕ ΤΩΝ ΠΟΛΕΩΝ ΤΟ ΤΟΚΟ ΟΝ ΕΔΕΙ ΑΥΤΑΣ

ΕΠΙ ΤΗΣ ΗΜΕΤΕΡΑΣ ΑΡΧΗΣ ΑΠΟΔΟΝΑΙ

ΕΝΕΛΙΠΟΝ ΚΑΙ ΟΚ ΑΠΕΔΟΣΑΝ

1.7. lege ΤΕΤΤΑΡΩΝ

1.9. ΝΑΞΙΟΙ. Ex populis foederatis qui nihil omnino soluerunt, erant

Naxii,

Andrii,

Carystii,

et vna praeterea Ciuitas, cuius nomen deletur. Deleri dixi, deducta opera, et consulto; neque enim fatiscentis marmoris fortunae impulari fas est, quod et hic, et rursus l. 28. adeo curiose extritum est, ut in neutro loco verborum structurae officere, aut sequentem periodum

^o Vid. huius Dissert. p. 18.

vel leuissimo mactaret infortunio. Tum autem praeterea siquis marmor ipsum attentissimis oculis inspiciat, sedulitatem quae fuit in delendo, et ferri et industriae vestigia in singulis quae dissimulantur elementis planissime intelligit. Denique ad normam Iuris Attici^p, cuius nutu et moderatione hoc monumentum exarabatur, *Debitoris nomen, solutione facta, ex Tabulis deletum et perpetuo extinctum* vides.

Cur atro hoc carbone notentur, et lenti nominis infamiam subeant praecipue NAXII, ANDRII et CARYSTII, eam quidem rem feliciter satis expediuit singulari suo acumine Vir eruditissimus. Olymp. c. 4. quo tempore Callias noster praeturam Athenis gessit, NAXVS, Civitas Amphictyonica, in manu et potestate coepit esse Lacedaemoniorum^q. Vnde alterutrum euenire necesse est: vt aut vi prohiberetur facere quod per amicitiam vellet, aut, si iam taederet Atheniensium, causaretur saltem se potestate aliena esse impeditos, non sua voluntate. Eadem tempestate qua Naxus a Lacedaemoniis vi capta et expugnata, Ciuitates aliae sponte ab Atheniensibus descuerant, aliae dubiae coeperant esse fidei. Nam hoc ipso Praetore, ad Euboeam, cuius partem CARYSTII incolebant, exercitus transfuderunt, quo facilius ea loca in societate retinerent, et Chabrias nauibus ad Cycladas profectus nonnullas ex iis, inter quas Peparethus et Sciathus nominantur, non procul ab ANDRO sitae, iterum in clientelam redegit Atheniensium.

l. 11. lege. ΑΠΕΔΟΣΑΝ

l. 14. ΑΓΑΘΑΡΧΟΣ ΑΡΙΣΤΩΝΟΣ ΔΗΛΙΟΣ

l. 15. ΑΓΑΚΛΕΗΣ

l. 16. Forte ΘΡΑΣΥΒΟΛΟ

l. 17. Forte ΗΗΗΗΔ ΚΛΕΩΝ ΚΑΡΤΣΤΙΟΣ

l. 18. ΥΨΟΚΛΕΗΣ ΘΕΟΚΡΙΤΟ ΔΗΛΙΟΣ, aut
ΘΕΟΓΝΗΤΟ. Vid. col. 1. l. 17.

ibid. ΠΡΙΑΝΕΤΣ ΣΤΡΙΟΣ ΓΑΛΗΣΣΙΟ. ΔΔΔΔΠ.
ΘΡΑΣΥΚΛΕΙΔΗΣ etc.

Animaduertes obiter nomen gentile Πριανός hic *proprie* fumi, tum illud alterum Σύγιος inter nomina Patris Filiique contra huius marmoris ceterorumque credo omnium monumentorum rationem.

l. 20. ΙΚΑΡΕΩΝ ΘΡΑΣΩΝΟΣ ΣΦΗΤΤΙΟΣ

Ita omnino. Nam si oculos diligentius intendas, Σ literae vestigia deprehendes, qua recepta, vt debet, non noui populum qui huic loco conueniret magis. Deinde autem vti in hoc loco Ικαρέων Θράσων Σφήττιος, ita l. 22. Θράσων Αρρων Σφήττιος indubie legitur et sine vlla fere litura. Nimirum in vtroque loco idem Θράσων intelligitur.

^p Petit. LL. Attic. Lib. IV. Tit. 9. l. 16.   ^q Vid. Diod. Sic. l. XV. ad istum annum.

l. 21. Forte. ΑΡΣΙΑΕΩΣ ΝΥΜΦΟΔΩΡΟ Vid. p. 56.

l. 22. ΑΡΙΣΤΗΙΔΗΣ ΔΕΙΝΟΜΕΝΟΣ ΤΗΝΙΟΣ

ΥΠΕΡ

ΟΙΝΑΛΟΚΛΕΟ ΜΑΡΑΘΩΝΙΟ

vel

ΑΡΙΣΤΗΙΔΗΣ ΔΕΙΝΟΜΕΝΟΣ ΤΗΝΙΟΣ

ΥΠΕΡ

ΟΙΝΑΛΟ [vel ΟΙΝΑΔΟ] ΚΛΕΟΒΟΛΟ ΤΗΝΙΟ.

Potuitne esse idem Aristides Tenius qui pro eodem Oenade Tenio col.

1. l. 23. *partem usurae soluebat*, hic nullam omnino partem soluebat?

Vtroque loco eadem est summa ΗΗΔ. Quis hunc nodum expediet?

Comma proximum, quod post exiguam intercapedinem, quantam sc. decem literae implere poterant, a linea 24ta orditur, et in 30ma definit, huiusmodi est omnino:

ΟΙΔΕΩΦΛΟΝΔΗΛΙΩΝΑΣΕΒΕΙΑΣ.....ΡΙΞΑΝΔΡ.
ΑΡΧΟΝΤΟΣΑΘΗΝΗΣΙΕΝΔΗΛΩΙΔΕΠΑΛΑΙΟΤ.....
ΤΟ...ΠΕ.ΡΑΓΜΕΝΟΝ.ΑΙΑΕΙΦΥΓΙΑΟΡΙ...ΕΚΤΟ
ΙΕ.....ΠΟΛΛΩΝΟΣΤΟΔΗΛΙΟΗ.ΟΝ.ΟΣΑΜΦΙΚΤ
ΤΟΝΑΣΚΑΙΕΤΥ.....ΠΙΓΕΝΗΣΠΟΛΥΚΡΑΤΟΣΜ
ΠΥΡΡΑΙΘΟΣΑΝΤΙΓΟΝΟΜΠΑΤΡΟ...ΗΣΕΠΙΣΘ
ΕΝΟΣΜ octodecim literae erasae ΑΡΙΣΤΟΦΩΝΑΙ...Π
ΠΟ.ΑΝΤΙΦΩΝΤ.ΝΝΩ.ΟΣΜ.ΔΟΙΤΕΛΗΣΑΝΤ....
ΟΜΤΗΛ....ΗΣΠΟΛΥΑΡΚΟΣΜ

Dabo quantum mea *μνήμη* excudere ex laceris his verbis possit, et, si qui post me hoc *saxum voluent*, id egi ut relictum esset ubi solertiam intenderent.

ΟΙΔΕΩΦΛΟΝΔΗΛΙΩΝΑΣΕΒΕΙΑΣΕΠΙ
ΧΑΡΙΞΑΝΔΡΟΑΡΧΟΝΤΟΣΑΘΗΝΗΣΙΕΝΔΗΛΩΙ
ΔΕΠΑΛΑΙΟΤ.....ΤΟΕΙΣΠΕΠΡΑΓΜΕΝΟΝ
.ΑΙΑΕΙΦΥΓΙΑΟΡΙ...ΕΚΤΟΙΕΡΟΤΟ
ΑΠΟΛΛΩΝΟΣΤΟΔΗΛΙΟΗ.ΟΝ.ΟΣ
ΑΜΦΙΚΤΤΟΝΑΣΚΑΙΕΤΥ....

ΕΠΙΓΕΝΗΣΠΟΛΥΚΡΑΤΟΣΜ
ΠΥΡΡΑΙΘΟΣΑΝΤΙΓΟΝΟΜ
ΠΑΤΡΟΚΛΕΗΣΕΠΙΣΘΕΝΟΣΜ

.....

ΑΡΙΣΤΟΦΩΝΛΙ...ΠΠΟΜ
ΑΝΤΙΦΩΝΤ.ΝΝΩ.ΟΣΜ
.ΔΟΙΤΕΛΗΣΑΝΤΙΜΑΧΟΜ
ΤΗΛΕΦΑΝΗΣΠΟΛΥΑΡΚΟΣΜ

Quorum verborum eum esse sensum colligo, ut iudicio ab ipsis nimirum Amphictyonibus habito ἀσείας damnarentur, quorum nomina hic Marmor recenset. Quibus omnibus praeter mulctam *decem mille* drachmarum et illud quoque additum est in sententia iudicum, ut a Templo Ἀπολλινὸς Delii perpetuo arcerentur. Nunc istius commatis singulas partis explico.

1. 24. ΔΗΛΙΩΝ. Impedita sane structura, siue ita interpreteris Οἶδε Δηλίων ὦφλον ἀσείας, siue ita, Οἶδε ὦφλον ἀσείας Δηλίῳ, nempe εἰς vel πρὸς vel περὶ τὰ Δήλια. Verum prior, rigida licet, potius placet omnino. Nam ea ἀκρεΐα et fide exaratum esse credo hoc monumentum, ut post singula in hac periodo capita non dissimularetur nomen gentile, nisi in principio abunde admoniti fuissēmus eos omnis ex Insula Delo fuisse. Et quidem Deliacos fuisse ostendit fere quorundam nominum ratio et consuetudo. Cuiusmodi sunt ΕΠΙΓΕΝΗΣ. Vid. col. 1. 1. 3. ΠΑΤΡΟΚΛΕΗΣ. col. 1. 1. 21. ΕΠΙΣΘΕΝΗΣ. col. 1. 1. 23. col. 2. 1. 35. 37. ΠΥΡΡΑΙΘΟΣ. col. 2. 1. 9. Denique in Receptarum tabulis soli a quibus argentum hoc nomine, ἀσείας nempe, exigebatur, Delii erant, ut Episthenes et Pytho. Vid. col. 1. 1. 23. 24.

ibid. ΕΠΙ. Vel potuit esse ΑΠΟ, scil. usque ab eo tempore quo Charisander magistratum iniuit. Verum illud praefero lubens. Οφείλειεν δίκην est actus qui in Iure fit, nempe iudicio esse convictum, causa cadere, ut ad vnum simplicissimum euentum adluisse credam Marmor, qui eo magistratu contigit.

1. 25. ΕΙΣΠΕΠΡΑΓΜΕΝΟΝ, ut col. 1. 1. 24. et iterum 1. 24. εἰςπεράχθη μνηυθέν.

1. 28. etc. Μ pro Μύραι. Vid. huius Commentarii pag. 23. scil. Μύραι Δραχμαί. Qua summa aestimata fuisse δίκην ἀσείας et aliunde etiam, nempe ex scriptoribus antiquis, discere possumus.

ibid. Post Patrocleum quidam olim censebatur, qui solutione demum facta, ab hac infamia memoriae liberari coepit, nomine deleto.

* Κατάπε οἱ ἐκ τῆς πελοπόννησος νῦν χώρας Δωριεῖς, πρότερον δὲ Εξαπόλιος τῆς αὐτῆς ταύτης καλεομένης, φυλάσσοιαι ὧν μὴδὲ μὲν ἐσδέξατο τῶν προσοίκων Δωριέων εἰς τὸ Τριοπικὸν ἱερόν· ἀλλὰ καὶ σφίον αὐτῶν τὰς πρὸς τὸ ἱερόν ἀνομήσας ἐξεκλήισαν τῆς μετοχῆς. Herodot. L. I. §. 144.

ΟΙΚΙΑΙ ΕΝ ΔΗΛΩΙ ΪΕΡΑΙ ΤΟ ΑΠΟΛΛΩΝΟΣ ΤΟ ΔΗΛΙΟ

- non

non poterit, qui, vt alios taceam, vel *Sophoclem* leuiter salutauerit. Et simile aliquid suspicor de Κεραμεία l. 33. Fuisse tamen et Deli etiam isto nomine populum vix dubitare possum, cum in marmore Deliaco diserte legitur

ΠΟΠΑΙΟΣ.
 ΤΟΥΤΟΡΙΟΣ.
 ΥΠΕΡ. ΕΑΥΤΟΥ. ΚΑΙ.
 ΤΩΝ. ΙΔΙΩΝ. ΣΑΡΑΠΙΔΙ.
 ΙΣΙΔΙ. ΑΝΟΥΒΙΔΙ. ΑΡΠΟ
 ΚΡΑΤΕΙ. ΔΙΟΣΚΟΥΡΟΙΣ.
 ΕΠΙ. ΙΕΡΕΩΣ.
 ΣΤΑΣΕΟΥ. ΤΟΥ. ΦΙΛΟ
 ΚΛΕΟΥΣ. ΚΟΛΩΝΗΘΕΝ.

Antiparus etiam ex Cycladibus vna, portum quem habuit, Attico vſu appellauit Sunium. Neque adeo mirum Prouincias, quae alienis, non suis, moribus viuere, et Remp. moderari diutius adſuefacta fuerint, in locorum publicorum vocabulis, pagis, populisque deſcribendis eodem exemplo contineri. Qualis huius Populi cum Athenienſibus in Actis publicis omnique genere monumentorum conuenientia^t ! Nihil in alterutra Ciuitate ratum, niſi quod ἡ Βελλή καὶ ὁ Δῆμος suo interuentu ſuaeque auctoritate ſanctum eſſe voluit. Parus, vt ex *Chronico Pario* liquet, et Delus, vti ex hoc monumento, annuos Praetores habuit ad normam Reip. Athenienſium, et, vt credi fas eſt, eadem anni tempeſtate creatos, qui Rerump. negocia expedirent, et Faſtos ſuo nomine ſignarent. In quo argumento, Magiſtratum nempe Deliacorum, dormitaſſe virum doctum in *Miſcellaneis Obſeruationibus* deprehendi, qui huius conſuetudinis immemor, negat haec fieri poſſe, aut Prouinciam percuſſam et proſtratam tam inſolenter ſeſe gerere potuiſſe, vt Dominae Ciuitatis mores in ſua Rep. adminiſtranda uſurparet ; cum interea adeo non inſolenter haec omnia, vt potius eum animum quem ille velit luculentiffime demonſtrare poterant. Alius porro itidem huiusce rei immemor, Archontas omnis Delios, quotquot reperiret, Catalogo Praetorum Athenienſium quem conſecerat, rancide nimis et praepropere ſubiunxit. Occurrunt enim, praeter EPIGENEM, PALAEVM, HIPPIAM et PYRRHAETHVM in monumento noſtro memoratos, iſtius auctoritatis plurimi :

^t Vid. Append. ad *Marm. Oxon.* CLVI. CLVII. CLVIII. *Gruter.* CCCCXV. CCCCLX. 1. CIOCLIX. 2.

ZENO.

ΑΘΗΝΑΙΩΝ. ΚΑΙ. ΣΑΜΙΩΝ. ΟΙ.
ΚΑΤΟΙΚΟΥΝΤΕΣ. ΕΝ. ΔΗΛΩ.
ΚΑΙ. ΟΙ. ΕΜΠΟΡΟΙ. ΚΑΙ. ΝΑΥΚΛΗΡΟΙ.
ΑΛΕΞΑΝΔΡΟΝ. ΠΟΛΥΚΛΕΙΤΟΥ. ΦΑΥΕΑ.
ΑΡΕΤΗΣ. ΕΝΕΚΕΝ. ΚΑΙ. ΔΙΚΑΙΟΣΥΝΗΣ.

.....

ΕΠΙΜΕΛΗΤΗΝ. ΔΗΛΟΥ. ΓΕΝΟΜΕΝΟΝ.
ΕΝ. ΤΩ. ΕΠΙ. ΖΗΝΩΝΟΣ. ΑΡΧΟΝΤΟΣ. ΕΝΙΑΥΤΩ.
ΑΠΟΛΛΩΝΙ.

Marm. Oxon. XXVII.

Reinesf. I. 55.

Cui non dubito et illud quoque subiungere.

NAVSIVS.

ΓΑΙΟΣ. ΓΑΙΟΥ. ΑΧΑΡΝΕΤΣ. ΙΕΡΕΤΣ. ΓΕΝΟΜΕΝΟΣ.
ΕΝ. ΤΩ. ΕΠΙ. ΝΑΥΣΙΟΥ. ΑΡΧΟΝΤΟΣ. ΕΝΙΑΥΤΩ.
ΚΑΙ. ΟΙ. ΜΕΛΑΝΗΦΟΡΟΙ. ΚΑΙ. ΟΙ. ΘΕΡΑΠΕΥΤΑΙ. ΥΠΕΡ.
ΤΟΥ. ΔΗΜΟΥ. ΤΩΝ. ΑΘΗΝΑΙΩΝ. ΚΑΙ. ΤΟΥ. ΔΗΜΟΥ.
ΤΩΝ. ΡΩΜΑΙΩΝ. ΙΣΙΔΙ. ΔΙΚΑΙΟΣΥΝΗ. ΙΔΡΥΣΑΝΤΟ.

Reinesf. I. 135.

Necnon hoc etiam.

DIONYSIVS.

LYCISCVS.

ΓΑΙΟΣ. ΓΑΙΟΥ.
ΑΧΑΡΝΕΤΣ. ΙΕ
ΡΕΤΣ. ΓΕΝΟΜΕ
ΝΟΣ. ΘΕΩΝ. ΜΕ
ΓΑΛΩΝ. ΔΙΟΣ
ΚΟΡΩΝ. ΚΑΒΕΙΡΩΝ.
ΕΝ. ΤΩΙ. ΕΠΙ. ΔΙΟ
ΝΥΣΙΟΥ. ΤΟΥ. ΜΕΤΑ.
ΤΟΝ. ΑΥΚΙΣΚΟΝ. ΑΡ
ΧΟΝΤΟΣ. ΕΝΙΑΥ
ΤΩΙ. ΙΔΡΥΣΑΤΟ.

Gruter. CCCXIX. 2.

ARISTAECHEMVS.

ΕΠΙ. ΑΡΙΣΤΑΙΧΜΟΥ. ΑΡΧΟΝΤΟΣ.
ΓΑΜΗΛΙΩΝΟΣ. ΔΕΚΑΤΗ. ΙΣΤΑΜΕΝΟΥ.
ΕΚΚΛΗΣΙΑΙ. ΚΥΡΙΑ. ΕΝ. ΤΩΙ. ΕΚΚΛΗΣΙΑΣΤΗΡΙΩΙ.
ΜΕΝΑΝΔΡΟΣ. ΜΕΝΑΝΔΡΟΥ. ΜΕΛΕΤΕΤΣ. ΕΙΠΕΝ. etc.

Gruter. CCCC.V.

PHAE-

PHAEDRIAS.

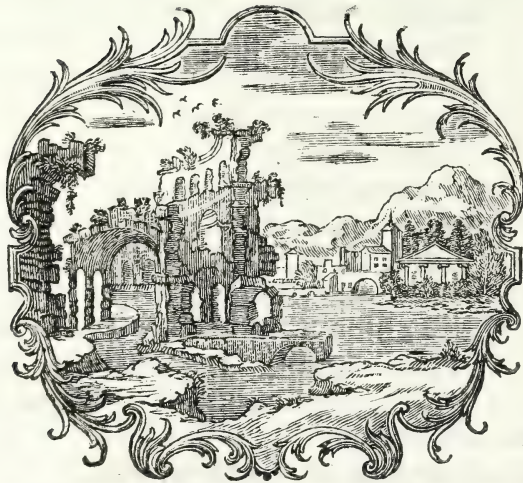
ΕΠΙ. ΦΑΙΔΡΙΟΥ. ΑΡΧΟΝΤΟΣ. ΕΛΑΦΗΒΟΛΙΩΝΟΣ. ΟΓΔΟΗ.
ΕΚΚΛΗΣΙΑ.ΕΝ. ΤΩΙ. ΙΕΡΩΙ. ΤΟΥ. ΑΠΟΛΛΩΝΟΣ. ΔΙΟΝΥΣΙΟΣ.
ΔΙΟΝΥΣΙΟΥ.

ΑΡΧΙΘΙΑΣΙΤΗΣ. ΕΙΠΕΝ.

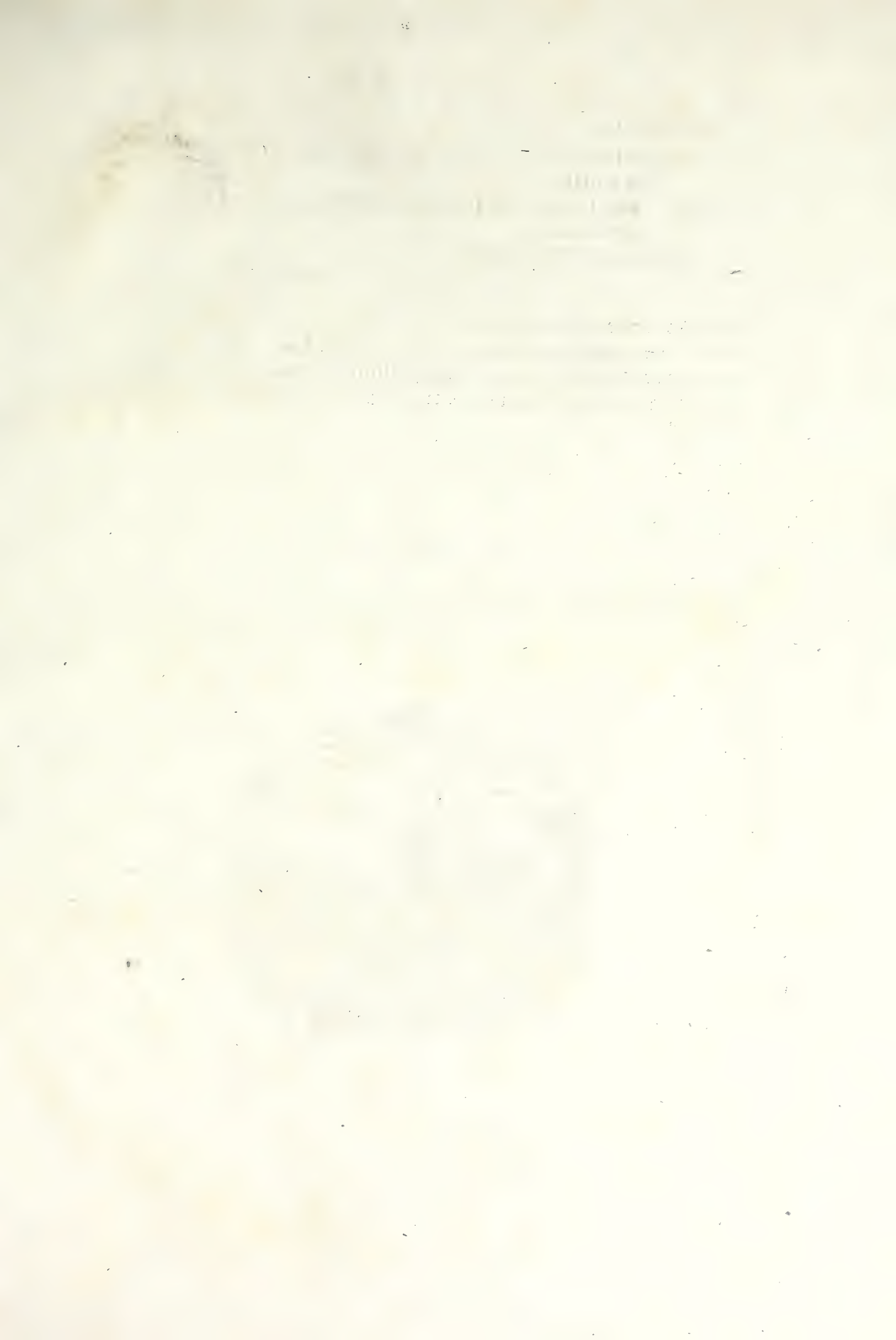
Spon. Miscell. Erudit. Antiqu. pag. 343.

Iam autem finem faciam, obnixe orans, vt alios, qui me vel ocio, vel acumine, vel eruditione superent, hortari possit haec qualiscunque commentatio ad illustrissimum et venerandum hoc monumentum feliciori opera vindicandum; has interea coniecturas eruditorum iudicio lubens submitto.

F I N I S.

Special 90-B
3406

